

SATSO

SAKARYA TİCARET VE SANAYİ ODASI
SAKARYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

MEKSİKA

HEDEF PAZAR ÜLKE ANALİZİ

İçindekiler

Tablolar.....	2
Şekiller.....	3
Simge ve Kısaltmalar	4
Yönetici Özeti.....	6
1. Meksika ile İlgili Genel Bilgiler	8
2. Meksika ile İlgili Makroekonomik Göstergeler.....	8
2.1. Meksika'nın GSYH, Kişi Başına Düşen Milli Gelir, GSYH Büyüme Oranı ve Nüfusu	8
2.2. Meksika'ya Yapılan Doğrudan Yabancı (DYY) Yatırımlar	10
2.3. Meksika'nın Dış Ticareti.....	11
2.3.1. Meksika'nın Dünya İle Dış Ticareti.....	13
2.3.2. Meksika'nın Türkiye İle Dış Ticareti.....	18
3. Meksika ile Türkiye Arasındaki Ticaretin 2018 "TradeMap" Verileri ile RCA Analizi.....	27
3.1. Çalışmanın Metodolojisi.....	27
3.2. RCA Analizi İle Elde Edilen Bulgular	29
3.3. Türkiye ve Meksika İhracat Ürünlerinin RCA Değerleri Karşılaştırması	44
4. Meksika'nın Türkiye'ye Uyguladığı Tarife ve Tarife Dışı Engeller	44
4.1. Meksika'nın Bütün Ülkelere Uyguladığı Genel Tarife ve Tarife Dışı Engeller	45
4.2. Meksika'nın Türkiye'ye Karşı Uyguladığı Tarifeler.....	50
4.3. Meksika'nın Türkiye'ye Uyguladığı Tarife Dışı Engeller	53
5. Meksika Pazarında Türk İhracatçılarının Muhtemel Rakipleri.....	57
6. Meksika'nın Küresel Değer Zincirindeki Yeri	58
7. İhracatçılarımızın Meksika'ya İhracatta Yaşadığı Problemler.....	61
Kaynakça.....	64

Tablolar

Tablo 1. Meksika İle İlgili Faydalı Bilgiler	8
Tablo 2. Meksika'nın GSYH, Kişi Başına Düşen Milli Gelir, GSYH Büyüme Oranı ve Nüfusu	9
Tablo 3. Meksika'nın Eyaletlere Göre Nüfusu (2019).....	9
Tablo 4. Meksika'da Eyaletlere Göre GSYH (2017, milyon \$)	10
Tablo 5. Yıllara Göre Meksika'ya Yapılan Doğrudan Yabancı Yatırımlar ve DYY Stoku (milyon \$)	10
Tablo 6. Meksika'ya Yapılan Doğrudan Yabancı Yatırımların Sektörel Kırılımı (2017,2018, milyon \$). 11	
Tablo 7. Yıllara Göre Meksika'nın Dış Ticareti	13
Tablo 8. Meksika'nın İthalat Yaptığı Ülkeler (2018)	14
Tablo 9. Meksika'nın 2009-2018 Döneminde En Çok İthalat Yaptığı İlk 10 Ülke.....	14
Tablo 10. Meksika'nın Dünyadan İthal Ettiği Ürünler (2018, 1.000 \$)	15
Tablo 11. Meksika'nın Dünyadan En Çok İthalat Yaptığı İlk 10 Ürün (6'lı GTİP kod)	15
Tablo 12. Tablo 11'da Yer Alan 6'lı GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları	16
Tablo 13. Meksika'nın Dünyadan Yaptığı İthalatın TİM Sektör Sınıflamasına Göre Dağılımı (2018, bin \$).....	17
Tablo 14. Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına (BEC) Göre Meksika'nın Dış Ticareti (2018, milyar \$)	18
Tablo 15. Meksika'nın Yıllara Göre Türkiye'den Yaptığı ithalat	19
Tablo 16. Meksika, Türkiye ve Dünya Ticaretine Genel Bakış (2018).....	20
Tablo 17. Meksika'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünler (2018).....	21
Tablo 18. Meksika'nın 2009-2018 Döneminde Türkiye'den En Çok İthalatını Yaptığı İlk 10 Ürün (6'lı GTİP Kod)	21
Tablo 19. Tablo 18'de yer alan 6'lı GTİP kodlu ürünlerin açıklamaları	22
Tablo 20. Meksika'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünlerin Sektörel Dağılımı (2018, 1.000 \$).....	24
Tablo 21. 2000-2019 Yıllarında Meksika'ya İlk Kez İhracat Yapan Firmalar	25
Tablo 22. 2000-2019 Döneminde Meksika'ya İhracat Yapan Firmaların Kaç Yıl İhracat Yaptıklarını Gösterir Liste.....	26
Tablo 23. Meksika'nın Türkiye'den İthal Etmediği Türkiye'nin Dünyaya İhraç Ettiği 2889 Ürünün Sektörel Dağılımı (2018, milyon \$)	27
Tablo 24. Türkiye'den Yapılan Mevcut İthalat ve Yapılabilecek Toplam İthalat İçinde RCA Değerleri Aralığına Göre Ürün Sayıları	30
Tablo 25. Meksika'nın Dünyadan Yaptığı İthalatın ve Türkiye'den Yaptığı 1.595 Ürünün İthalatının Dünyadan Yaptığı İthalat İçindeki Payın Aralığına Göre Kırılımı (milyar \$)	32
Tablo 26. Meksika'nın Türkiye'den İthal Edebileceği Ürünlerin Analizi (2018).....	33
Tablo 27. Meksika'nın Dünyadan Ve Türkiye'den İthalatının RCA Analizine Göre Kırılımı (milyar \$)....	35
Tablo 28. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Ancak Meksika Pazarında Hiç Yer Almadığı 634 Ürünün Sektörel Dağılımı ve Meksika'nın Dünyadan Yaptığı İthalat (2018, 1.000 \$)	37
Tablo 29. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Meksika'nın Türkiye'den İthalatında Pazar Payı %0-1 Aralığında Olan 494 Ürünün Sektörel Dağılımı (2018, milyon \$).....	39
Tablo 30. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Meksika'nın Türkiye'den İthalatında Pazar Payı %1-5 Aralığında Olan 182 Ürünün Sektörel Dağılımı (2018, milyon \$).....	41
Tablo 31. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Meksika'nın Türkiye'den İthalatında Pazar Payı %5'den Büyük Olan 131 Ürünün Sektörel Dağılımı (2018, milyon \$).....	43
Tablo 32. Yıllara Göre Meksika'nın İthalatta Uyguladığı Ortalama Tarife Oranları (2005-2018, %)	46
Tablo 33. Dünyadan Yapılan İthalatta Meksika'nın Uyguladığı Gümrük Vergisi Oranlarına Göre 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayılarının Dağılımı (2016)	47
Tablo 34. Meksika'nın İthalatta Uyguladığı Tarife Dışı Engellerin Sektöre Göre Oranı.....	47
Tablo 35. Tarife Dışı Engellere Göre Oranı Meksika'nın İthalatta Uyguladığı NTM Oranları.....	48
Tablo 36. Meksika'nın Dünyadan İthal Ettiği Ürünlere Uyguladığı NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı (2013 yılı)	49
Tablo 37. Meksika'nın Türkiye'den Yaptığı İthalatta Uygulanan Gümrük Vergisi Oranlarına Göre 6'lı Gtip Kodlu Ürün Sayılarının Dağılımı	50

Tablo 38. Meksika'nın Türkiye'ye Uyguladığı Tariflerin (Gümrük Vergileri) Sektörel Ortalaması (milyon \$).....	52
Tablo 39. Meksika'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünlere Uyguladığı NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı (2012 yılı)	53
Tablo 40. Meksika'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünlere Uygulanan NTM Sayıları (2012 yılı)	54
Tablo 41. Meksika'nın Türkiye'ye karşı uyguladığı NTM'lerin TİM sınıflamasına göre geçerli olduğu sektör sayısı	55
Tablo 42. Meksika'nın Türkiye'ye karşı TİM sınıflamasına göre sektörlere uyguladığı NTM sayıları	56
Tablo 43. Meksika'nın Türkiye'ye Uyguladığı 97 Tarife Dışı Engelin Adetsel Dağılımı	57
Tablo 44. Meksika'nın Dünyadan İthal Ettiği Ürünlerde İlk 3 Ülke Arasında Yer Alan Ülkeler ve Sıralamada Yer Aldığı Ürün Sayısı.....	58
Tablo 45. Meksika ve Türkiye'nin İhracatında Geriye Dönük Katılımı.....	60
Tablo 46. Meksika ve Türkiye'nin İhracatında İleriye Dönük Katılımı	61

Şekiller

Şekil 1. Meksika İçin Küresel Değer Zinciri	59
---	----

Simge ve Kısaltmalar

Ş:	ABD doları
AB:	Avrupa Birliği
AHS:	Effectively Applied Tariff (Etkin Uygulanan Tarife)
BM:	Birleşmiş Milletler
DTÖ:	Dünya Ticaret Örgütü (WTO)
DYY:	Doğrudan Yabancı Yatırım
FTA:	Free Trade Agreement (Serbest Ticaret Anlaşması, STA)
GSYH:	Gayrisafi Yurt İçi Hasıla
GTİP:	Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon
GVC:	Global Value Chains (Küresel Değer Zinciri)
HS:	Harmonized System (Armonize Sistem/ GTİP)
IMF:	Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund)
INEGI:	National Institute of Statistics, Geography and Informatics (Meksika Ulusal İstatistik, Coğrafya ve Bilişim Enstitüsü)
ITC:	International Trade Centre (Uluslararası Ticaret Merkezi)
KBDMG:	Kişi Başına Düşen Milli Gelir
NTM:	Tarife Dışı Engel (Non-Tariff Measure)
OECD:	Organisation for Economic Co-operation and Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)
SPS:	Sihhi ve bitki sağlığı önlemleri (Sanitary and phytosanitary measures)
TİM:	Türkiye İhracatçılar Meclisi
T.C.:	Türkiye Cumhuriyeti
TBTs:	Ticarette teknik engeller (Technical barriers to trade)
TEU:	Twenty-feet Equivalent Unit (Yirmi Ayak Eşdeğer Birim, yaklaşık 34 m ³)
TOBB:	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TR:	Türkiye
UNCTAD:	United Nations Conference on Trade and Development (Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı)
UNIDO:	United Nations Industrial Development Organization (Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü)
UNSD:	Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü ve gibi uluslararası
WITS:	World Integrated Trade Solution (Dünya Entegre Ticaret Çözümü)

Yönetici Özeti

Kuzey Amerika kıtası ülkelerinden biri olan Meksika, 1994 yılında Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada ile birlikte Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA) ile dünyanın en büyük serbest ticaret bölgesini oluşturmuştur. Bu anlaşma ile, üç ülkenin ekonomileri büyürken halklarının da yaşam standardı yükselmiştir. Toplamda 23 Serbest Ticaret Anlaşması imzalayan Meksika'nın ithalatının %46,6'sını ihracatının da %76,5'ini ABD ile gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu da Meksika'nın dış ticaretinde özellikle NAFTA ülkelerinin ağırlığı olduğuna işarettir.

2018 yılında yaklaşık yüz yirmi beş milyon nüfusa; 1,22 trilyon dolarlık GSYH'ye sahip olan ve 464,3 milyar dolarlık ithalat ile 450,5 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren Meksika, Türk ihracatçıları için önemli bir hedef pazar konumundadır. Söz konusu pazara ihracat yapmak isteyen firmaların Türkiye'den yaptığı ithalatın daha da geliştirilmesi mümkün olan Kuzey Amerika'da bulunan bu büyük pazara yönelik etkili stratejiler geliştirmesine ihtiyaç vardır.

Söz konusu pazardan daha fazla pay alabilmek adına Türkiye'nin izleyebileceği makro stratejilerin belirlenmesinde gerek Türkiye'nin ihracatından hareketle rekabet üstünlüğüne sahip olduğumuz ürünlerde bir başka ifade ile arz yönünün kuvvetli olduğu ürünlerde Meksika pazarındaki konumumuz gerekse Meksika'nın ithalatından hareketle Meksika'nın yoğun bir şekilde ithalatını yaptığı ürünlerin bir başka ifade ile talep yönünün kuvvetli olduğu ürünlerin tespit edilmesi böylece arz-talep ile Meksika pazarına satılabilecek rekabet üstünlüğüne sahip olunan hedef ürünlerin tespiti için kullanılacak yöntemler olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışmanın amacı Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ve Meksika pazarına ihraç edilebilecek ürünlerin tespitinin analizidir.

Meksika 2001 yılında 193 ülkeden ithalat yaparken 2018 yılında ise dünyadan 220 farklı ülkeden ithalat yapmıştır. Meksika, yine 2001 yılında dünyadan 4.943 farklı 6'lı GTİP ürün ithal ederken 2018 yılında 4.864 ürün ithal etmiş, 2001 yılında 4.524 farklı 6'lı GTİP ürün ihraç ederken 2018 yılında 4.511 ürün ihraç etmiştir. Meksika'nın hem 2001 hem de 2018 yılında ithal ettiği ürün sayısının ihraç ettiği ürün sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Türkiye ise 2018 yılında dünyanın 214 ülkesine 4.729 GTİP kodlu ürün ihraç ederken 4.788 GTİP kodlu ürünü de ithal ettiği görülmektedir. Bu da Meksika'nın küresel tedarik zincirinde dünyadan yaptığı ithalatla Türkiye'den daha fazla dünyaya yaptığı ihracatta ise daha az yer aldığını göstermektedir. Ayrıca Meksika, aynı yıl içerisinde Türkiye'den 1.595 6'lı GTİP kodlu ürün ithal ederken, Türkiye ise Meksika'dan 2018 yılında 634,2 milyon dolar tutarında 925 ürün ithal etmiştir.

Meksika'nın dünyadan 2018 yılında ithal ettiği 4.864 ürün içinde Türkiye'nin dünyaya hiç satmadığı 380 ürün olduğu görülürken Türkiye'nin dünyaya ihraç ettiği 4.729 ürün içinde ise Türkiye'nin Meksika'ya satmadığı ancak diğer ülkelere 42,9 milyar dolarlık ihraç ettiği 2.889 ürünün olduğu görülmektedir. Bu ürünleri Meksika'nın dünyadan ithal ettiği görülmektedir. Sonuç olarak Türkiye ile Meksika'nın ortak ticaretlerine konu olabilecek toplamda 4.484 ürünün mevcut olduğu tespit edilmiştir. Bu da bize bu ülkeye satılabilecek 4.484 üründen sadece 1.595 tanesini satan Türk ihracatçılarının Meksika ile Türkiye arasında mevcut olan ticareti daha da artırmalarının mümkün olabileceğini göstermektedir. Dünyadan 4.864 Türkiye'den ise 1.595 ürün alan Meksika pazarına Türk ihracatçılarının dünyaya sattığı ancak Meksika pazarına daha hiç satamadığı 2.889 adet 6'lı GTİP kodlu ürünün olduğu açıkça görülmektedir. Meksika'nın 2018 yılında dünyadan tedarik ettiği 4.864 üründe toplam ithalatı 464,3 milyar dolar olurken Türkiye'den ise 1.595 üründe 1,03 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalat dünyadan yaptığı toplam ithalatın içinde %0,2 pay alırken bu ticaretin Türkiye'nin toplam ihracatındaki payı ise %0,6 olmuştur. Meksika, Türkiye ile aralarındaki ticaret konu olan bu 1.595 üründe dünyadan toplam 324,8 milyar dolarlık ithalat yaparken bu ithalatın ülkenin toplam ithalatı içindeki payı ise %70 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye ise Meksika ile aralarındaki ticaret konu olan 1.595

üründe dünyaya toplam 117,6 milyar dolarlık ihracat yaparken bu ihracatın ülkenin toplam ihracatı (168 milyar dolar) içindeki payı ise %70 olarak gerçekleşmiştir. Açıkça görülmektedir ki iki ülke arasında ticaret konu olan 1.595 ürün her iki ülkenin küresel ticaretinde de önemli rol oynamaktadır, bir başka ifade ile iki ülke arasında ticaret konu olan 1.595 ürün hem Türkiye'nin dünyaya ihracatının hem de Meksika'nın dünyadan ithalatının neredeyse üçte ikisini oluşturmaktadır. Tespit edilen bu ürünlerde dünya genelinde bütün ülkelerin toplamda yaklaşık 10,4 trilyon dolarlık ihracat yaptığı görüldükçe bu ürünlerdeki ticaretin toplam küresel ticaret içindeki payı ise %54 olmuştur. Bu da göstermektedir ki iki ülke arasında ticarete konu olan 1.595 ürün küresel ticarete Meksika ve Türkiye'nin dış ticaretinden daha az olsa da oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Bu ürün grubunda yapılan küresel ticaret toplam küresel ticaretin neredeyse yarısını oluşturmaktadır.

Yukarıda da belirtildiği üzere Meksika dünyadan 4.864 Türkiye'den ise 1.595 ürün tedarik etmektedir. Türk ihracatçılarının Meksika pazarına daha hiç satamadığı Meksikalı ithalatçıların da Türkiye yerine başka ülkelerden tedarik ettiği toplamda 3.269 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün olduğu, bunların 380 tanesinin Türkiye'nin dünyaya ihraç etmediği ve bu ülkeye daha satılabilecek 2.889 ürünün olduğu açıkça görülmektedir. Meksika'nın dünyadan ithal ettiği Türkiye'den ise ithal etmediği 3.269 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 139,4 milyar dolarlık Türkiye'den alabileceği fakat almadığı 2.889 üründe ise 124,8 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. Türkiye ise Meksika ile aralarındaki ticarete konu olabilecek bu 2.889 üründe (380 ürünü Türkiye dünyaya ihraç etmemektedir) dünyaya toplam 42,9 milyar dolarlık ihracat yaparken bu ihracatın ülkenin toplam ihracatı (168 milyar dolar) içindeki payı ise %25,6 olarak gerçekleşmiştir. Tespit edilen 2.889 üründe Meksika'nın dünyadan ithalatı ise 124,8 milyar dolar olurken bu ithalatın ülkenin toplam ithalatı içindeki payı ise %27 olarak gerçekleşmiştir. Açıkça görülmektedir ki iki ülke arasında ticaret konu olmayan 2.889 ürün Meksika dış ticaretinde daha fazla olmak üzere iki ülkenin küresel ticaretinde de önemli rol oynamaktadır. Türk ihracatçılarının bu ürünleri Meksika pazarına satabilecekleri bir başka ifade ile Türk ihracatçıları için Meksika pazarında da kat edilecek çok yolun olduğu açıkça görülmektedir.

1. Meksika ile İlgili Genel Bilgiler

Tablo 1'de ihracatçılarımız için Meksika ile ilgili faydalı olabileceği düşünülen bazı bilgiler görülmektedir.

Tablo 1. Meksika İle İlgili Faydalı Bilgiler

Ülke Adı	Meksika Birleşik Devletleri
Yönetim Biçimi	Federal Cumhuriyet
Başkent	Mexico
Resmi Dili	İspanyolca
Devlet Başkanı	Andrés Manuel López Obrador (30 Ekim 2018)
Başlıca Önemli Şehirler	Meksiko, Ecatepec, Guadalajara, Jalisco, Tijuana, Ciudad Juárez, Puebla, Nezahualcóyotl
Plaka Kodu	MEX
Telefon Kodu	(+) 52
Türkiye'nin Meksika Büyükelçisi	Tahsin Timur Söylemez / embajada.mexico@mfa.gov.tr
Meksika'nın Türkiye Büyükelçiliği	Kırkpınar Sokak No. 18/6 06540, Çankaya – Ankara / (+90) 312 442 30 33

Kaynak: (T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2020) ve (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2020)

Başkenti Mexico City (The Federal District) olan Meksika 32 eyaletten oluşmaktadır: Aguascalientes, Baja California, Baja California Sur , Campeche, Coahuila, Colima, Chiapas, Chihuahua, Durango, Mexico City, Guanajuato, Guerrero, Hidalgo, Jalisco, Mexico, Michoacan, Morelos, Nayarit, Nuevo León, Oaxaca, Puebla, Queretaro, Quintana Roo, San Luis Potosi, Sinaloa, Sonora, Tabasco, Tamaulipas, Tlaxcala, Veracruz, Yucatán, and Zacatecas.

Meksika'nın en önemli limanları sırası ile Manzanillo, Cardenas, Veracruz, Altamira ve Ensenada'dır. Manzanillo limanı yükleme hacmi 2018 yılında 3,08 milyon TEU hacme ulaşmıştır.

Yurtdışında 126 ülkede 316 şehirde 319 havalimanına uçuş düzenleyen THY, Meksika'da Meksiko ve Cancun havalimanlarına direkt uçuş gerçekleştirmektedir.

2. Meksika ile İlgili Makroekonomik Göstergeler

2.1. Meksika'nın GSYH, Kişi Başına Düşen Milli Gelir, GSYH Büyüme Oranı ve Nüfusu

Tablo 2'de Meksika'nın GSYH, Kişi Başına Düşen Milli Gelir, GSYH Büyüme Oranı ve nüfus gibi makroekonomik göstergelerinde 2018 yılı verileri ile 2019-2024 yılları arasındaki IMF projeksiyonları görülmektedir.

Meksika 2018 yılında 1,2 trilyon dolar GSYH'ye sahip iken 2024 yılında milli gelirin yaklaşık 1,6 trilyon dolara yükselmesi beklenmektedir. Meksika 2018 yılında 464,3 milyar dolarlık ithalat yaparken 2024 yılında ise ithalatın yaklaşık 561,7 milyar dolara yükselmesi beklenmektedir. Meksika 2018 yılında 450,5 milyar dolarlık ihracat yaparken 2024 yılında ise ihracatın 559,8 milyar dolara yükselmesi beklenmektedir.

Meksika'nın kişi başına düşen milli geliri 2018 yılında 9.797 dolar iken 2024 yılında ise KBDMG'nin 12.008 dolara yükselmesi beklenmektedir. Ülke ekonomisindeki olumlu seyir ülkedeki KBDMG'ye de yansımaktadır.

Tablo 2. Meksika'nın GSYH, Kişi Başına Düşen Milli Gelir, GSYH Büyüme Oranı ve Nüfusu

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GSYH (milyar \$)	1.222,05	1.274,18	1.322,49	1.380,72	1.442,30	1.508,49	1.579,38
GSYH Büyüme Oranı (%)	2,0	0,4	1,3	1,9	2,1	2,3	2,4
Kişi Başına Düşen GSYH (\$)	9.797	10.118	10.406	10.767	11.150	11.564	12.008
Mal İthalatı (milyar \$)	464,27	465,72	476,44	492,75	513,60	537,26	561,66
Mal İthalatında Büyüme Oranı (%)	-	0,31	2,30	3,42	4,23	4,61	4,54
Mal İhracatı (milyar \$)	450,53	465,48	474,90	491,41	511,88	535,36	559,77
Mal İhracatında Büyüme Oranı (%)	-	3,32	2,02	3,48	4,17	4,59	4,56
Nüfus (Milyon Kişi)	124,738	125,929	127,092	128,231	129,352	130,452	131,529

Kaynak: (Uluslararası Para Fonu (IMF), 2020)

Tablo 3'te Meksika'nın eyaletlerine göre 2019 yılı nüfusu görülmektedir. Buna göre, 2019 yılında ülkenin toplam nüfusu 125,9 milyon olmuştur. En yüksek nüfuslu eyalet 17,8 milyon ile "Mexico" olurken, bu eyaleti 8,8 milyon kişi ile "City of Mexico" ve 8,3 milyon ile "Jalisco" eyaleti izlemektedir. En düşük nüfuslu eyalet ise 771,4 bin kişi ile "Colima" eyaleti olmuştur.

Tablo 3. Meksika'nın Eyaletlere Göre Nüfusu (2019)

Eyalet	Nüfus	Eyalet	Nüfus	Eyalet	Nüfus
Mexico	17.841.800	Tamaulipas	3.698.840	Morelos	2.009.300
City of Mexico	8.764.000	Baja California Norte	3.682.060	Durango	1.832.040
Jalisco	8.281.710	Guerrero	3.641.750	Quintana Roo	1.754.140
Veracruz	8.275.170	Coahuila	3.097.010	Zacatecas	1.623.190
Puebla	6.427.330	Sonora	3.088.520	Aguascalientes	1.353.760
Guanajuato	5.993.710	Sinaloa	3.082.890	Tlaxcala	1.346.980
Chiapas	5.507.440	Hidalgo	3.013.120	Nayarit	1.312.330
Nuevo Leon	5.370.850	San Luis Potosi	2.847.350	Campeche	961.744
Michoacan	4.714.990	Tabasco	2.476.690	Baja California Sur	855.834
Oaxaca	4.106.820	Yucatan	2.226.190	Colima	771.377
Chihuahua	3.850.430	Queretaro	2.120.040	Toplam	125.929.405

Kaynak: (OECD, 2020)

Tablo 4'de Meksika'nın eyaletlerine göre 2017 yılına ait GSYH değerleri görülmektedir. Buna göre, 2017 yılında ülkenin toplam GSYH'si 1,16 trilyon dolar olarak gerçekleştirmiş. En yüksek milli gelire sahip eyaletin 190,7 milyar dolar ile "City of Mexico" olurken, bu eyaleti 103,8 milyar dolar ile "Mexico" ve 87,2 milyar dolar ile "Nuevo Leon" eyaleti izlemektedir. En düşük milli gelire sahip eyalet ise 6,5 milyar dolar ile "Tlaxcala" eyaleti olmuştur.

Tablo 4. Meksika'da Eyaletlere Göre GSYH (2017, milyon \$)

Eyalet	GSYH (milyon \$)	Eyalet	GSYH (milyon \$)	Eyalet	GSYH (milyon \$)
City of Mexico	190.707,04	Tamaulipas	34.006,52	Yucatan	16.805,58
Mexico	103.780,32	Michoacan	29.476,37	Guerrero	16.090,28
Nuevo Leon	87.221,02	Campeche	27.650,84	Aguascalientes	15.835,61
Jalisco	82.034,11	Tabasco	27.378,36	Durango	13.943,35
Veracruz	52.597,53	Queretaro	27.121,00	Morelos	13.517,38
Guanajuato	51.151,51	Sinaloa	25.596,42	Zacatecas	11.030,13
Coahuila	43.333,17	San Luis Potosi	25.195,76	Baja California Sur	10.474,40
Puebla	40.006,46	Hidalgo	18.947,86	Nayarit	8.419,56
Sonora	39.878,28	Chiapas	18.577,85	Colima	7.150,18
Chihuahua	39.538,23	Quintana Roo	18.298,82	Tlaxcala	6.455,70
Baja California Norte	38.922,06	Oaxaca	17.087,45	Meksika toplamı	1.158.229,19

Kaynak: (OECD, 2020) ve (IMF, 2020)

2.2. Meksika'ya Yapılan Doğrudan Yabancı (DYY) Yatırımlar

Tablo 5'de yıllara göre Meksika'ya giriş yapan Doğrudan Yabancı Yatırımlar görülmektedir. Meksika'ya 2009 yılında 18 milyar dolarlık DYY girişi olurken dünyada ise 1,25 trilyon dolarlık DYY olmuştur. Meksika 2009 yılında küresel DYY girişlerinden %1,4 pay almıştır. Meksika'nın DYY stoku ise 2009 yılında 339 milyar dolar olmuştur.

Meksika'ya 2018 yılında 33,6 milyar dolarlık DYY girişi olurken dünyada ise 1,44 trilyon dolarlık DYY olmuştur. Meksika'nın 2018 yılında küresel DYY girişlerinden aldığı pay %2,3'e yükselirken Meksika'nın DYY stoku ise 511,3 milyar dolar olmuştur.

Tablo 5. Yıllara Göre Meksika'ya Yapılan Doğrudan Yabancı Yatırımlar ve DYY Stoku (milyon \$)

Yıl	DYY (Meksika)	DYY (Dünya)	DYY (Meksika'nın Payı)	DYY Stok (Meksika)
2009	17.967	1.249.049	1,4%	339.043
2010	27.157	1.573.527	1,7%	389.571
2011	25.571	1.927.303	1,3%	383.699
2012	21.775	1.550.614	1,4%	458.834
2013	48.214	1.514.040	3,2%	489.685
2014	30.261	1.519.412	2,0%	491.707
2015	35.648	2.088.370	1,7%	501.999
2016	30.644	2.031.733	1,5%	473.424
2017	33.596	1.717.378	2,0%	490.574
2018	33.615	1.442.185	2,3%	511.275

Kaynak: (OECD, 2020)

Tablo 6'da Meksika'ya giriş yapan Doğrudan Yabancı Yatırımların 2017 ve 2018 yıllarında sektörel kırılımları görülmektedir. Her iki yılda da en yüksek DYY imalat sektörüne giriş yapmıştır. En yüksek ikinci DYY girişi her iki yılda da "Hizmet" sektöründe gerçekleşirken bu iki sektörü "İnşaat" sektörü izlemiştir. "Hizmet" sektörüne 2017 yılında 11,6 milyar dolarlık yatırım yapılırken 2018 yılında ise yatırım miktarı 9,3 milyar dolara düşmüştür. "İnşaat" sektörüne 2017 yılında 3 milyar dolarlık yatırım yapılırken 2018 yılında ise yatırım miktarı 1,53 milyar dolara gerilemiştir. "Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme İmalatı" sektörüne 2018 yılında 4,96 milyar dolar, "Madencilik ve Taşocakçılığı" sektörüne ise 1,51 milyar dolarlık DYY yapmıştır.

İmalat sektörüne yapılan DYY 2017 yılında 15,35 milyar dolar iken 2018 yılında ise yatırım 16,32 milyar dolara yükselmiştir. İmalat sanayi alt kırılımları incelendiğinde ise hem 2017 hem 2018 yılında en çok

yatırım “Motorlu Kara Taşıtları, Römorklar, Yarı Römorklar ve Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı” sektörüne yapılırken yatırım tutarı 2017 yılında 7,8 milyar dolar olurken 2018 yılında 7,9 milyar dolara yükselmiştir. En çok ikinci DYY girişi ise hem 2017 hem 2018 yılında en çok yatırım “Metal ve Makine Ürünleri İmalatı (Elektrikli Teçhizat Hariç)” sektörüne yapılırken bu sektördeki yatırım tutarı 2017 yılında 2,45 milyar dolar olurken 2018 yılında 4,1 milyar dolara yükselmiştir. DYY girişinin en çok yapıldığı üçüncü sektör ise 2017 hem 2018 yılında en çok yatırım “Gıda, İçecek ve Tütün Mamulleri İmalatı” sektörü olurken bu sektördeki yatırım tutarı 2017 yılında 2 milyar dolar olurken 2018 yılında yatırım 1,08 milyar dolara gerilemiştir. İhracatçılarımızın ara malı ve yatırım malı ihracatı yaparken Meksika’da DYY gerçekleşen bu sektörleri göz önünde bulundurmalarında fayda görülmektedir.

Tablo 6. Meksika’ya Yapılan Doğrudan Yabancı Yatırımların Sektörel Kırılımı (2017,2018, milyon \$)

Sektör	Sektör Alt Kırılımı	2017	2018
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık		137,8	49,9
Madencilik ve Taşocakçılığı		1.363,7	1.505,8
İmalat Sanayi		15.352,9	16.317,6
	Gıda, İçecek ve Tütün Mamulleri İmalatı	2.005,8	1.075,9
	Tekstil, Giyim Eşyası, Ağaç ve Kağıt Ürünleri İmalatı; Baskı ve Çoğaltma İşleri İmalatı	447,0	430,8
	Petrol, Kimyasal, Eczacılık, Kauçuk ve Plastik Ürünlerinin İmalatı	1.555,2	1.704,5
	Metal ve Makine Ürünleri İmalatı (Elektrikli Teçhizat Hariç)	2.450,2	4.067,4
	Motorlu Kara Taşıtları, Römorklar, Yarı Römorklar ve Diğer Ulaşım Araçlarının İmalatı	7.786,1	7.858,4
	Diğer İmalat Sektörleri	1.108,6	1.180,6
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme İmalatı		2.153,1	4.957,2
Su Tedariki; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri		10,4	-6,9
İnşaat		3.020,1	1.530,7
Hizmet		11.558,5	9.261,0
Toplam DYY		33.596,5	33.615,3

Kaynak: (OECD, 2020)

2.3. Meksika’nın Dış Ticareti

Dünya Bankası ve TradeMap verilerine göre 2018 yılında Meksika’nın toplam dış ticaretinin (ithalat ve ihracat) milli gelirine oranı yaklaşık %75 olmuştur, bir başka ifade ile milli gelirin yaklaşık %75’i dış ticarete bağlıdır.

Ülkenin dış ticaretinde ağırlığı olan ülkeler incelendiğinde ithalatında ABD, Çin ve Japonya ihracatında ise ABD, Kanada ve Çin ilk sıralarda yer almaktadır. Ülkenin dış ticaretinde öneme sahip ürün grupları incelendiğinde ise 2li GTİP kodlarında ithalatı 85 “Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı”, 84 “Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları”, 27 “Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar”, 87 “Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam,

parça, aksesuarı” ile 39 “Plastikler ve mamulleri” ürün grupları önce çıkarken ihracatta ise 87 “Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı”, 85 “Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı”, 84 “Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları”, 27 “Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar” ile 90 “Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı” ürün grupları öne çıkmıştır.

Ülkenin dış ticaretinde öneme sahip 4’lü GTİP kodlu ürün grupları incelendiğinde ise ithalatta 2710 “Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar”, 8708 “Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar”, 8542 “Elektronik entegre devreler”, 8517 “Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar”, 8471 “Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.” ile 8703 “Binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)” ürün grupları önce çıkarken ihracatta ise 8703 “Binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)”, 8708 “Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar”, 8471 “Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.”, 2709 “Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)” ile 8704 “Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar” ürün grupları önce çıkmıştır.

ABD başkanı Donald Trump’ın NAFTA’nın yeniden müzakere edilmesi isteği, Meksika’nın dış ticaretini son yıllarda risk altına sokmuştur. Yeni imzalanan ABD-Meksika-Kanada Anlaşması’nın (USMCA) Meksika parlamentosunda onaylanmasına rağmen ABD Kongresi ve Kanada parlamentosunda bazı zorluklarla karşı karşıya kalmıştır. Hem Meksika hem de ABD, bir ürünün ABD’de tasarlandıktan sonra Meksika’da toplanması ve üretimin son kısmı için ABD’ye geri gönderilmesi sürecinden birlikte fayda sağlamıştır.

USMCA kapsamında, binek otomobil ithalatında daha fazla vergi muafiyeti sağlanması için otomotiv yan sanayinin en az %62,5’nin Kanada, Meksika veya ABD’de üretilmesi koşulunun az %75’e yükseltilmesi öngörülmektedir. Böylece, ABD, anlaşmaya imza atan Kanada ve Meksika’nın diğer üçüncü ülkelerden otomotiv yan sanayi tedarikinin bir kısmının geri kazanılmasını hedeflemektedir (T.C Ticaret Bakanlığı, 2020). İhracatçılarımızın bu konuyu dikkate almalarında fayda görülmektedir.

ABD ile olan ticaret gerilimleri Meksika’nın ticaret dengesini olumsuz etkilediği, net mal ithalatçısı olan ülkenin aynı zamanda net bir hizmet ithalatçısı olduğu da görülmektedir. Hizmet ihracatı 2018 yılında 28,6 milyar dolar olarak gerçekleşirken hizmet ithalatı ise 37,2 milyar dolar olmuştur. Hizmet dış ticaret hacminin milli gelirden aldığı pay %5,4 olurken, hizmet dış ticaret açığının milli gelire oranı ise %0,7 olarak gerçekleşmiştir. Mal ve hizmet dış ticaret açığının milli gelire oranı ise %1,8 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 7’de 2001-2018 yılları arasında Meksika’nın dış ticareti (ihracat-ithalat), dış ticaret dengesi ve ticari dışa açıklık endeks değerleri¹ görülmektedir. Meksika 2009 yılında 229,7 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirirken 234,4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Dış ticaret 2009 yılında 4,7 milyar dolarlık açık vermiştir. Meksika 2018 yılında 450,5 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirirken 464,3 milyar

¹ Dış ticaret dengesinin pozitif olması ihracatın ithalattan fazla olduğunu bir başka ifade ile dış ticaretin fazla verdiğini ifade ederken pozitif olması ihracatın ithalattan az olduğunu bir başka ifade ile dış ticaretin açık verdiğini ifade etmektedir. Ticari dışa açıklık endeksi ülkenin ithalat ve ihracattan oluşan toplam dış ticaretinin milli gelirine oranı ile hesaplanır. Endeks değeri ne kadar büyükse ülke ticari olarak daha çok dışa açıktır anlamına gelmektedir.

dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Dış ticaret ise 2018 yılında 13,7 milyar dolarlık açık vermiştir. Dış ticaretin yıllar içerisinde istikrarlı bir artış gösterdiği görülmektedir. Ülke, 2012 yılı dışında dış ticaret açığı vermiştir. En fazla ihracat ve ithalat 2018 yılında gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı ise en fazla 14,7 milyar dolar ile 2015 yılında gerçekleşmiştir. Ticari dışa açıklık (bağımlılık) endeksi incelendiğinde ise endeksin yıllar içerisinde arttığı görülmektedir. Endeks değeri 2009 yılında %51,6 iken 2018 yılında oran %74,9'a çıkmıştır.

Tablo 7. Yıllara Göre Meksika'nın Dış Ticareti

Yıl	İhracat (milyar \$)	İthalat (milyar \$)	Dış Ticaret Dengesi (milyar \$)	Toplam Dış Ticaret (milyar \$)	Milli Gelir (milyar \$)	Toplam Dış Ticaretin Milli Gelire Oranı (Ticari Dışa Açıklık Endeksi)
2009	229,7	234,4	-4,7	464,1	900,0	51,6%
2010	298,3	301,5	-3,2	599,8	1057,8	56,7%
2011	349,3	350,8	-1,5	700,2	1180,5	59,3%
2012	370,7	370,8	0,0	741,5	1201,1	61,7%
2013	379,9	381,2	-1,3	761,2	1274,4	59,7%
2014	396,9	400,0	-3,1	796,9	1314,6	60,6%
2015	380,5	395,2	-14,7	775,8	1170,6	66,3%
2016	373,9	387,1	-13,2	761,0	1077,9	70,6%
2017	409,5	420,4	-10,9	829,8	1157,0	71,7%
2018	450,5	464,3	-13,7	914,8	1222,1	74,9%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020) ve (Uluslararası Para Fonu (IMF), 2020)

Meksika'nın 2018 yılında ithalat yaptığı ülkelerin ortalama uzaklıkları incelendiğinde Meksika'nın ortalama 6.708 km uzaklıktaki ülkelere ithalat yaptığı görülmektedir. Meksika'nın km başına yaptığı 69,2 milyon dolarlık ithalat ile km başına ithalatta en çok ithalat yapan 20. ülke olduğu tespit edilmiştir. Dünyada en çok ithalat yapan ABD'nin 2,6 trilyon dolarlık ithalatını ortalama 7.788 km'den yaptığı ve km başına 335,4 milyon dolarlık ithalat ile km başına ithalatta en çok ithalat yapan 3. ülke olduğu görülmektedir. Dünyada en çok ithalat yapan ikinci ülke olan Çin'in 2,1 trilyon dolarlık ithalatını ortalama 6.326 km'den yaptığı ve km başına 337,5 milyon dolarlık ithalat ile km başına ithalatta en çok ithalat yapan 2. ülke olduğu görülmektedir. Dünyada en çok ithalat yapan üçüncü ülke olan Almanya'nın ise 1,3 trilyon dolarlık ithalatını ortalama 3.230 km'den yaptığı ve km başına 398,6 milyon dolarlık ithalat ile km başına ithalatta en çok ithalat yapan ülke olduğu görülmektedir.

2.3.1. Meksika'nın Dünya İle Dış Ticareti

Tablo 8'de 2018 yılında Meksika'nın ithalatının ülkelere göre dağılımı görülmektedir. Meksika Türkiye'den 2018 yılında 1 milyar dolarlık ithalat yaparken bu ülkenin toplam ithalat içindeki payı %0,2 olmuştur. 2018 yılında Meksika'nın en çok ithalat yaptığı ülke 216,3 milyar dolar ile ABD olmuştur. ABD'yi 2018 yılında 83,5 milyar dolarlık ithalat yapılan Çin izlerken bu ülkenin toplam ithalat içindeki payı ise %18 olmuştur. Bu iki ülkeyi 2018 yılında 18,2 milyar dolarlık ithalat yapılan Japonya takip ederken bu ülkenin toplam ithalat içindeki payı ise %3,9 olarak gerçekleşmiştir. Meksika ithalatının yaklaşık %68,5'ini ABD, Çin ve Japonya'dan yaparken ilk beş ülkeden yapılan ithalat ise toplam ithalatın %75,9'unu oluşturmaktadır. İlk 10 ülkenin Meksika'nın ithalatının %85,1'ini oluşturduğu görülmektedir. Bu da Meksika'nın ithalatında yüksek bir yoğunlaşma olduğunu ve ithalatın belli başlı ülkelere yapıldığını göstermektedir.

Tablo 8. Meksika'nın İthalat Yaptığı Ülkeler (2018)

Sıra	Ülke	İthalat (1.000 \$)	%
1	ABD	216.282.238	46,6%
2	Çin	83.504.747	18,0%
3	Japonya	18.193.323	3,9%
4	Almanya	17.761.011	3,8%
5	G. Kore	16.726.998	3,6%
6	Kanada	10.771.633	2,3%
7	Malezya	9.390.883	2,0%
8	Tayvan	8.268.921	1,8%
9	İtalya	6.611.126	1,4%
10	Brezilya	6.510.786	1,4%
32	Türkiye	1.028.818	0,2%
	Diğer Ülkeler	69.217.986	14,9%
	Toplam İthalat	464.268.470	100,0%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019)

Tablo 9'da son 10 yılda Meksika'nın en fazla ithalat yaptığı ilk 10 ülke görülmektedir. 2009- 2018 döneminde her yıl ABD Meksika'nın en fazla ithalat yaptığı ülke olurken, Çin her yıl Meksika'nın en fazla ithalat yaptığı ikinci ülke, Japonya ise her yıl listede 3.sırada yer almıştır. Türkiye ise 2009-2018 yıllarında listeye girememiştir.

Meksika'nın en çok ithalat yaptığı ilk 10 ülke sıralamasında 12 farklı ülke yer alırken, bu sıralamada Almanya, Çin, Brezilya, ABD, Güney Kore, Japonya, Malezya, Kanada ve Tayvan'ın 10 yıl boyunca sürekli sıralamaya girdiği görülmektedir. Bu ülkeler dışında İtalya 6 yıl, İspanya 3 yıl ve Fransa 1 yıl Meksika'nın en çok ithalat yaptığı ilk 10 ülke sıralamasında yer almıştır.

Tablo 9. Meksika'nın 2009-2018 Döneminde En Çok İthalat Yaptığı İlk 10 Ülke

Sıra	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	ABD	ABD	ABD	ABD	ABD	ABD	ABD	ABD	ABD	ABD
2	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin	Çin
3	Japonya	Japonya	Japonya	Japonya	Japonya	Japonya	Japonya	Japonya	Japonya	Japonya
4	G. Kore	Almanya	Almanya	G. Kore	Almanya	Almanya	Almanya	G. Kore	G. Kore	G. Kore
5	Almanya	G. Kore	G. Kore	Almanya	G. Kore	G. Kore	G. Kore	Almanya	Almanya	Almanya
6	Kanada	Kanada	Kanada	Kanada	Kanada	Kanada	Kanada	Kanada	Kanada	Kanada
7	Tayvan	Malezya	Malezya	Malezya	Malezya	Tayvan	Tayvan	Tayvan	Tayvan	Tayvan
8	Malezya	Tayvan	Tayvan	Brezilya	Brezilya	Malezya	Malezya	Malezya	Malezya	Malezya
9	Brezilya	İtalya	Brezilya	Tayvan	Tayvan	Brezilya	Brezilya	İspanya	Brezilya	Brezilya
10	İtalya	Brezilya	İtalya	İtalya	İtalya	Fransa	İspanya	Brezilya	İspanya	İtalya

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019)

Tablo 10'da 2018 yılında Meksika'nın dünyadan en fazla ithalat yaptığı ilk 10 6'lı GTİP kodlu ürün ve bu ürünlerin Meksika'nın ithalatındaki payları görülmektedir. Meksika'nın 2018 yılında ilk 10 üründe yaptığı ithalat yaklaşık 99,6 milyar dolar olurken ilk üç ürün toplam ithalatın %10,9'unu ilk 5 ürün toplam ithalatın %15'ini ilk 10 ürünün ithalatı ise toplam ithalatın %21,5'ini oluşturmaktadır. Bu da Meksika'nın ithalatında düşük yoğunlaşma olduğunu göstermektedir.

Meksika 2018 yılında en çok ithalatı 19,4 milyar dolar ile '271012 "Petrol ve bitümenli yağlardan elde

edilen hafif yağlar ve müstahzarları” GTİP kodlu üründe yaparken bu ürünün toplam ithalat içindeki payı %4,2 olmuştur. Bu ürünü 17,2 milyar dolarlık ithalat ve %3,7’lik pay ile ‘999999 “Bilinmeyen/Gizli Ürünler” GTİP kodlu ürün ile 13,9 milyar dolarlık ithalat ve %3’lük pay ile ‘271019 “Diğer yağlar ve müstahzarlar” GTİP kodlu ürünlerin izlediği görülmektedir.

Tablo 10. Meksika’nın Dünyadan İthal Ettiği Ürünler (2018, 1.000 \$)

Sıra	Ürün Açıklaması	İthalat (1.000 \$)	%
1	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı >=%70)	19.419.809	4,2%
2	Bilinmeyen/Gizli Ürünler	17.161.437	3,7%
3	Diğer yağlar ve müstahzarlar	13.898.003	3,0%
4	Elektronik entegre devreler; işlemci ve kontrolör	11.324.947	2,4%
5	Otomatik bilgi işlem makine ve ünitelerinin aksam, parçası	7.960.239	1,7%
6	Bellek birimleri	6.583.510	1,4%
7	Ses, görüntü/diğer bilgileri almaya, çevirmeye, vermeye/yeniden oluşturmak için makina	6.467.297	1,4%
8	Doğal gaz (gaz halinde)	5.628.694	1,2%
9	Kara taşıtları için vites kutuları ve aksam, parçaları	5.623.898	1,2%
10	Kara taşıtları için motorlar-dizel, yarı dizel	5.579.996	1,2%
	İlk on ürünün toplamı	99.647.830	21,5%
	Diğer ürünler	364.620.640	78,5 %
	Toplam ithalat	464.268.470	100,0%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020)

Tablo 11’de son 10 yılda Meksika’nın en fazla ithalat yaptığı ilk 10 ürün görülmektedir. 2009- 2018 dönemi boyunca ‘271012 GTİP kodlu ürün 5 yıl, ‘999999 ve ‘271011 GTİP kodlu ürünler 2 yıl, ‘852990 GTİP kodlu ürün 1 yıl Meksika’nın en fazla ithalat yaptığı ürün olduğu görülmektedir.

Meksika’nın en çok ithal ettiği 10 ürün listesine 10 yıl boyunca ‘271019, ‘847330, ‘999999 ve ‘854231 GTİP kodlu ürünlerin girdiği görülmektedir. Bu ürünler dışında listeye, ‘870323 GTİP Kodlu ürün 9 yıl, ‘851712 ve ‘852990 GTİP kodlu ürünler 8 yıl, ‘271012 GTİP kodlu ürün 7 yıl, ‘870829 GTİP Kodlu ürün 6 yıl, ‘851762 GTİP Kodlu ürün ise 5 yıl girmiştir.

Tablo 11. Meksika’nın Dünyadan En Çok İthalat Yaptığı İlk 10 Ürün (6’lı GTİP kod)

Sıra	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	'852990	'271011	'271011	'271012	'271012	'271012	'271012	'999999	'999999	'271012
2	'271011	'852990	'852990	'999999	'852990	'999999	'999999	'271012	'271012	'999999
3	'999999	'999999	'271019	'852990	'999999	'852990	'854231	'854231	'271019	'271019
4	'854231	'854231	'999999	'271019	'271019	'271019	'271019	'851762	'854231	'854231
5	'851712	'847330	'854231	'854231	'854231	'854231	'851762	'271019	'870323	'847330
6	'851770	'271019	'851770	'851712	'851712	'851712	'852990	'870323	'851762	'847170
7	'847330	'851770	'847330	'847330	'847330	'847330	'870323	'847330	'847330	'851762
8	'271019	'851712	'851712	'870829	'870323	'870829	'847330	'847170	'847170	'271121
9	'870829	'392690	'870323	'870323	'870829	'870323	'851712	'852990	'870840	'870840
10	'870323	'870323	'851762	'840820	'851770	'840820	'870829	'851712	'870829	'840820

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020)

Tablo 12’de **Tablo 11’de** yer alan Meksika’nın 2009-2018 yılları arasında dünyadan en çok ithalat yaptığı 6’lı GTİP koda sahip ilk on ürünün açıklamaları görülmektedir.

Tablo 12. Tablo 11’de Yer Alan 6’lı GTİP Kodlu Ürünlerin Açıklamaları

6’lı GTİP Kodlu Ürün	Ürün Açıklaması
'271011	Taş Kömürü
'271012	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı $\geq 70\%$)
'271019	Diğer yağlar ve müstahzarlar
'271121	Doğal gaz (gaz halinde)
'392690	Plastikten diğer eşya
'840820	Kara taşıtları için motorlar-dizel, yarı dizel
'847170	Bellek birimleri
'847330	Otomatik bilgi işlem makine ve ünitelerinin aksam, parçası
'851712	Hücreli ağırlar için veya diğer kablosuz ağırlar için telefonlar
'851762	Ses, görüntü/diğer bilgileri almaya, çevirmeye, vermeye/yeniden oluşturmak için makina
'851770	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar için aksam ve parçalar
'852990	Hava taşıtı, radar, telsiz-uzaktan kumanda cihazı aksam, parçaları
'854231	Elektronik entegre devreler; işlemci ve kontrolör
'870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli ($1500\text{cm}^3 < \text{silindir} \leq 3000\text{cm}^3$)
'870829	Kara taşıtlarının diğer aksam-parçaları
'870840	Kara taşıtları için vites kutuları ve aksam, parçaları
'999999	Bilinmeyen/Gizli Ürünler

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

Tablo 13’de Meksika’nın 2018 yılında dünyadan ithal ettiği 6’lı GTİP kodlu ürünlerin TİM tanımlamasına göre sektörel kırılımı görülmektedir. Dünyadan 2018 yılında 464,3 milyar dolarlık ürün ithal eden Meksika en çok ithalatı 117,9 milyar dolar ile “Elektrik Elektronik” sektöründe yaparken ikinci en büyük ithalatı ise 100,7 milyar dolar ile “Kimyevi Maddeler ve Mamülleri” sektöründe yapmıştır. Bu iki sektörü 69,5 milyar dolarlık ithalat ile “Otomotiv Endüstrisi” sektörü izlemiştir. Meksika 2018 yılında en az ithalatı ise yaklaşık 108,4 milyon dolarlık ithalat ile “Fındık ve Mamülleri” sektöründe gerçekleştirmiştir. “Elektrik Elektronik” sektörünün Meksika’nın toplam ithalatından aldığı pay %25,4 olurken “Kimyevi Maddeler ve Mamülleri” sektörünün payı %21,7, “Otomotiv Endüstrisi” sektörünün payı ise %15 olarak gerçekleşmiştir. En çok ithalat gerçekleştiren ilk 3 sektör toplam ithalatın yaklaşık %62’sini ilk 5 sektör ise toplam ithalatın %72,9’unu yapmaktadır. Daha önceki bölümlerde de görülen ithalatın ülke ve 6’lı GTİP kodlu ürünlerdeki yoğunlaşma sektörlerde de görülmektedir.

Tablo 13. Meksika'nın Dünyadan Yaptığı İthalatın TİM Sektör Sınıflamasına Göre Dağılımı (2018, bin \$)

Sırala	TİM sektör sınıfı	Sınıfta Yer Alan 6'lı GTİP Kod Sayısı	Meksika'nın Dünyadan İthalatı	Sektörün Meksika'nın Dünyadan Yaptığı İthalat İçindeki Payı (%)
1	Elektrik Elektronik	393	117.851.845	25,38%
2	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	884	100.749.337	21,70%
3	Otomotiv Endüstrisi	149	69.531.613	14,98%
4	Makine ve Aksamları	410	30.901.753	6,66%
5	Demir ve Demir Dışı Metaller	273	19.396.693	4,18%
6	Çelik	237	16.911.944	3,64%
7	İklimlendirme Sanayii	96	15.838.352	3,41%
8	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mam.	215	15.464.173	3,33%
9	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	265	9.983.568	2,15%
10	Savunma ve Havacılık Sanayii	54	7.179.062	1,55%
11	Tekstil ve Hammaddeleri	470	6.141.728	1,32%
12	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	168	5.544.291	1,19%
13	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	284	4.890.134	1,05%
14	Madencilik Ürünleri	116	4.117.127	0,89%
15	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	129	3.158.298	0,68%
16	Deri ve Deri Mamulleri	82	3.153.407	0,68%
17	Meyve Sebze Mamulleri	84	1.502.629	0,32%
18	Mücevher	39	1.069.066	0,23%
19	Yaş Meyve ve Sebze	60	962.198	0,21%
20	Kuru Meyve ve Mamulleri	19	422.815	0,09%
21	Gemi ve Yat	22	406.277	0,09%
22	Halı	22	213.535	0,05%
23	Süs Bitkileri ve Mam.	12	135.495	0,03%
24	Tütün	7	122.356	0,03%
25	Zeytin ve Zeytinyağı	5	110.595	0,02%
26	Fındık ve Mamulleri	4	108.429	0,02%
	Diğer Sanayi Ürünleri	38	2.363.983	0,51%
	TİM SINIFLAMASI DIŞI	327	26.037.765	5,61%
	Sektörler toplamı	4.864	464.268.468	100,00%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020) ve TİM

Tablo 14'de Comtrade verilerine göre Meksika'nın 2018 yılında dünyadan ithal ettiği ve dünyaya ihraç ettiği ürünlerin Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına (BEC) Göre kırılımı görülmektedir. Meksika 2018 yılında en çok "Nakliye ekipmanları ve bunların parça ve aksesuarları" ürün grubunu ihraç ederken "Sermaye malları (nakliye araçları hariç) ve bunların parça ve aksesuarları" ürün grubunu ithal etmiştir.

Meksika ikinci olarak en çok "Sermaye malları (nakliye araçları hariç) ve bunların parça ve aksesuarları" ürün grubunda ihracat yaparken "Endüstriyel malzemeler (başka yerde sınıflandırılmamış)" ürün grubundan ithalat gerçekleştirmiştir. Üçüncü olarak "Endüstriyel malzemeler (başka yerde sınıflandırılmamış)" ürün grubunda ihracat gerçekleştiren Meksika ithalat kısmında ise üçüncü sırada en çok "Nakliye ekipmanları ve bunların parça ve aksesuarları" ürün grubundan ithalat yapmıştır.

“Sermaye malları (nakliye araçları hariç) ve bunların parça ve aksesuarları”, “Endüstriyel malzemeler (başka yerde sınıflandırılmamış)” ve “Nakliye ekipmanları ve bunların parça ve aksesuarları” ürün grupları Türk ihracatçıları için Meksika’ya cazip bir pazar haline getirmektedir.

Tablo 14. Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına (BEC) Göre Meksika’nın Dış Ticareti (2018, milyar \$)

Ürün	İhracat	İhracat İçindeki Pay	İthalat	İthalat İçindeki Pay	Dış Ticaret Dengesi
Sermaye malları (nakliye araçları hariç) ve bunların parça ve aksesuarları	120,34	26,2%	155,82	31,1%	-35
Tüketim malları (başka yerde sınıflandırılmamış)	38,10	8,3%	29,70	5,9%	8
Yiyecek ve içecekler	31,55	6,9%	19,77	3,9%	12
Yakıtlar ve yağlayıcılar	29,61	6,4%	44,93	9,0%	-15
Endüstriyel malzemeler (başka yerde sınıflandırılmamış)	67,85	14,8%	124,01	24,7%	-56
Nakliye ekipmanları ve bunların parça ve aksesuarları	144,73	31,5%	67,26	13,4%	77
Eşya (başka yerde sınıflandırılmamış)	26,93	5,9%	59,86	11,9%	-33

Kaynak: (UN Comtrade Database, 2019)

Meksika Dünya Bankası verilerine göre 2018 yılında “Hammadde” ürün grubu ihracattan %11,8 pay alırken ithalattan ise %4,6 pay almış, “Ara Malları” ürün grubu ihracattan %8,9 pay alırken ithalattan ise %18,8 pay almıştır.

Meksika Ulusal İstatistik, Coğrafya ve Bilişim Enstitüsü (INEGI) verilerine göre ise 2018 yılında 63,12 milyar dolarlık tüketim malı ithal edilirken 355,3 milyar dolarlık ara malı ve 45,9 milyar dolarlık sermaye (yatırım) malı ithal ederken, 2019 yılında ise 61,2 milyar dolarlık tüketim malı ile 352,3 milyar dolarlık ara malı ve 41,8 milyar dolarlık sermaye (yatırım) malı ithal etmiştir.

Türk ihracatçıları için “ara mallar”ın Meksika pazarında cazip olduğu görülmektedir.

Meksika Eyaletlerinin İhracatı

Yine INEGI verilerine göre Meksika’daki 32 eyalet içerisinde en fazla ihracatı 52 milyar dolarlık ihracat ve %13,4’lük pay ile Chihuahua eyaleti yaparken bu eyaleti 41 milyar dolarlık ihracat ve %10,6’lık pay ile Coahuila de Zaragoza, 39,5 milyar dolarlık ihracat ve %10,2’lik pay ile Nuevo León 38,7 milyar dolarlık ihracat ve %10’luk pay ile Baja California ve 27 milyar dolarlık ihracat ve %7’lik pay ile Tamaulipas eyaletleri izlemektedir. Türk ihracatçıları Meksika’nın üretim üssü konumunda olup ihracatında büyük ağırlığa sahip olan ve Meksika’nın toplam ihracatının 551,1’ini gerçekleştiren ilk 5 eyalete ürün tedarikinde özellikle de ara mal tedarikinde bulunabilecekleri görülmektedir.

2.3.2. Meksika’nın Türkiye İle Dış Ticareti

Bir önceki bölümde Meksika’nın dünyadan ithalatı incelenmişti. Bu bölümde ise Meksika’nın Türkiye’den yaptığı ithalat başka olmak üzere Meksika’nın Türkiye ile dış ticareti incelenecektir.

Tablo 15’de Meksika’nın 2009-2018 yılları arasında Türkiye’den yaptığı ithalat ve bu ithalatın dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı görülmektedir. Meksika’nın Türkiye’den 2009 yılında 225,5 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirirken bu ithalatın dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı ise %0,1 olmuştur. Meksika Türkiye’den 2018 yılında ise 1,03 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken bu ithalatın dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı ise %0,21 olmuştur. Meksika’nın Türkiye’den yaptığı ithalat 2018 yılında 2009 yılına göre yaklaşık %300 artış gösterirken Türkiye’den yapılan ithalatın

dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı ise %100'den fazla artış göstermiştir. Meksika Türkiye'den en fazla ithalatı 2018 yılında 1 milyar dolar olarak gerçekleştiren Türkiye'den yapılan ithalatın dünyadan yaptığı toplam ithalat içindeki payı ise en fazla yine 2018 yılında %0,21 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 15. Meksika'nın Yıllara Göre Türkiye'den Yaptığı İthalat

Yıl	Türkiye'den İthalat (x1000 \$)	Dünya'dan İthalat (x1000 \$)	Türkiye'den Yapılan İthalatın Payı
2009	225.485	234.384.532	0,10%
2010	311.245	301.481.734	0,10%
2011	324.973	350.842.806	0,09%
2012	426.413	370.751.407	0,12%
2013	527.103	381.210.149	0,14%
2014	639.145	399.976.864	0,16%
2015	668.374	395.232.221	0,17%
2016	730.515	387.064.351	0,19%
2017	800.973	420.369.113	0,19%
2018	1.028.818	464.268.470	0,21%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2019)

Tablo 16'da görüleceği üzere dünyada 2018 yılında 5.854 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ithalatı gerçekleşirken bu ürünlerin ithalat tutarı yaklaşık 19,7 trilyon dolar olmuştur. İhracat kısmı incelendiğinde ise dünyada 2018 yılında 5.660 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ihracatı gerçekleşirken bu ürünlerin ihracat tutarı yaklaşık 19,3 trilyon dolar olmuştur.

Türkiye 2018 yılında 4.729 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ihracatını gerçekleştiren bu ürünlerin ihracat tutarı yaklaşık 168 milyar dolar olmuş, dünya ihracatından da yaklaşık %0,9 pay almıştır. Türkiye 2018 yılında 4.788 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ithalatını gerçekleştiren bu ürünlerin ithalat tutarı yaklaşık 223 milyar dolar olmuş, dünya ithalatından da yaklaşık %1,1 pay almıştır.

Meksika ise dünyadan 2018 yılında 4.864 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ithalatını gerçekleştiren bu ürünlerin ithalat tutarı yaklaşık 464,3 milyar dolar olmuş ve dünya ithalatından da yaklaşık %2,4 pay almıştır. Meksika dünyaya 2018 yılında 4.511 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ihracatını gerçekleştiren bu ürünlerin ihracat tutarı yaklaşık 450,5 milyar dolar olmuş ve dünya ihracatından da yaklaşık %2,3 pay almıştır. Meksika dünya genelinde ithal edilen 5.854 ürünün %83,1'ine denk gelen 4.864 ürün ithal ederken dünya genelinde ihraç edilen 5.660 ürünün ise %79,7'sine denk gelen 4.511 ürün ihraç etmiştir. Bu da Meksika'nın hem ithalat hem de ihracat açısından pazar yoğunlaşmasının düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 16. Meksika, Türkiye ve Dünya Ticaretine Genel Bakış (2018)

Dış Ticaret Göstergesi	Ürün sayısı	Tutar (milyar \$)
Dünyadaki Toplam İhracat	5.660	19.284,58
Dünyadaki Toplam İthalat	5.854	19.665,28
Meksika'nın Dünyadan ithalatı	4.864	464,3
Türkiye'nin Dünyadan İthalatı	4.788	223,00
Meksika'nın Türkiye'den İthalatı	1.595	1,028
Türkiye'nin Meksika'dan İthalatı	925	0,634
Meksika'nın Dünyaya İhracatı	4.511	450,5
Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	4.729	167,97
Meksika'nın Türkiye'den İthalatının Toplam İthalatı İçindeki Payı (%)	32,8%	0,2%
Meksika'nın İthalatının Dünyadaki Toplam İthalat İçindeki Payı (%)	83,1%	2,4%
Türkiye'nin Meksika'dan İthalatının Toplam İthalatı İçindeki Payı (%)	19,3%	0,3%

Kaynak: (Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC), 2019)

Tablo 17'de 2018 yılında Meksika'nın Türkiye'den en fazla ithalat yaptığı ilk 10 ürün ve bu ürünlerin Meksika'nın Türkiye'den yaptığı toplam ithalat içindeki payları görülmektedir. Meksika'nın Türkiye'den 2018 yılında ilk 10 üründe yaptığı ithalat yaklaşık 82 milyon dolar olurken ilk 10 ürünün ithalatı Türkiye'den yapılan toplam ithalatının %36,1'ini oluşturmaktadır. Bu da ihracatçılarımızın Meksika'ya yapılan ihraç ürünlerde yoğunlaşma yaşadıklarını ve ihraç ürünlerini yeterince çeşitlendiremediklerini göstermektedir. Meksika'nın 2018 yılında Türkiye'den en çok ithalatı 90,4 milyon dolar ile '999999 "Bilinmeyen/Gizli Ürünler" GTİP kodlu üründe yaparken bu ürünün toplam ithalat içindeki payı %8,8 olmuştur. Bu ürünü 67 milyon dolarlık ithalat ve %6,5'lik pay ile '870323 "Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm³<silindir=<3000 cm³)" GTİP kodlu ürün ile 51,3 milyon dolarlık ithalat ve %5'lik pay ile '711319 "Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası" GTİP kodlu ürünün izlediği görülmektedir.

Tablo 17. Meksika'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünler (2018)

6'lı GTİP Kodu	Ürün Açıklaması	İthalat (x1000 \$)	%
'999999	Bilinmeyen/Gizli Ürünler	90.369	8,8%
'870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ <silindir=<3000 cm ³)	66.980	6,5%
'711319	Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası	51.269	5,0%
'870421	Dizel/yarı dizel motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi<5ton)	37.555	3,7%
'271012	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı >=%70)	25.568	2,5%
'870210	Minibüs, midibüs ve otobüs; dizel veya yarı dizel, kapasitesi >=10 kişi	24.260	2,4%
'870850	Kara taşıtları için diferansiyelli aksları vb. aksam, parçaları	23.573	2,3%
'870880	Kara taşıtları için suspansiyon sistemleri vb. aksam ve parçaları	19.842	1,9%
'080222	Fındık (kabuksuz)	16.735	1,6%
'840999	Dizel motorlar için aksam; parçalar	15.632	1,5%
Diğer Ürünler		657.035	63,9%
Toplam İthalat		1.028.810	100,0%

Kaynak: (Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC), 2019)

Tablo 18'de 2009-2018 döneminde Meksika'nın Türkiye'den en fazla ithalatını yaptığı ilk 10 6'lı GTİP kodlu ürün görülmektedir. 2009-2018 dönemi boyunca 32 farklı ürünün Meksika'nın Türkiye'den en çok ithal ettiği ilk on ürün sıralamasına girdiği görülmektedir. Tabloda '999999 GTİP kodlu ürünün her yıl ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Meksika'nın Türkiye'den en çok ithalatını yaptığı ilk 10 ürün listesinde '840999 ve '870850 GTİP kodlu ürünler 8 yıl listede yer alırken, '620342 GTİP kodlu ürün 7 yıl, '711319 GTİP Kodlu ürün 6 yıl, '870421 kodlu ürün 5 yıl, '080222, '620462, '870323 ve '870880 GTİP kodlu ürünler ise 4 yıl yer almıştır.

Tablo 18. Meksika'nın 2009-2018 Döneminde Türkiye'den En Çok İthalatını Yaptığı İlk 10 Ürün (6'lı GTİP Kod)

Sıra	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	'999999	'999999	'999999	'999999	'999999	'999999	'999999	'999999	'999999	'999999
2	'845510	'870894	'870894	'870850	'741300	'870850	'870850	'730519	'711319	'870323
3	'620462	'310530	'260800	'721420	'840991	'741300	'870332	'870323	'870323	'711319
4	'610910	'840991	'840999	'870840	'870850	'870421	'711319	'711319	'870850	'870421
5	'620342	'841330	'841330	'841330	'711319	'711319	'080222	'870850	'870421	'271012
6	'870323	'620462	'620462	'620342	'721420	'870332	'840999	'870421	'080222	'870210
7	'240110	'392062	'620342	'854449	'840999	'840999	'870421	'080222	'870880	'870850
8	'620520	'610910	'870840	'620462	'620342	'840991	'870880	'720837	'271012	'870880
9	'720839	'840999	'620520	'260800	'870790	'260800	'620520	'840999	'840999	'080222
10	'870850	'620342	'610910	'870790	'854449	'620342	'620342	'870880	'731210	'840999

Kaynak: (Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC), 2019)

Tablo 19'da **Tablo 18'de** yer alan Meksika'nın Türkiye'den en çok ithalatını yaptığı 6'lı GTİP koda sahip ilk on ürünün açıklamaları görülmektedir.

Tablo 19. Tablo 18’de yer alan 6’lı GTİP kodlu ürünlerin açıklamaları

6'lı GTİP Kodlu Ürün	Ürün Açıklaması
'999999	Bilinmeyen/Gizli Ürünler
'840999	Dizel motorlar için aksam; parçalar
'870850	Kara taşıtları için diferansiyelli aksları vb. aksam, parçaları
'620342	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. pamuktan
'711319	Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası
'870421	Dizel/yarı dizel motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi<5ton)
'080222	Fındık (kabuksuz)
'620462	Kadın/kız çocuk için pantolon, şort vs. pamuktan
'870323	Motorlu taşıt; kıvılcım ateşlemeli (1500cm ³ <silindir=<3000 cm ³)
'870880	Kara taşıtları için suspansiyon sistemleri vb. aksam ve parçaları
'260800	Çinko cevherleri ve konsantreleri
'610910	Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)
'620520	Erkek/erkek çocuk için gömlek; pamuktan
'840991	Benzinli motorlar için aksam; parçalar
'841330	İçten yanmalı pistonlu motorlar yakıt, yağ/soğutma pompaları
'271012	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları (petrol veya bitümenli yağ oranı >=%70)
'721420	Köşeli çubuklar (çentik, yiv, oluk vb. şekil bozuklukları olan)
'741300	Bakırdan ince, kalın, örme vb. halatlar (elektrik-izole hariç)
'854449	Diğer elektrik iletkenleri (gerilimi=<80 V. için)
'870332	Motorlu taşıt; dizel/yarı dizel (1500cm ³ <silindir hacmi=<2500cm ³)
'870790	Diğer kara taşıtlarının karoserileri (şoför mahalli dahil)
'870840	Kara taşıtları için vites kutuları ve aksam, parçaları
'870894	Kara taşıtları için direksiyon simitleri, kolonları, kutuları; aksam, parçaları
'240110	Tütün (saplı, damarlı)
'310530	Diamonyum hidrojenortofosfat
'392062	Polietilen tetreflattan levha, yaprak, film, folye ve şeritler
'720837	Sıcak mamul demir, çelik rulo (4, 75mm.=<kalınlık<10mm.diğer)
'720839	Sıcak mamul demir, çelik rulo (kalınlık<3mm. diğ er)
'730519	Demir/çelikten diğ er kaynak yapılmış, gaz/petrol boru hatlarında kull. İnce-kalın borular, dış çapı>406.4mm
'731210	Demir/çelik tellerden örme halat-kablolar
'845510	Boru imaline mahsus hadde makineleri
'870210	Minibüs, midibüs ve otobüs; dizel veya yarı dizel, kapasitesi >=10 kişi

Kaynak: (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019)

Tablo 20’de Meksika’nın Türkiye’den ithal ettiği ürünlerin TİM tanımlamasına göre sektörel kırılımı görülmektedir. “Elektrik Elektronik” sektörü Meksika’nın dünyadan en çok ithalat gerçekleştirdiği sektör olurken, “Otomotiv Endüstrisi” sektörü Türkiye’den en çok ithalat gerçekleştirdiği sektör olmuştur. Meksika, 2018 yılında “Elektrik Elektronik” sektöründe dünyadan 117,9 milyar dolarlık ithalat yaparken Türkiye’den ise 34,8 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Türkiye’den bu sektörde yapılan ithalatın payı %0,03 olarak gerçekleşmiştir. Meksika Türkiye’den en çok ithalat yaptığı “Otomotiv Endüstrisi” sektöründe ise dünyadan 69,5 milyar dolar, Türkiye’den de 255,8 milyon dolar ithalat gerçekleştirmiştir. Türkiye’den bu sektörde yapılan ithalatın payı %0,37 olarak gerçekleşmiştir. Meksika’nın Türkiye’den en çok ithalat gerçekleştirdiği ikinci sektör ise 140,7 milyon dolar ile “Hazırgiyim ve Konfeksiyon” sektörü olmuştur. Meksika bu sektörde dünyadan 4,9 milyar dolarlık

ithalat gerçekleştirmiştir. Türkiye’den bu sektörde yapılan ithalatın payı %2,88 olarak gerçekleşmiştir. Meksika’nın Türkiye’den en çok ithalat gerçekleştirdiği üçüncü sektör ise 80 milyon dolar ile “Makine ve Aksamları” sektörü olmuştur. Meksika bu sektörde dünyadan 31 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Türkiye’den bu sektörde yapılan ithalatın payı %0,26 olarak gerçekleşmiştir.

Meksika’nın dünyadan en çok ithalatını gerçekleştirdiği sektörler ile Türkiye’den en çok ithalatını yaptığı sektörler sınıflandırıldığında 12 sektörde: Çelik, Makine ve Aksamları, Tekstil ve Hammaddeleri, Deri ve Deri Mamülleri, Kuru Meyve ve Mamulleri, Madencilik Ürünleri, Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri, Meyve Sebze Mamulleri, Yaş Meyve ve Sebze, İklimlendirme Sanayii, Kimyevi Maddeler ve Mamulleri ve Otomotiv Endüstrisi sektörlerinde Meksika’nın dünyadan en çok ithalat yaptığı ürünlerin sektörel sıralaması Türk ihracatçılarından ithalatını gerçekleştirdiği sektörlerin sıralaması ile bir iki basamak yer değiştirmesi ile birlikte örtüştüğü görülmektedir.

Yapılan analizde “Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri” sektörünün Meksika’nın dünyadan yaptığı ithalat sıralamasında 8. sırada olmasına karşılık Türkiye’den yapılan ithalattaki sıralamada ise 15. sırada yer aldığı, “Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller” sektörünün Meksika’nın dünyadan yaptığı ithalat sıralamasında 12. sırada olmasına karşılık Türkiye’den ithalat yapılmadığı görülmektedir. “Savunma ve Havacılık Sanayi” sektörünün Meksika’nın dünyadan yaptığı ithalat sıralamasında 10. sırada olmasına karşılık Türkiye’den yapılan ithalattaki sıralamada ise 19. sırada yer aldığı, “Elektrik Elektronik” sektörünün Meksika’nın dünyadan yaptığı ithalat sıralamasında 1. sırada olmasına karşılık Türkiye’den yapılan ithalattaki sıralamada ise 8. sırada yer aldığı görülmektedir. İhracatçılarımızın Meksika’nın ithalatında yer alan sektörlerde Meksika pazarlarından %0-15,5 aralığında pay aldığı, toplamda Meksika’nın dünyadan 26 sektörde ithalat yaptığı Türkiye’den ise 23 sektörde ithalat yaptığı görülmektedir. Meksika 2018 yılında dünyadan 26 sektörde 464,3 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken Türkiye’den ise 23 sektörde 1,03 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

Meksika’nın Türkiye’den yaptığı ithalatının dünyadan gerçekleştirdiği ithalat içindeki payı incelendiğinde dünyadan 16,8 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı “Fındık ve Mamülleri” sektöründe Türkiye’den yapılan ithalatta %15,5 ile en yüksek paya sahip olan sektör olduğu görülmektedir. Sektörler arasında Meksika’nın dünyadan gerçekleştirdiği ithalatta %4,9’luk paya sahip “Mücevher” sektörü ve %3,3’lük “Tütün” sektörlerinin performansı dikkat çekicidir. Türk ihracatçıları için Meksika pazarında göreceli daha fazla paya sahip olunan bu sektörlerde pazar paylarını genişletmeleri daha kolay görülmektedir.

Tablo 20. Meksika'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünlerin Sektörel Dağılımı (2018, 1.000 \$)

Türkiye'den Yaptığı İthalata Göre Sektörün Sırası	Dünyadan Yaptığı İthalata Göre Sektörün Sırası	TİM sektör sınıfı	Sektörde yer alan ürün sayısı	Türkiye'den Yaptığı İthalat	Dünyadan Yaptığı İthalat	Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı (%)	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı
8	1	Elektrik Elektronik	393	34,8	117.851,8	0,03%	11.348,0
4	2	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	884	79,4	100.749,3	0,08%	16.321,3
1	3	Otomotiv Endüstrisi	149	255,8	69.531,6	0,37%	28.286,2
3	4	Makine ve Aksamları	410	80,0	30.901,8	0,26%	6.938,5
9	5	Demir ve Demir Dışı Metaller	273	33,0	19.396,7	0,17%	8.068,2
5	6	Çelik	237	78,7	16.911,9	0,47%	15.369,3
7	7	İklimlendirme Sanayii	96	39,0	15.838,4	0,25%	4.326,8
15	8	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mam.	215	10,1	15.464,2	0,07%	6.595,7
13	9	Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	265	15,7	9.983,6	0,16%	5.050,4
19	10	Savunma ve Havacılık Sanayii	54	1,6	7.179,1	0,02%	1.819,9
10	11	Tekstil ve Hammaddeleri	470	32,1	6.141,7	0,52%	7.475,5
	12	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	168	0,0	5.544,3	0,00%	1.744,5
2	13	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	284	140,7	4.890,1	2,88%	17.551,4
11	14	Madencilik Ürünleri	116	23,1	4.117,1	0,56%	4.581,5
14	15	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	129	11,2	3.158,3	0,36%	2.390,9
18	16	Deri ve Deri Mamulleri	82	3,9	3.153,4	0,12%	1.595,5
20+	17	Meyve Sebze Mamulleri	84	1,0	1.502,6	0,07%	1.484,4
6	18	Mücevher	39	52,5	1.069,1	4,92%	7.171,3
22	19	Yaş Meyve ve Sebze	60	0,0	962,2	0,00%	1.961,8
21	20	Kuru Meyve ve Mamulleri	19	0,7	422,8	0,16%	1.295,5
	21	Gemi ve Yat	22	0,0	406,3	0,00%	965,3
16	22	Halı	22	4,2	213,5	1,95%	2.264,3
	23	Süs Bitkileri ve Mam.	12	0,0	135,5	0,00%	66,7
17	24	Tütün	7	4,1	122,4	3,34%	969,7
23	25	Zeytin ve Zeytinyağı	5	0,0	110,6	0,00%	378,0
12	26	Fındık ve Mamulleri	4	16,8	108,4	15,52%	1.827,7
		Diğer Sanayi Ürünleri	38	0,6	2.364,0	0,03%	126,9
		TİM sektör sınıflaması dışı	327	109,7	26.037,8	0,42%	2.588,6
		Sektörler toplamı	4.864	1.029	464.268	0,22%	160.564

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020) ve TİM

Tablo 21'de 2000-2019 yılları arasında yıllara göre Meksika'ya ihracat yapan firma sayısı, bu firmalar içinde kaç tanesinin Meksika'ya ilk kez ihracat gerçekleştirdikleri, ihracat miktarları ile firma başına düşen ihracat miktarları görülmektedir. Meksika'ya 2019 yılında 1502 firma 596 milyon dolar ihracat gerçekleştirirken bunların 404 tanesi bu ülkeye ilk kez ihracat yapmış ve 34 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. Bu da bu pazara ihracatta sürekliliği olan firmaların ortalamada daha çok ihracat yaptığını göstermektedir. Meksika'ya toplam ihracat yapan firma sayısı ve ihracat rakamları 2000 yılına göre 2019 yılında artış gösterirken son yıllarda bu ülkeye ilk kez ihracat yapan firmaların sayısı artmaya başlamıştır. Yine Meksika'ya ihracat yapan firma başına düşen ihracat miktarındaki %100'e yakın artış dikkat çekicidir.

Tablo 21. 2000-2019 Yıllarında Meksika'ya İlk Kez İhracat Yapan Firmalar

Yıllar	Meksika'ya İlk Kez İhracat Yapan Firma	Meksika'ya İlk Kez İhracat Yapan Firmaların Gerçekleştirdiği İhracat (\$)	Meksika'ya İlk Kez İhracat Yapan Firma Başına Düşen İhracat (\$)	Meksika'ya İhracat Yapan Toplam Firma Sayısı	Meksika'nın Türkiye'den Yaptığı İthalat	Meksika'ya İhracat Yapan Firma Başına Düşen İhracat (\$)
2000	203	40.614.800	200.073	203	40.614.800,3	200.073
2001	142	22.473.734	158.266	246	53.467.448,6	217.347
2002	155	22.896.670	147.720	297	76.243.464,6	256.712
2003	128	4.730.694	36.959	292	39.740.346,7	136.097
2004	147	19.709.179	134.076	339	150.016.529,6	442.527
2005	139	24.073.009	173.187	353	161.577.781,1	457.727
2006	155	15.942.886	102.857	399	120.688.926,6	302.479
2007	161	8.560.303	53.170	441	197.116.519,3	446.976
2008	183	8.814.085	48.164	499	152.842.642,1	306.298
2009	156	23.437.997	150.244	440	92.018.981,4	209.134
2010	201	42.146.521	209.684	560	143.728.884,3	256.659
2011	192	14.936.578	77.795	606	140.088.868,0	231.170
2012	245	33.568.553	137.015	738	203.075.873,1	275.171
2013	260	45.376.264	174.524	811	236.262.460,8	291.322
2014	250	32.248.870	128.995	898	309.309.516,5	344.443
2015	261	35.409.926	135.670	1007	348.684.932,6	346.261
2016	315	31.397.026	99.673	1131	439.930.300,6	388.975
2017	306	33.400.135	109.151	1194	432.469.662,8	362.202
2018	368	63.274.567	171.942	1337	594.268.532,7	444.479
2019	404	33.786.210	83.629	1502	596.426.215,4	397.088

Kaynak: TİM

Tablo 22'de 2000-2019 dönemini kapsayan 20 yıl boyunca Meksika'ya ihracat yapan firmaların kaç yıl ihracat yaptıkları görülmektedir. 20 yılın tamamında 9 firma ihracat gerçekleştirirken bu firmaların ihracat toplamı 20 yıl boyunca 247 milyon dolar olmuştur. On dokuz yıl boyunca 5 firma 26 milyon dolar ihracat yaparken on sekiz yıl boyunca 5 firma toplamda 26,4 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. Sürekli ihracat yapan firmaların ortalama ihracatı 27,4 milyon dolar olurken, on dokuz yıl ihracat gerçekleştiren firmaların ortalaması 5,2 milyon dolar, on sekiz yıl ihracat gerçekleştiren firmaların ortalaması 5,3 milyon dolar, on yedi yıl ihracat gerçekleştiren firmaların ortalaması 14,6 milyon dolar, on altı yıl ihracat gerçekleştiren firmaların ortalaması ise 4,8 milyon dolar olmuştur. Bu ülkeye ihracat yapılan yıl sayısı arttıkça firma başına ihracatın da arttığı görülmektedir.

Tablo 22. 2000-2019 Döneminde Meksika'ya İhracat Yapan Firmaların Kaç Yıl İhracat Yaptıklarını Gösterir Liste

İhracat Yapılan Yıl Sayısı	İhracat Yapan Firma Sayısı	Meksika'ya Yapılan İhracat (\$)	Firma Başına Düşen İhracat (\$)
20	9	247.006.595	27.445.177
19	5	25.934.506	5.186.901
18	5	26.337.318	5.267.464
17	8	117.006.296	14.625.787
16	13	62.056.965	4.773.613
15	18	223.524.566	12.418.031
14	19	137.997.261	7.263.014
13	22	138.359.424	6.289.065
12	26	101.135.443	3.889.825
11	58	238.805.832	4.117.342
10	62	542.325.322	8.747.183
9	68	179.783.031	2.643.868
8	96	277.283.581	2.888.371
7	125	548.675.010	4.389.400
6	155	374.358.745	2.415.218
5	188	194.665.212	1.035.453
4	300	291.214.450	970.715
3	419	412.594.403	984.712
2	834	236.877.473	284.026
1	1941	152.631.254	78.635

Kaynak: TİM

TradeMap verilerine göre, Türk ihracatçılarının dünyaya ihraç ettiği ancak Meksika pazarına hiç giremediği 2.889 6'lı GTİP kodlu ürün mevcuttur.

Tablo 23'de Meksika'nın Türkiye'den ithal etmediği fakat Türkiye'nin dünyaya ihraç ettiği bu 2.889 ürünün TİM sektörel sınıflamasına göre dağılımı görülmektedir. Meksika pazarında hiç yer alınamayan bu ürünler incelendiğinde Meksika Türkiye dışındaki ülkelere 124,8 milyar dolarlık ithalat yaparken, Türkiye toplamda 42,9 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubunda küresel ihracatın ise 6,8 trilyon dolar olduğu görülmektedir.

Meksika bu sektörler arasında dünyadan en çok ithalatı 29,2 milyar dolar ile "Elektrik-Elektronik" sektöründe yaparken ikinci sırada dünyadan 27,4 milyar dolarlık ithalatın yapıldığı "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektörü yer almış bu iki sektörü 13,2 milyar dolarlık ithalat ile "Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri" sektörü izlemiştir. Bu üç sektör toplamında ise Türkiye, Meksika dışındaki ülkelere 8,5 milyar dolarlık ihracat yaparken dünya genelinde ise bu üç sektörde 2,84 trilyon dolarlık ihracat gerçekleşmiştir.

Tablo 23. Meksika'nın Türkiye'den İthal Etmediği Türkiye'nin Dünyaya İhraç Ettiği 2889 Ürünün Sektörel Dağılımı (2018, milyon \$)

TİM sektör sınıfı	Meksika'nın dünyadan yaptığı ithalat (1.000 \$)	Türkiye'nin Meksika dışındaki diğer ülkelere ihracatı (1.000 \$)	Dünya genelindeki toplam ihracat (1.000 \$)
Elektrik-Elektronik	29.173.843	3.234.299	1.093.739.483
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	27.389.937	2.454.578	1.239.756.541
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	13.223.450	2.834.307	506.738.906
Otomotiv Endüstrisi	12.327.069	8.755.333	597.326.525
Demir ve Demir Dışı Metaller	6.508.446	1.650.946	339.166.945
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	5.710.151	991.466	265.186.867
Çelik	5.643.895	6.271.986	248.914.164
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	5.541.510	1.744.457	320.710.543
Makine ve Aksamları	4.897.179	1.444.133	300.393.072
Madencilik Ürünleri	3.284.015	1.301.380	418.167.638
Tekstil ve Hammaddeleri	1.753.617	1.742.403	95.612.711
İklimlendirme Sanayii	1.394.865	872.835	59.738.909
Meyve Sebze Mamulleri	1.356.948	858.794	146.488.907
Savunma ve Havacılık Sanayii	1.135.408	498.058	256.689.185
Deri ve Deri Mamulleri	1.097.969	379.659	50.254.820
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1.074.513	1.019.760	88.156.433
Yaş Meyve ve Sebze	941.278	1.950.293	134.685.870
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	399.927	635.713	37.161.531
Gemi, Yat ve Hizmetleri	389.606	965.360	106.832.922
Kuru Meyve ve Mamulleri	383.507	235.620	22.436.855
Mücevher	271.312	2.699.314	392.912.710
Süs Bitkileri ve Mamulleri	135.495	66.661	18.306.289
Tütün	110.687	119.403	20.355.223
Zeytin ve Zeytinyağı	79.326	161.728	8.371.120
Fındık ve Mamulleri	2.883	15.167	241.778
Halı	1.880	632	195.219
Diğer Sanayi Ürünleri	495.721	15.888	22.244.506
TİM sektör sınıflaması dışı	97.572	4.317	6.579.498
Sektörler toplamı	124.822.009	42.924.488	6.797.365.171

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020) ve TİM

3. Meksika ile Türkiye Arasındaki Ticaretin 2018 “TradeMap” Verileri ile RCA Analizi

3.1. Çalışmanın Metodolojisi

Kuzey Amerika kıtası ülkelerinden biri olan Meksika, 1994 yılında Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada ile birlikte Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA) ile dünyanın en büyük serbest ticaret bölgesini oluşturmuştur. Bu anlaşma ile, üç ülkenin ekonomileri büyürken halklarının da yaşam standardı yükselmiştir. Toplamda 23 Serbest Ticaret Anlaşması imzalayan Meksika'nın ithalatının %46,6'sını ihracatının da %76,5'ini ABD ile gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu da Meksika'nın dış ticaretinde özellikle NAFTA ülkelerinin ağırlığı olduğuna işaretler.

2018 yılında yaklaşık yüz yirmi beş milyon nüfusa; 1,22 trilyon dolarlık GSYH'ye sahip olan ve 464,3 milyar dolarlık ithalat ile 450,5 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren Meksika, Türk ihracatçıları için önemli bir hedef pazar konumundadır. Söz konusu pazara ihracat yapmak isteyen firmaların

Türkiye’den yaptığı ithalatın daha da geliştirilmesi mümkün olan Kuzey Amerika’da bulunan bu büyük pazara yönelik etkili stratejiler geliştirmesine ihtiyaç vardır.

Söz konusu pazardan daha fazla pay alabilmek adına Türkiye’nin izleyebileceği makro stratejilerin belirlenmesinde gerek Türkiye’nin ihracatından hareketle rekabet üstünlüğüne sahip olduğumuz ürünlerde bir başka ifade ile arz yönünün kuvvetli olduğu ürünlerde Meksika pazarındaki konumumuz gerekse Meksika’nın ithalatından hareketle Meksika’nın yoğun bir şekilde ithalatını yaptığı ürünlerin bir başka ifade ile talep yönünün kuvvetli olduğu ürünlerin tespit edilmesi böylece arz-talep ile Meksika pazarına satılabilecek rekabet üstünlüğüne sahip olunan hedef ürünlerin tespiti için kullanılacak yöntemler olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışmanın amacı Türkiye’nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ve Meksika pazarına ihraç edilebilecek ürünlerin tespitinin analizidir.

Çalışmada dünyada ihracata konu olan 5.660 ürün içinde Türkiye’nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğü olan (Revealed Comparative Advantage “RCA”/ Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler değeri 1 ve üzerinde olan) ürünler tespit edilmiştir. Tespit edilen ürünler için Meksika’nın küresel ticareti ve bu ticaret içinde Türkiye’nin payı analiz edilmiştir. Bu yöntemde Türkiye’nin küresel piyasalarda rekabet üstünlüğü olan ürünlerin arzından yola çıkılarak bu ürünlerin Meksika’nın talep kısmı ile birlikte incelenmesi amaçlanmıştır.

Bir ülkenin ihraç ettiği ürünlerde rekabet avantajına sahip olduğu ürünün tespit edilmesine yönelik çeşitli yöntemler vardır. Bu tür ürünlerin tespit edilip o ürün üzerinde uzmanlaşmaya gidilmesi uluslararası piyasalarda ülkeye rekabet açısından avantaj getirecektir. Dezavantajlı bir ürünün üretiminde ve ticaretinde ısrar etmek yurt içi kaynakların amacına uygun ve verimli dağılmamasına neden olacaktır.

Adam Smith’in mutlak üstünlük ve David Ricardo’nun karşılaştırmalı üstünlük yaklaşımları bu alan üzerinde tüm otoriterlerce kabul edilmiş en bilinen yöntemlerdir. Daha sonraki yıllarda ise Béla Balassa (1965, Trade Liberalisation and “Revealed” Comparative Advantage) “açıklanmış karşılaştırmalı üstünlük” (revealed comparative advantage-RCA) kavramını ortaya atarak ülke ekonomilerinin karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu ürünlerin belirlenmesine yardımcı olan bir endeks geliştirmiştir. Bugün Dünya Bankası, UNCTAD, DTÖ, ITC (Intracen / TradeMap) gibi birçok kurum, ülkelerin dış ticarete rekabet güçlerini analiz eden çalışmalarda halen RCA endeks analizlerine başvurmakta, küresel anlamda RCA hesaplama sonuçlarını kendi internet sitesi üzerinden yayınlamaktadır.

“Açıklanmış karşılaştırmalı üstünlük (RCA)” endeksine göre, eğer bir ülkede herhangi bir yıl içinde, ilgili ürünün ihracatının, ülkenin toplam ihracatı içindeki payı dünya ortalamasına göre yüksek ise (aynı ürünün toplam dünya ihracatı içindeki payına oranı birim değerden büyükse), o üründe ilgili ülke karşılaştırmalı üstünlüğe (RCA) sahiptir. Aynı ürünün toplam dünya ihracatı içindeki payına oranı birim değerden düşük ise ülke o üründe dünya piyasasında dezavantajlı durumdadır (Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization, WTO), 2012).

$$RCA^i_k = (X^i_k / X^i) / (X_k / X) ; i= \text{ülke}, k: \text{ürün}$$

X^i_k : i ülkesinin k ürünü için yıl içindeki toplam ihracatı

X^i : i ülkesinin yıl içindeki toplam ihracatı (bütün ürünlerin toplam ihracatı)

X_k : k ürünü için yıl içindeki dünya toplam ihracatı

X : yıl içindeki dünya toplam ihracatı (bütün ürünlerin toplam ihracatı)

Yukarıdaki formül ile elde edilen RCA değerleri 1 ve 1’den büyük ise ülke o ürünün ihracatında avantajlıdır, küçük ise dezavantajlıdır.

Çalışmada Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve Birleşmiş Milletlerin (UNCTAD) ortak ajansı olan Uluslararası

Ticaret Merkezi (ITC)'nin uluslararası ticareti ürün ve ülke kırılımında gösteren web sitesi "TradeMap"ten alınmış verilerle analizler yapılmıştır.

Dünya Bankası tarafından, insanların ticaret ve tarifeler hakkındaki bilgilere rahatça erişmeleri için Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) ile işbirliği içinde; Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC), Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü (UNSD) ve Dünya Ticaret Örgütü (WTO) gibi uluslararası kuruluşlarla da işişare içinde olarak; Dünya Entegre Ticaret Çözümünü (WITS) geliştirilmiştir (Dünya Bankası (The World Bank), 2020). Dünya Bankası'nın da uluslararası ticaret ile ilgili analizlerde ITC'nin veri sitesi olan "TradeMap"den faydalandığı görülmektedir.

"TradeMap", dünyanın en büyük ticaret veri tabanına çevrimiçi erişim sağlamanın yanı sıra ülkelerin ihracat performansı, uluslararası talep, alternatif pazarlar ve hem ürün hem de ülke açısından rakiplerin rolü hakkında göstergeler sunmaktadır.

"TradeMap" web tabanlı bir etkileşimli ortamda çalışır ve 220'den fazla ülke ve bölgede ve 2'li, 4'lü ve 6'lı GTİP (Armonize Sistem) kodu ile tanımlanan yaklaşık 5.300 ürünün ticari akışlarını (değerler, miktarlar, eğilimler, pazar payı ve hem birim hem de grafik formatında) kapsar. Ticari veriler ayrıca, 150'den fazla ülke için tarife seviyesinde ve 100'den fazla ülke için de aylık veya üç aylık olarak mevcuttur.

Yıllık veriler, Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü tarafından tutulan dünyanın en büyük ticari veri tabanı olan COMTRADE'e dayanmaktadır ve aylık veya üç aylık veriler ITC tarafından ulusal gümrük ofislerinden veya bölgesel kuruluşlardan toplanmaktadır. Piyasaya erişim verileri doğrudan Piyasaya Erişim Haritası (Market Access Map) uygulamasından alınır (International Trade Centre, MacMap, 2020).

Dünyada ihracata konu olan ürün sayısının 5.660, Türkiye'nin dünya ticaretine konu olan bu ürünler arasında 4.129 ürünü ihraç ettiği, 931 ürünü hiç ihraç edemediği, Türkiye'nin ihraç ettiği ürünlerin RCA değerleri 1 ve üzerinde olan ürün sayısının ise 1.519 olduğu görülmektedir. Türk ihraç ürünleri sayısının 2001 yılında 4.297, bu ürünler arasında uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olunan ürün sayısının ise 1.148 olduğu düşünülürse yıllar içerisinde Türk ihracatçılarının gösterdiği performans dikkat çekicidir. Çalışmada Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu bu ürünlerde Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalat analiz edilmiştir.

3.2. RCA Analizi İle Elde Edilen Bulgular

Meksika 2001 yılında 193 ülkeden ithalat yaparken 2018 yılında ise dünyadan 220 farklı ülkeden ithalat yapmıştır. Meksika, yine 2001 yılında dünyadan 4.943 farklı 6'lı GTİP ürün ithal ederken 2018 yılında 4.864 ürün ithal etmiş, 2001 yılında 4.524 farklı 6'lı GTİP ürün ihraç ederken 2018 yılında 4.511 ürün ihraç etmiştir. Meksika'nın hem 2001 hem de 2018 yılında ithal ettiği ürün sayısının ihraç ettiği ürün sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Türkiye ise 2018 yılında dünyanın 214 ülkesine 4.729 GTİP kodlu ürün ihraç ederken 4.788 GTİP kodlu ürünü de ithal ettiği görülmektedir. Bu da Meksika'nın küresel tedarik zincirinde dünyadan yaptığı ithalatla Türkiye'den daha fazla dünyaya yaptığı ihracatta ise daha az yer aldığını göstermektedir. Ayrıca Meksika, aynı yıl içerisinde Türkiye'den 1.595 6'lı GTİP kodlu ürün ithal ederken, Türkiye ise Meksika'dan 2018 yılında 634,2 milyon dolar tutarında 925 ürün ithal etmiştir.

Meksika'nın dünyadan 2018 yılında ithal ettiği 4.864 ürün içinde Türkiye'nin dünyaya hiç satmadığı 380 ürün olduğu görülürken Türkiye'nin dünyaya ihraç ettiği 4.729 ürün içinde ise Türkiye'nin Meksika'ya satmadığı ancak diğer ülkelere 42,9 milyar dolarlık ihraç ettiği 2.889 ürünün olduğu görülmektedir. Bu ürünleri Meksika'nın dünyadan ithal ettiği görülmektedir. Sonuç olarak Türkiye ile Meksika'nın ortak ticaretlerine konu olabilecek toplamda 4.484 ürünün mevcut olduğu tespit edilmiştir. Bu da bize bu

ülkeye satılabilecek 4.484 üründen sadece 1.595 tanesini satan Türk ihracatçıların Meksika ile Türkiye arasında mevcut olan ticareti daha da artırmalarının mümkün olabileceğini göstermektedir. Dünyadan 4.864 Türkiye’den ise 1.595 ürün alan Meksika pazarına Türk ihracatçıların dünyaya sattığı ancak Meksika pazarına daha hiç satamadığı 2.889 adet 6’lı GTİP kodlu ürünün olduğu açıkça görülmektedir.

Tablo 24’de Meksika’nın Türkiye’den 2018 yılında yaptığı ithalat ve Türk ihracatçıların bu pazara sunabilecekleri toplam ihraç ürünleri içinde RCA değerleri aralığına göre ürün sayıları görülmektedir. Meksika’ya 2018 yılında ihraç edilen 1.595 ürün içinde RCA değeri 0-1 aralığında olan (uluslararası piyasalarda rekabet gücü düşük olan) ürün sayısı 788 iken 1-5 aralığında 569 ürün, 5-10 aralığında 159, RCA değeri 10 ve üzeri olan ürün sayısı ise 79 olarak tespit edilmiştir. Meksika’nın Türkiye’den ithal etmediği ve diğer ülkelere aldığı Türk ihracatçıların da diğer ülkelere ihraç ettiği ürünlerle birlikte Meksika’ya 2018 yılında toplam 4.484 ürün ihraç edilebileceği yukarıda belirtilmişti. Tespit edilen bu 4.484 ürün içinde RCA değeri 0-1 aralığında olan (uluslararası piyasalarda rekabet gücü düşük olan) ürün sayısı 3.043 iken 1-5 aralığında 1.055 ürün, 5-10 aralığında 249, RCA değeri 10 ve üzeri olan ürün sayısı ise 137 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 24. Türkiye’den Yapılan Mevcut İthalat ve Yapılabilecek Toplam İthalat İçinde RCA Değerleri Aralığına Göre Ürün Sayıları

RCA Değeri	Türkiye'den Yapılabilecek Toplam İthalat İçinde	Türkiye'den Fiili Yapılan Toplam İthalat İçinde (2018)
0-1	3.043	788
1-5	1.055	569
5-10	249	159
≥10	137	79
Toplam	4.484	1.595

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020)

Meksika’nın 2018 yılında dünyadan tedarik ettiği 4.864 üründe toplam ithalatı 464,3 milyar dolar olurken Türkiye’den ise 1.595 üründe 1,03 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. Meksika’nın Türkiye’den yaptığı ithalat dünyadan yaptığı toplam ithalatın içinde %0,2 pay alırken bu ticaretin Türkiye’nin toplam ihracatındaki payı ise %0,6 olmuştur. Meksika, Türkiye ile aralarındaki ticaret konu olan bu 1.595 üründe dünyadan toplam 324,8 milyar dolarlık ithalat yaparken bu ithalatın ülkenin toplam ithalatı içindeki payı ise %70 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye ise Meksika ile aralarındaki ticaret konu olan 1.595 üründe dünyaya toplam 117,6 milyar dolarlık ihracat yaparken bu ihracatın ülkenin toplam ihracatı (168 milyar dolar) içindeki payı ise %70 olarak gerçekleşmiştir. Açıkça görülmektedir ki iki ülke arasında ticaret konu olan 1.595 ürün her iki ülkenin küresel ticaretinde de önemli rol oynamaktadır, bir başka ifade ile iki ülke arasında ticaret konu olan 1.595 ürün hem Türkiye’nin dünyaya ihracatının hem de Meksika’nın dünyadan ithalatının neredeyse üçte ikisini oluşturmaktadır. Tespit edilen bu ürünlerde dünya genelinde bütün ülkelerin toplamda yaklaşık 10,4 trilyon dolarlık ihracat yaptığı görülürken bu ürünlerdeki ticaretin toplam küresel ticaret içindeki payı ise %54 olmuştur. Bu da göstermektedir ki iki ülke arasında ticarete konu olan 1.595 ürün küresel ticarete Meksika ve Türkiye’nin dış ticaretinden daha az olsa da oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Bu ürün grubunda yapılan küresel ticaret toplam küresel ticaretin neredeyse yarısını oluşturmaktadır.

Yukarıda da belirtildiği üzere Meksika dünyadan 4.864 Türkiye’den ise 1.595 ürün tedarik etmektedir. Türk ihracatçıların Meksika pazarına daha hiç satamadığı Meksikalı ithalatçıların da Türkiye yerine başka ülkelere tedarik ettiği toplamda 3.269 farklı 6’lı GTİP kodlu ürünün olduğu, bunların 380 tanesinin Türkiye’nin dünyaya ihraç etmediği ve bu ülkeye daha satılabilecek 2.889 ürünün olduğu açıkça görülmektedir. Meksika’nın dünyadan ithal ettiği Türkiye’den ise ithal etmediği 3.269 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 139,4 milyar dolarlık Türkiye’den alabileceği fakat almadığı 2.889 üründe ise 124,8 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. Türkiye ise Meksika ile aralarındaki ticarete konu

olabilecek bu 2.889 üründe (380 ürünü Türkiye dünyaya ihraç etmemektedir) dünyaya toplam 42,9 milyar dolarlık ihracat yaparken bu ihracatın ülkenin toplam ihracatı (168 milyar dolar) içindeki payı ise %25,6 olarak gerçekleşmiştir. Tespit edilen 2.889 üründe Meksika'nın dünyadan ithalatı ise 124,8 milyar dolar olurken bu ithalatın ülkenin toplam ithalatı içindeki payı ise %27 olarak gerçekleşmiştir (**Tablo 25**).

Açıkça görülmektedir ki iki ülke arasında ticaret konu olmayan 2.889 ürün Meksika dış ticaretinde daha fazla olmak üzere iki ülkenin küresel ticaretinde de önemli rol oynamaktadır. Türk ihracatçılarının bu ürünleri Meksika pazarına satabilecekleri bir başka ifade ile Türk ihracatçıları için Meksika pazarında da kat edilecek çok yolun olduğu açıkça görülmektedir.

Tablo 25. Meksika'nın Dünyadan Yaptığı İthalatın ve Türkiye'den Yaptığı 1.595 Ürünün İthalatının Dünyadan Yaptığı İthalat İçindeki Payın Aralığına Göre Kırılımı (milyar \$)

Meksika'nın İthalatında Türkiye'nin Payı (%)	Meksika'nın Dünyadan İthalatı	Meksika'nın Türkiye'den İthalatı	Meksika'nın Dünyadan İthalatı	Meksika'nın Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Meksika'ya İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
%0 (Türkiye'den hiç ithalat yapmadığı ürünler)	3.269	-	139,4	0,00%	42,9	8.579,2	0%
-%0 (Türkiye'nin Başka Ülkelere İhraç Ettiği Meksika'nın Türkiye'den Hiç İthalat Yapmadığı ve Başka Ülkelerden İthal Ettiği Ürünler/ Meksika'nın Türkiye'den Mevcuttan Farklı İthal Edebileceği Diğer Ürünlerin Tamamı)	2.889	-	124,8	0,00%	42,9	6.797,4	0%
-Meksika'nın Dünyadan İthal Ettiği Türkiye'nin Dünyaya Hiç İhraç Edemediği Ürünler	380	-	14,6	0,00%	-	1.781,8	0%
Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %0-1 Aralığında Olduğu Ürünler	1.199	0,37	304,4	0,1%	67,4	9.096,2	0,5%
Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %1-5 Aralığında Olduğu Ürünler	231	0,31	17,3	1,8%	23,3	912,9	1,3%
Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %5'den Büyük Olduğu Ürünler	165	0,35	3,1	11,2%	27,0	421,3	1,3%
Meksika'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünlerin Toplamı	1.595	1,03	324,8	0,3%	117,6	10.430,4	0,9%
Meksika'nın Toplam İthal Ettiği Ürünler	4.864	1,03	464,3	0,2%	160,6	19.009,5	0,6%
-Meksika'nın Türkiye'den İthal Edebileceği Ürünlerin Tamamı	4.484	1,03	449,7	0,2%	160,6	17.227,7	0,641%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020)

Yukarıda da belirtildiği üzere Meksika, 2018 yılında dünyadan 464,3 milyar dolarlık 4.864 ürün, Türkiye’den ise 1,03 milyar dolarlık 1.595 ürün ithal etmiştir. Meksika’nın Türkiye’den ithal edebileceği ve Türkiye yerine diğer ülkelerden ithal ettiği 124,8 milyar dolarlık 2.889 ürün daha mevcuttur.

Yapılan RCA analizi sonucunda Meksika’nın dünyadan ithal ettiği 4.864 ürün içinde Türkiye’nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu (RCA değeri 1 ve üzerinde olan) 1.441 ürün tespit edilirken 2018 yılında bunların sadece 807’si Meksika’ya ihraç edilebilmiştir. Toplam ihraç edilen 1.595 üründen geriye kalan 788 ürün ise Türkiye’nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğü olmayan ürünlerdir. Açıkça görülmektedir ki ihracatçılarımız, Meksika pazarına ağırlıklı olarak uluslararası piyasalarda rekabet gücü yüksek olan ürünlerle girmiştir. Neredeyse ihraç edilen her iki üründen biri rekabet gücü yüksek ürün olmuştur.

Sonuç olarak Türkiye’nin Meksika pazarına satabileceği 634’ü Türkiye’nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürün olmak üzere toplamda 2.889 ürün daha olduğu görülmektedir. Meksika, tespit edilen 2.889 üründe dünyadan 124,8 milyar dolarlık ithalat yaparken bu ülkeye Türk ihracatçılarının satabileceği 4.484 ürünün tamamında ise 449,7 milyar dolarlık ithalat yapmıştır.

Türk ihracatçılarının ilk aşamada dünya pazarlarında da rekabet üstünlüğü olan, ancak Meksika pazarına hiç satamadığı bu 634 ürünü Meksika pazarına rahatça satabileceği bir sonraki aşamada da kalan 2.255 ürünü ihraç edebileceği, toplamda ise bu ülkeye ihraç edebileceği 2.889 ürünün olduğu açıkça görülmektedir (**Tablo 26**).

Tablo 26. Meksika’nın Türkiye’den İthal Edebileceği Ürünlerin Analizi (2018)

Türk İhraç Ürünlerinin RCA Değeri	Ürün Sayısı	Meksika'nın Dünyadan İthalatı (milyar \$)	Meksika'nın Türkiye'den İthalatı (milyar \$)	Meksika'nın Türkiye'den İthalatının Payı
Meksika'nın Dünyadan İthal Ettiği Ürünler	4.864	464,3	1,0	0,22%
Meksika'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünler	1.595	324,8	1,0	0,32%
Meksika'nın Türkiye'den İthal Edebileceği Ürünlerin Tamamı	4.484	449,7	1,0	0,23%
Meksika'nın Türkiye'den İthal Etmediği Ürünler	2.889	124,8	-	-
Meksika'nın ithalatında RCA Değeri 1'in Altında Olan ve Türkiye'den İthalat Edebileceği Türk İhraç Ürünleri	3.043	344,2	0,4	0,11%
Meksika'nın ithalatında RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan ve Türkiye'den İthal Edebileceği Türk İhraç Ürünleri	1.441	105,5	0,6	0,60%
Meksika'ya İhraç Edilen ve RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	807	88,4	0,6	0,72%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020)

Türkiye dünyaya ihraç ettiği 4.729 ürün içerisinde 1.519 üründe uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne (RCA değeri 1 ve üzerinde olan ürün sayısı) sahip iken Meksika ile ortak ticaretlerine konu olabilecek 4.484 ürün içerisinde de 1.441 üründe rekabet üstünlüğüne sahiptir (3.043 üründe ise RCA

değeri 1'in altında olmuştur). Bu da ihracatçılarımızın Meksika pazarına sattığı 1.595 ürün içinde rekabet üstünlüğüne sahip olduğu toplam 807 ürünün mevcut olduğunu 634 üründe de rekabet üstünlüğüne sahip olmasına rağmen Meksika pazarına hiç girilemediğini göstermektedir. Bir başka ifade ile Meksika ile ticarete konu olabilecek 4.484 ürün içinde rekabet üstünlüğüne sahip 1.441 ürün bulunurken Meksika'nın Türkiye'den ithal ettiği 1.595 ürün içinde ise RCA değeri 1'in üstünde olan ürün sayısı 807 olmuş, rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ancak Meksika pazarına hiç satılmayan 634 ürünün olduğu görülmektedir.

Türk ihracatçıları rekabet üstünlüğüne sahip oldukları 1.441 üründe dünyaya 133,4 milyar dolarlık ürün satarken bunun 638 milyon dolarlık kısmını Meksika'ya satmışlardır. Tespit edilen 1.441 üründe dünya genelinde ise toplamda yaklaşık 4,4 trilyon dolarlık ihracat gerçekleştiği görülürken Meksika, bu ürünlerde dünyadan 105,5 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Bu ürünlerde Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatın bu ürünlerde dünyadan yaptığı toplam ithalattan %0,6 pay aldığı görülürken bu oranın Meksika'nın Türkiye'den yaptığı toplam ithalatın payından (%0,22) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu da Türk ihracatçılarının Meksika pazarına uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğü olan ürünleri daha çok sunduğunu göstermektedir (**Tablo 27**).

Tablo 27. Meksika'nın Dünyadan Ve Türkiye'den İthalatının RCA Analizine Göre Kırılımı (milyar \$)

Türk İhraç Ürünlerinin RCA Değeri	Meksika'nın Türkiye'den İthalatına Konu Olan Ürün Sayısı	Meksika'nın Türkiye'den İthalatı	Meksika'nın Dünyadan İthalatı	Meksika'nın Türkiye'den İthalatının Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Dünya İhracatı	Türkiye'nin Meksika'ya İhracatının Türkiye'nin Toplam İhracatı İçindeki Payı
Meksika'nın Dünyadan İthal Ettiği Ancak Türkiye'den İthal Etmediği Türkiye'nin İse Dünyadaki Diğer Ülkelere İhraç Ettiği RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	634	0,000	17,070	0,00%	36,320	1.235,150	0,00%
Meksika'nın Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %0-1 Aralığında Olduğu RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	494	0,123	75,840	0,16%	48,552	2.209,470	0,25%
Meksika'nın Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %1-5 Aralığında Olduğu RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	182	0,205	9,700	2,12%	21,710	532,275	0,95%
Meksika'nın Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payının %5'den Büyük Olduğu RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	131	0,310	2,820	10,99%	26,818	391,952	1,16%
Meksika'ya İhraç Edilebilecek RCA Değeri 1 ve Üzerinde Olan Türk İhraç Ürünleri	1441	0,638	105,430	0,61%	133,400	4.368,847	0,48%

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020)

Tespit edilen 1.144 ürünün Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatın toplam ithalat içindeki payına göre dağılımı yapılırken Meksika'nın Türkiye'den ithalatını yaptığı ve Türkiye'nin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ürünler;

- Türkiye'den hiç ithalatı yapılmayan ürünler,
- Türkiye'den ithalat payı %0-1 aralığında olan ürünler,
- Türkiye'den ithalat payı %1-5 aralığında olan ürünler,
- Türkiye'den ithalat payı %5 ve üzerinde olan ürünler olmak üzere 4 ayrı kategoriye ayrılmıştır.

Tabloda ayrıca 634 üründe de rekabet üstünlüğüne sahip olmasına rağmen Meksika pazarına girilemediği görülürken, 494 ürünün Meksika'nın Türkiye'den ithalatında pazar payının %0-1 aralığında olduğu, 182 ürünün Meksika'nın Türkiye'den ithalatında pazar payının %1-5 aralığında olduğu ve 131 ürünün de Meksika'nın Türkiye'den ithalatında pazar payının %5'den büyük olduğu görülmektedir. Meksika pazarında büyük paya sahip olduğumuz 131 ürün detaylı incelendiğinde 106 üründe pazar payının %5-25 aralığında, 17 üründe %25-50 aralığında ve 8 üründe de %50'den büyük pazar payına sahip olduğumuz görülmektedir. İhracatçılarımızın Meksika pazarında büyük ağırlığa sahip olduğu ürünlerde fazla ısrar etmek yerine diğer ürünlere ağırlık vermelerinde yarar görülmektedir. Ayrıca adı geçen (ithalattaki payı %5'den büyük olan) 131 üründe Meksika'nın dünyadan toplam ithalatının yaklaşık 2,82 milyar dolar Türkiye'den yaptığı ithalatın ise yaklaşık 310 milyon dolar, ithalattaki payı %25'den büyük olan 25 üründe ise Meksika'nın dünyadan toplam ithalatının yaklaşık 90 milyon dolar Türkiye'den yaptığı ithalatın ise yaklaşık 40 milyon dolar olduğu da göz önünde bulundurulmalıdır (tespit edilen 25 üründe Türkiye'den yapılan ithalatın bu ürünlerde dünyadan yapılan ithalat içindeki payı yaklaşık %46 olmuştur). Türkiye Meksika pazar payı %5'den büyük olan 131 üründe dünyaya 26,82 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirirken, pazar payının %25'den büyük olduğu 25 üründe dünyaya 5,49 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir.

Tablo 28'de Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ancak Meksika pazarında hiç yer almadığı 634 ürünün TİM sektörel sınıflamasına göre dağılımı ve Meksika'nın bu sektörlerde dünyadan yaptığı ithalat ve Türkiye'nin Meksika dışındaki ülkelere yaptığı ihracat görülmektedir. Meksika TİM sınıflamasına göre bu ürün grubunda 26 sektörde de Türkiye'den ithalat gerçekleştirmiştir.

Meksika bahsi geçen 634 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 17,07 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Türkiye bu ürünlerden dünyaya 36,32 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirirken dünya genelinde ise bu ürünlerden 1,24 trilyon dolarlık ihracat gerçekleşmiştir. Meksika bu sektörler arasında dünyadan en çok ithalatı 4,6 milyar dolar ile "Otomotiv Endüstrisi" sektöründe yaparken bu sektörü 1,82 milyar dolarlık ithalatın yapıldığı "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektörü, 1,46 milyar dolarlık ithalatın yapıldığı "Demir ve Demir Dışı Metaller" sektörü, 1,22 milyar dolarlık ithalatın yapıldığı "Elektrik Elektronik" sektörü ile 1,15 milyar dolarlık ithalatın yapıldığı "Çelik" sektörü izlemiştir.

Tablo 28. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu Ancak Meksika Pazarında Hiç Yer Almadığı 634 Ürünün Sektörel Dağılımı ve Meksika'nın Dünyadan Yaptığı İthalat (2018, 1.000 \$)

Sıra	TİM sektör sınıfı	Sektörde yer alan ürün sayısı	Meksika'nın Dünyadan Yaptığı İthalat	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Toplam Dünya İhracatı
1	Otomotiv Endüstrisi	14	4.558.783	8.198.529	252.277.230
2	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	65	1.817.897	1.358.730	71.306.271
3	Demir ve Demir Dışı Metaller	34	1.457.560	1.206.314	50.041.452
4	Elektrik Elektronik	11	1.223.869	2.734.544	68.419.533
5	Çelik	52	1.149.508	6.063.047	88.718.202
6	Tekstil ve Hammaddeleri	132	1.076.131	1.655.264	55.424.504
7	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	37	1.037.520	2.376.978	50.689.092
8	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	25	1.009.779	1.384.237	43.184.994
9	Makine ve Aksamları	42	649.276	943.565	28.834.594
10	Yaş Meyve ve Sebze	20	588.764	1.829.805	64.674.143
11	Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	24	471.802	686.106	35.440.464
12	İklimlendirme Sanayii	15	328.808	689.823	15.983.662
13	Deri ve Deri Mamulleri	13	299.282	259.180	10.666.658
14	Madencilik Ürünleri	20	286.857	1.054.145	27.372.463
15	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	58	222.054	573.705	16.412.711
16	Meyve Sebze Mamulleri	16	184.149	657.959	27.068.603
17	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	24	153.554	862.692	24.106.315
18	Mücevher	4	147.506	2.652.182	262.630.427
19	Kuru Meyve ve Mamulleri	6	118.152	229.137	10.404.040
20	Savunma ve Havacılık Sanayii	6	86.509	90.232	3.613.860
21	Zeytin ve Zeytinyağı	2	73.775	160.106	7.639.540
22	Gemi ve Yat	8	67.454	473.693	14.526.250
23	Süs Bitkileri ve Mam.	3	60.273	42.571	1.642.825
24	Fındık ve Mamulleri	1	4.300	22.624	360.655
25	Tütün	1	572	114.691	3.660.987
26	Halı	1	72	622	53.415
	Sektörler toplamı	634	17.074.206	36.320.481	1.235.152.890

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020) ve TİM

Tablo 29'da Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ve Meksika'nın Türkiye'den ithalatında pazar payı %0-1 aralığında olan 494 ürünün TİM sınıflamasına göre sektörel dağılımı görülmektedir. Meksika TİM sınıflamasına göre bu ürün grubunda 20 sektörde Türkiye'den ithalat gerçekleştirilmiştir. Bu ürün grubunun tamamında Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalatın içindeki payı %0,2 olurken bu ticaretin Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payı ise %0,3 olmuştur. Açıkça görülmektedir ki küresel ticarete %0,87'lik paya sahip olan Türkiye Meksika pazarına yeterince ağırlık vermemiştir. Bu ürün grubunda Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalatın içindeki payının bu

ticaretin Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payından küçük olduğu görülmektedir. Meksika bahsi geçen 494 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 75,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken Türkiye'den ise 122,5 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. Meksika tespit edilen 494 ürünün sektörel kırılımında dünyadan en çok ithalatı 29,6 milyar dolar ile "Otomotiv Endüstrisi" sektöründe yaparken bu sektörü 10 milyar dolar ithalat ile "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektörü ile 7,3 milyar dolarlık ithalatın yapıldığı "Çelik" sektörleri izlemektedir. Meksika bu sektörler arasında Türkiye'den en çok ithalatı ise 37 milyon dolar ile yine 30 ürünün yer aldığı "Otomotiv Endüstrisi" sektöründe yaparken bu sektörü 18,9 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı 69 ürünün yer aldığı "Kimyevi Maddeler ve Mamulleri" sektörü ile 11,2 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı 58 ürünün yer aldığı "Makine ve Aksamları" sektörleri izlemektedir. Tabloda ayrıca bu grupta yer alan 494 ürünün oluşturduğu sektörlerin Meksika'nın dünyadan yaptığı ithalattaki sıralamaları ile Türkiye'den yapılan ithalattaki sıralamaları karşılaştırıldığında "Meyve Sebze Mamulleri" sektörü hariç kalan 19 sektörün bir iki basamak yer değiştirmelerine rağmen her iki sıralamada da birbirlerine yakın sıralandığı görülmektedir. Sıralamalar incelendiğinde ilk iki sırada yer alan sektörlerin aynı olduğu da tespit edilmiştir. Özellikle Meksika'nın dünyadan yaptığı ithalattaki sıralamada yer alan yirmi sektörün Türkiye'den en çok ithalat yapılan sektörlerle yakın sırada olması, Türk ihracatçılarının Meksika'nın dünyadan en çok ithalat yaptığı sektörlerde bu pazara hitap edebildiğini göstermektedir.

Tablo 29. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Meksika'nın Türkiye'den İthalatında Pazar Payı %0-1 Aralığında Olan 494 Ürünün Sektörel Dağılımı (2018, milyon \$)

Türkiye'den Yaptığı İthalata Göre Sektörün Sırası	Dünyadan Yaptığı İthalata Göre Sektörün Sırası	TİM sektör sınıfı	Sektörde yer alan ürün sayısı	Türkiye'den Yaptığı İthalat	Dünyadan Yaptığı İthalat	Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı (%)	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Toplam Dünya İhracatı
1	1	Otomotiv Endüstrisi	30	37,0	29.635,3	0,1%	8.734,5	617.453,0
2	2	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	69	18,9	9.987,5	0,2%	6.576,9	292.850,1
4	3	Çelik	40	11,2	7.274,7	0,2%	5.983,1	235.267,8
6	4	Demir ve Demir Dışı Metaller	42	9,3	6.960,7	0,1%	4.603,1	213.558,9
8	5	Elektrik Elektronik	24	5,3	5.205,7	0,1%	4.326,4	144.379,3
3	6	Makine ve Aksamları	58	13,7	4.210,3	0,3%	2.173,7	117.835,4
5	7	İklimlendirme Sanayii	28	9,8	4.061,0	0,2%	2.242,1	109.138,5
7	8	Tekstil ve Hammaddeleri	83	7,8	2.782,8	0,3%	3.662,7	85.721,9
12	9	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	20	1,3	2.073,8	0,1%	2.496,0	114.050,9
9	10	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	16	3,0	1.681,5	0,2%	2.988,1	135.886,4
10	11	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	43	2,4	699,0	0,3%	1.269,8	49.633,3
11	12	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	10	1,5	484,3	0,3%	554,4	20.198,7
14	13	Madencilik Ürünleri	7	0,2	180,7	0,1%	274,6	9.178,0
15	14	Deri ve Deri Mamulleri	7	0,1	142,3	0,1%	259,8	21.025,0
18	15	Halı	2	0,0	97,7	0,0%	51,9	2.957,3
16	16	Fındık ve Mamulleri	2	0,1	86,9	0,1%	871,2	7.008,9
13	17	Meyve Sebze Mamulleri	5	0,3	72,4	0,4%	322,1	11.186,5
19	18	Savunma ve Havacılık Sanayii	2	0,0	54,0	0,0%	94,0	9.046,5
20	19	Zeytin ve Zeytinyağı	2	0,0	36,2	0,0%	217,7	3.588,3
17	20	Kuru Meyve ve Mamulleri	3	0,1	33,5	0,2%	788,5	2.796,7
		Diğer Sanayi Ürünleri	1	0,3	83,7	0,4%	61,3	6.713,6
		Sektörler toplamı	494	122,5	75.844,0	0,2%	48.552,0	2.209.474,9

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020) ve TİM

Tablo 30'da Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ve Meksika'nın Türkiye'den ithalatında pazar payı %1-5 aralığında olan 182 ürünün sektörel dağılımı görülmektedir. Meksika TİM sınıflamasına göre bu ürün grubunda 18 sektörde Türkiye'den ithalat gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubunda Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalatın içindeki payı %2,1 olurken bu ticaretin Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payı ise %0,9 olmuştur. Bu ürün grubunda Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalat içindeki payının Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payından büyük olduğu görülmektedir.

Meksika, bahsi geçen 182 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 9,7 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken Türkiye'den ise 205,5 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. Meksika bu sektörler arasında dünyadan en çok ithalatı 3,6 milyar dolar ile "Otomotiv Endüstrisi" sektöründe yaparken bu sektörü 1,75 milyar dolarlık ithalatın yapıldığı "Hazırgiyim ve Konfeksiyon" sektörü ile 1,06 milyar dolarlık ithalatın yapıldığı "Makine ve Aksamları" sektörleri izlemektedir. Meksika bu sektörler arasında Türkiye'den en çok ithalatı ise 57,2 milyon dolar ile 51 ürünün yer aldığı "Hazırgiyim ve Konfeksiyon" sektöründe yaparken bu sektörü 51 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı 4 ürünün yer aldığı "Otomotiv Endüstrisi" sektörü ile 21,2 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı 20 ürünün yer aldığı "Makine ve Aksamları" sektörleri izlemektedir.

Tabloda ayrıca bu grupta yer alan 182 ürünün oluşturduğu sektörlerin Meksika'nın dünyadan yaptığı ithalattaki sıralaması ile Türkiye'den yaptığı ithalattaki sıralaması karşılaştırıldığında sektörlerin bir iki basamak yer değiştirmesi rağmen Meksika'nın hem dünyadan hem de Türkiye'den ithalatında aynı sırada yer aldığı görülmektedir. Özellikle on sekiz sektörün Meksika'nın dünyadan ve Türkiye'den yaptığı ithalat sıralamaları karşılaştırıldığında 9 sektörün sıralamasının aynı olması Türk ihracatçılarının Meksika'nın en çok ithalat yaptığı sektörlerde bu pazara hitap ettiğini göstermektedir.

Tablo 30. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Meksika'nın Türkiye'den İthalatında Pazar Payı %1-5 Aralığında Olan 182 Ürünün Sektörel Dağılımı (2018, milyon \$)

Türkiye'den Yaptığı İthalata Göre Sektörün Sırası	Dünyadan Yaptığı İthalata Göre Sektörün Sırası	TİM sektör sınıfı	Sektörde yer alan ürün sayısı	Türkiye'den Yaptığı İthalat	Dünyadan Yaptığı İthalat	Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı (%)	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Toplam Dünya İhracatı
2	1	Otomotiv Endüstrisi	4	51,0	3.612,7	1,4%	2.132,3	80.895,0
1	2	Hazırlanmış ve Konfeksiyon	51	57,2	1.753,6	3,3%	8.628,4	194.055,0
3	3	Makine ve Aksamları	20	21,2	1.060,4	2,0%	927,6	59.111,4
4	4	Çelik	6	18,1	679,4	2,7%	1.445,3	21.176,2
5	5	Demir ve Demir Dışı Metaller	6	11,6	631,4	1,8%	696,7	19.388,9
6	6	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	12	10,2	492,5	2,1%	969,8	18.445,4
8	7	Tekstil ve Hammaddeleri	40	7,6	319,2	2,4%	1.037,9	20.079,3
7	8	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	10	8,6	307,1	2,8%	1.198,7	28.214,9
10	9	Elektrik Elektronik	8	5,5	279,0	2,0%	1.787,7	32.852,2
9	10	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	5	6,2	205,1	3,0%	392,4	12.567,7
11	11	Madencilik Ürünleri	3	4,0	143,5	2,8%	1.344,2	17.253,5
12	12	Mücevher	1	1,1	104,8	1,1%	103,7	7.369,8
13	13	Halı	8	1,0	53,3	1,8%	327,7	5.801,0
14	14	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	2	0,9	38,8	2,4%	197,0	4.983,8
17	15	İklimlendirme Sanayii	2	0,3	16,0	1,7%	120,1	2.280,0
15	16	Meyve Sebze Mamulleri	2	0,5	14,9	3,5%	270,0	4.233,5
16	17	Deri ve Deri Mamulleri	1	0,4	11,5	3,5%	110,5	2.957,2
18	18	Savunma ve Havacılık Sanayii	1	0,1	3,0	3,9%	17,3	610,3
		Sektörler toplamı	182	205,5	9.726,2	2,1%	21.707,4	532.275,3

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020) ve TİM

Tablo 31'de Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ve Meksika'nın Türkiye'den ithalatında pazar payı %5'den büyük olan 131 ürünün sektörel dağılımı görülmektedir. Meksika TİM sınıflamasına göre bu ürün grubunda 20 sektörde Türkiye'den ithalat gerçekleştirmiştir. Bu grupta yer alan ürünlerden oluşan sektör sayısı Türkiye'den yapılan ithalatın Meksika'nın toplam ithalatından aldığı payın %1-5 aralığında olduğu gruptaki sektör sayısından daha fazla, %0-1 aralığında olduğu gruptaki sektör sayısı ile aynı olduğu görülmektedir. Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalatın içindeki payı %11 olurken bu ticaretin Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payı ise %1,2 olmuştur. Bu ürün grubunda Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatın dünyadan yaptığı ithalatın içindeki payının bu ticaretin Türkiye'nin bu ürün grubunda dünyaya yaptığı toplam ihracatı içindeki payından oldukça büyük olduğu görülmektedir.

Meksika, bahsi geçen 131 üründe 2018 yılında dünyadan toplam 2,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken Türkiye'den ise yaklaşık 310 milyon dolarlık ithalat yapmıştır. Meksika bu sektörler arasında dünyadan en çok ithalatı 983,7 milyon dolar ile "Hazırgiyim ve Konfeksiyon" sektöründe yaparken bu sektörü 524 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Otomotiv Endüstrisi" sektörü; 403,2 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Çelik" sektörü; 339,7 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Mücevher" sektörü ile 147,5 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Madencilik Ürünleri" sektörü izlemektedir. Meksika bu sektörler arasında Türkiye'den en çok ithalatı ise 76,2 milyon dolar ile "Hazırgiyim ve Konfeksiyon" sektöründe yaparken bu sektörü 61,8 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Otomotiv Endüstrisi" sektörü; 51,3 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Mücevher" sektörü; 39,1 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Çelik" sektörü ile 16,7 milyon dolarlık ithalatın yapıldığı "Fındık ve Mamulleri" sektörü takip etmektedir.

Tabloda ayrıca bu grupta yer alan 131 ürünün oluşturduğu sektörlerin Meksika'nın dünyadan yaptığı ithalattaki sıralamaları ile Türkiye'den yapılan ithalattaki sıralamaları karşılaştırıldığında "Fındık ve Mamulleri" ile "Tütün" sektörleri hariç diğer sektörlerin sıralamalarının bir iki basamak yer değiştirmesine rağmen aynı olduğu görülmektedir. "Fındık ve Mamulleri" sektörü Meksika'nın dünyadan yaptığı ithalattaki sıralamada 13. sırada yer alırken Türkiye'den yapılan ithalattaki sıralamada ise 5. sırada yer almış, "Tütün" sektörü ise Meksika'nın dünyadan yaptığı ithalattaki sıralamada 16. sırada yer alırken Türkiye'den yapılan ithalattaki sıralamada ise 12. sırada yer almıştır. Yirmi sektörün Meksika'nın dünyadan ve Türkiye'den yaptığı ithalat sıralamaları karşılaştırıldığında 4 sektörün sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bu da Türk ihracatçılarının bir önceki gruplardaki sektörlerle benzer olarak Meksika'nın en çok ithalat yaptığı birçok sektörde bu pazara hitap ettiğini göstermektedir.

Tablo 31. Türkiye'nin Rekabet Üstünlüğüne Sahip Olduğu ve Meksika'nın Türkiye'den İthalatında Pazar Payı %5'den Büyük Olan 131 Ürünün Sektörel Dağılımı (2018, milyon \$)

Türkiye'den Yaptığı İthalata Göre Sektörün Sırası	Dünyadan Yaptığı İthalata Göre Sektörün Sırası	TİM sektör sınıfı	Sektörde yer alan ürün sayısı	Türkiye'den Yaptığı İthalat	Dünyadan Yaptığı İthalat	Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı (%)	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Toplam Dünya İhracatı
1	1	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	47	76,2	983,7	7,7%	6.546,1	127.050,9
2	2	Otomotiv Endüstrisi	2	61,8	524,0	11,8%	6.419,9	77.362,5
4	3	Çelik	7	39,1	403,2	9,7%	1.362,9	18.659,0
3	4	Mücevher	1	51,3	339,7	15,1%	4.308,3	79.677,6
6	5	Madencilik Ürünleri	8	15,1	147,5	10,3%	1.585,3	18.385,6
8	6	Demir ve Demir Dışı Metaller	2	8,7	120,2	7,2%	569,0	10.195,8
7	7	Tekstil ve Hammaddeleri	38	13,4	100,6	13,3%	863,3	9.114,8
10	8	Makine ve Aksamları	3	4,2	49,2	8,4%	112,7	3.401,1
11	9	Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	2	4,1	28,9	14,2%	174,9	4.034,7
9	10	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1	5,9	22,2	26,7%	526,3	4.256,0
14	11	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	1	1,7	19,2	8,7%	66,7	996,9
15	12	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	5	1,6	18,1	8,8%	88,1	2.439,8
5	13	Fındık ve Mamulleri	1	16,7	17,3	96,9%	933,9	1.705,5
17	14	Elektrik Elektronik	1	0,8	15,0	5,4%	32,2	1.552,9
13	15	Halı	4	3,0	11,8	25,5%	1.866,5	3.447,0
12	16	Tütün	2	4,1	11,7	35,0%	850,3	26.886,8
16	17	Savunma ve Havacılık Sanayii	2	1,3	4,5	28,2%	132,7	658,9
19	18	Deri ve Deri Mamulleri	2	0,3	4,0	7,3%	116,8	1.593,6
18	19	Kuru Meyve ve Mamulleri	1	0,6	0,8	74,1%	253,4	389,6
20	20	Meyve Sebze Mamulleri	1	0,0	0,7	6,7%	9,2	143,4
		Sektörler toplamı	131	309,9	2.822,3	11,0%	26.818,4	391.952,5

Kaynak: (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020) ve TİM

3.3. Türkiye ve Meksika İhraç Ürünlerinin RCA Değerleri Karşılaştırması

Meksika 2018 yılında 450,5 milyar değerinde 4.511 ürün ihraç ederken Türkiye ise 168 milyar dolar değerinde 4.729 ürün ihraç etmiştir. Meksika'nın ihraç ettiği 4.511 ürün içinde Türkiye'nin ihraç etmediği 308 ürün mevcut iken Türkiye'nin ihraç ettiği 4.729 ürün içinde Meksika'nın ihraç etmediği 526 ürünün olduğu tespit edilmiştir. Meksika ihraç ettiği 4.511 ürün içinde 790 üründe uluslararası pazarlarda rekabet üstünlüğüne (RCA değeri 1 ve üzerinde) sahip iken, Türkiye ise ihraç ettiği 4.729 ürün içinde 1.519 üründe uluslararası pazarlarda rekabet üstünlüğüne sahiptir.

Hem Meksika hem Türkiye'nin ihraç ettiği ortak 4.203 ürün olduğu görülürken, bu ürünler içinde Türkiye'nin uluslararası piyasalarda rekabet üstünlüğü olan (RCA değerinin 1 ve üzeri olduğu) ürün sayısının 1.386 olduğu tespit edilmiştir. Her iki ülkenin de ihraç ettiği 4.203 ürün içerisinde RCA değerleri birbirine yakın sayılabilecek ürün sayısının 2.644, Meksika'nın RCA değerinin Türkiye'den daha iyi olduğu ürün sayısının 441, Türkiye'nin RCA değeri Meksika'dan daha iyi olduğu ürün sayısının ise 1.118 olduğu görülmektedir. Türk ihracatçılarının tespit edilen 1.118 üründe Meksika pazarına ürün satarken diğer 3.085 ürüne göre daha rahat olacakları görülmektedir.

Meksika'nın ihraç ettiği 4511 üründe Türkiye'nin RCA değerinin 1 ve üzerinde olduğu ürün sayısı 1.386 iken her iki ülkenin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ortak ürün sayısı ise 240 olduğu tespit edilmiştir. Meksika bu 240 ürün içinde '030235 "Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller" ile '810197 "Demir ve Demir Dışı Metaller" ürünleri haricinde (bu iki ürün ihraç edilirken ithal edilmemekte) 238 üründe aynı zamanda ithalatçı konumdadır. Tespit edilen 238 ürünün küresel ithalatı 53,23 milyar dolar iken ihracat değeri ise 53,23 milyar dolardır. Türk ihracatçılarının Meksika'nın da Türk ihracatçıları gibi uluslararası pazarlarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu bu 238 üründe Meksika pazarına ürün satmada zorlanacakları açıkça görülmektedir.

Her iki ülkenin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu ortak 238 ürün içinde 101 ürünün RCA değeri -1 ile +1 aralığında, bir başka ifade ile her iki ülkenin RCA değerlerinin birbirine yakın olduğu görülürken, 59 üründe Meksika'nın RCA değerinin Türkiye'den daha iyi olduğu, 78 üründe ise Türkiye'nin RCA değerinin Meksika'dan daha iyi olduğu tespit edilmiştir. Türk ihracatçılarının Meksika'nın da Türk ihracatçıları gibi uluslararası pazarlarda rekabet üstünlüğüne sahip olduğu bu 238 üründe Meksika pazarına ürün satarken bu 78 üründe diğer 160 ürüne göre daha rahat olacakları görülmektedir.

4. Meksika'nın Türkiye'ye Uyguladığı Tarife ve Tarife Dışı Engeller

DTÖ anlaşmalarına göre, ülkeler normal şartlar altında ticaret ortakları arasında ayırım yapamazlar. DTÖ üyesi olan bir ülke bir ülkeye ayrıcalık sağlarsa (bazı ürünler için daha düşük bir gümrük vergisi oranı uygulaması gibi) diğer tüm DTÖ üyeleri için de aynı ayrıcalığı yapması gerekir (En Çok Gözetilen/Kayırlı Ulus Kaydı). Ülkeler MFN'ye istisna olarak yalnızca grup içinde ticareti yapılan ve dışardan gelen mallara karşı ayrımcılık yapan mallar için geçerli olan üçüncü ülkelere ortak bir gümrük tarifelerinin uygulanmadığı bir Serbest (Bölgesel) Ticaret Anlaşması veya birlik dışında kalan ülkelere yönelik olarak ortak bir gümrük tarifelerinin benimsendiği Gümrük Birliği oluşturabilirler. Ayrıca gelişmiş ülkeler gelişme yolundaki ülkelere (GYÜ) sağlayacakları tek taraflı tavizlerle (gelişmiş ülkelerin gelişmekte olan ülkelere yapılan ithalata tercihli tarifeler verdiği) bu ülkelerin dünya ticaretinden aldıkları payın arttırılmasını hedefleyen Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) sistemini uygulayabilirler. Gümrük vergilerinin (tarifelerinin) azaltılması ve hatta sıfırlanması, ticaret hacmini azaltan ithalat yasakları veya kotaları gibi ticaret engellerinin azaltılması uluslararası ticareti teşvik etmenin en etkili yöntemleridir. Sekiz tur (round) ticaret müzakereleri sonucunda ilk başta ithal mallar üzerindeki gümrük tarifelerinin (gümrük vergileri) düşürülmesi için görüşmeler yapıldı ve müzakereler

sonucunda, 1990'ların ortalarında sanayi ülkelerinin sanayi malları üzerindeki tarife oranları sabit bir şekilde %4'ün altına düştü. Doha Kalkınma Gündemi kapsamında dokuzuncu tur devam etmektedir. Ancak 1980'lerde müzakereler, mallar üzerindeki gümrük vergisi dışındaki engeller ve hizmetler ile fikri mülkiyet gibi yeni alanları kapsayacak şekilde genişletildi.

Meksika'nın IMF, Dünya Bankası, OECD ve Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olduğu görülmektedir. Meksika'nın faydalanıcı olduğu Ermenistan, Avustralya, Yeni Zelanda, Kazakistan, Rusya ve Türkiye'nin (1 Ocak 2002'den itibaren) sağlayıcı olduğu tercihli ticaret anlaşmaları bulunmaktadır. Meksika'nın ayrıca ABD ve Kanada ile birlikte oluşturduğu Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması'nın (North American Free Trade Agreement, NAFTA) yanı sıra Arjantin, Brezilya, Şili, Kolombiya, Trans-Pasifik Ortaklığı için Kapsamlı ve İlerici Anlaşma (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership, CPTPP), Ekvador, EFTA, AB, Gelişmekte Olan Ülkeler arasında Küresel Ticaret Tercihleri Sistemi (Global System of Trade Preferences among Developing Countries, GSTP), İsrail, İsrail, Japonya, Latin Amerika Entegrasyon Topluluğu (Latin American Integration Association, LAIA), Bolivya, Orta Amerika, Küba, Panama, Paraguay, Uruguay, Peru, Pasifik İttifakı (Kolombiya, Meksika, Peru ve Şili ile), Ticaret Müzakereleri Protokolü (Protocol on Trade Negotiations, PTN), Güney Amerika Ortak Pazarı (Southern Common Market, MERCOSUR) ile yürürlükte olan Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) mevcuttur. Meksika Güney Kore ile STA görüşmelerine başladığını ilan etmiştir (Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ/WTO), 2020).

4.1. Meksika'nın Bütün Ülkelere Uyguladığı Genel Tarife ve Tarife Dışı Engeller

Dünya Entegre Ticaret Çözümü (World Integrated Trade Solution, WITS) üç türlü tarife tanımlar: Bound (sınırlı, tavan tarife) Tarife, En Çok Gözetilen Ulus (MFN) Tarifesi ve Tercihli Tarife).

WITS, mevcut en düşük tarife olarak tanımlanan Etkin Uygulanan Tarife (Effectively Applied Tariff, AHS) kavramını kullanmaktadır. Tercihli bir tarife (Genelleştirilmiş Tercihler Sistem gibi) mevcutsa, etkin bir şekilde uygulanan tarife olarak bu tarife kullanılırken, MFN uygulanıyorsa da MFN tarifesi kullanılmaktadır.

Meksika, ithal ettiği ürünlerde 2005 yılında %14,5 oranında ortalama "En Çok Gözetilen Ulus (MFN)" tarifesi uygularken gerçekleşen ithalata göre ağırlık olarak oran %12,7 olarak gerçekleşmiştir. Meksika'nın 2018 yılında ithal ettiği ürünlerde "En Çok Gözetilen Ulus (MFN)" tarife oranının %6,8'e gerçekleşen ithalata göre ağırlık olarak oranın %3,9'a düştüğü görülmektedir.

Meksika, ithal ettiği ürünlerde 2005 yılında %9,2 oranında ortalama "Etkin Tarife Oranı (AHS)" bir başka ifade ile tercihli ticaret tarife oranı uygularken gerçekleşen ithalata göre ağırlık olarak oran %3 olarak gerçekleşmiştir. Meksika'nın 2018 yılında ithal ettiği ürünlerde "Etkin Tarife Oranı (AHS)"nın %3,3'e gerçekleşen ithalata göre ağırlık olarak oranın %1,2'ye gerilediği görülmektedir.

Açıkça görülmektedir ki Meksika dünyadan yaptığı ithalatı Serbest Ticaret Anlaşmaları yolu ile ticaret ortaklığı yaptığı ülkelere diğer ülkelere göre daha çok gümrük vergisi indiriminde bulunmaktadır. Ortalama AHS Tarife Oranı, Ağırlıklı Ortalama AHS Tarife Oranı, Ortalama MFN Tarife Oranı ve Ağırlıklı Ortalama MFN Tarife Oranı yıllar içerisinde düşüş göstermiştir (**Tablo 32**).

Tablo 32. Yıllara Göre Meksika'nın İthalatta Uyguladığı Ortalama Tarife Oranları (2005-2018, %)

Yıllar	Ortalama AHS Tarife Oranı (%)	Ağırlıklı Ortalama AHS Tarife Oranı (%)	Ortalama MFN Tarife Oranı (%)	Ağırlıklı Ortalama MFN Tarife Oranı (%)
2005	9,2	3,0	14,5	12,7
2006	8,0	2,4	13,6	11,8
2007	6,4	2,4	12,5	11,4
2008	6,3	1,9	12,5	10,8
2009	5,3	1,6	11,3	8,3
2010	7,7	5,4	8,9	5,6
2011	7,5	5,4	8,1	5,4
2012	6,8	5,2	7,7	5,2
2013	6,5	4,9	7,7	4,9
2014	3,0	1,0	7,4	4,6
2015	6,1	4,5	7,0	4,5
2016	6,2	4,4	7,0	4,4
2017	3,0	1,2	6,9	4,3
2018	3,3	1,2	6,8	3,9

Kaynak: (Dünya Bankası WITS (World Integrated Trade Solution), 2020)

Meksika 2019 yılında dünyadan yaptığı ithalatta 180 adet “A-Sıhhi ve bitki sağlığı (SPS) önlemleri”, 338 adet “B-Ticarette teknik engeller (TBT'ler)”, 3 adet “C-Sevkiyat öncesi inceleme ve diğer formaliteler”, 136 adet “E-Ruhsatlar, kotalar, yasaklar ve diğer miktar kontrol önlemleri”, 3 adet “F-Fiyat kontrol önlemleri: Ücretler, vergiler ve benzer diğer tarife önlemleri”, 3 adet “D-Şarta Bağlı “Koşullu” Ticaret Koruyucu Önlemler”, 114 adet “P-İhracatla ilgili önlemler” ile 1 adet diğer tarife dışı engel (NTM) olmak üzere toplam 778 NTM uygulamıştır.

Meksika ayrıca Türkiye dışındaki ülkelere ikili olarak 2 adet “A-Sıhhi ve bitki sağlığı (SPS) önlemleri”, 6 adet “E-Ruhsatlar, kotalar, yasaklar ve diğer miktar kontrol önlemleri”, 67 adet “D-Şarta Bağlı “Koşullu” Ticaret Koruyucu Önlemler”, 25 adet “P-İhracatla ilgili önlemler” olmak üzere toplam 100 adet tarife dışı engel (NTM) uygulamıştır.

Böylece Meksika dünya geneline 778'i bütün ülkelere 100'ü ise ikili olmak üzere toplamda 878 adet NTM uygulamıştır (UNCTAD, 2020).

Meksika, 2018 yılında dünyadan toplam 4.864 farklı 6'lı GTİP kodlu ürün, Türkiye'den ise 1.595 farklı 6'lı GTİP kodlu ürün ithal etmektedir. **Tablo 33'**de dünyadan ithal ettiği ürünlerin ithalatta uyguladığı gümrük vergisi oranlarına göre kırılımı görülmektedir. Meksika dünyadan ithal ettiği bu ürünler içinde 2.232 üründe gümrük vergisi uygulamazken, %1'den küçük 76 üründe, %1'den büyük %5'den küçük 340 üründe, %5'den büyük %10'dan küçük 542 üründe, %10'dan büyük %15'den küçük 777 üründe, %15'den büyük %20'den küçük 634 üründe, %20'den büyük %25'den küçük 531 üründe, %25'den büyük %30'dan küçük 17 üründe, %30'dan büyük %35'den küçük 20 üründe ve %35'den büyük 36 üründe gümrük vergisi uygulamıştır. Meksika'nın dünyadan yaptığı ithalatta birçok üründe %5'in üzerinde gümrük vergisi uyguladığı görülürken, en çok gümrük vergisi uyguladığı ürünlerin 777 ürünün yer aldığı %10-15 arası gümrük vergisi uyguladığı ürün grubu ile 634 ürünün yer aldığı %15-20 arası gümrük vergisi uyguladığı ürün grubu ve 531 ürünün yer aldığı %20-25 arası gümrük vergisi uyguladığı ürün grubundaki ürünler olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 33. Dünyadan Yapılan İthalatta Meksika'nın Uyguladığı Gümrük Vergisi Oranlarına Göre 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayılarının Dağılımı (2016)

İthalatta Uygulanan Gümrük Vergisi Oranı	Ürün Sayısı
Gümrük Vergisi Uygulanmayan Ürünler (%0)	2.232
%0'dan büyük-%1'den küçük	76
%1'den büyük-%5'den küçük	340
%5'den büyük-%10'dan küçük	542
%10'dan büyük-%15'den küçük	777
%15'den büyük-%20'den küçük	634
%20'den büyük-%25'den küçük	531
%25'den büyük-%30'dan küçük	17
%30'dan büyük-%35'den küçük	20
%35'den büyük	36
Toplam	5.205

Kaynak: (ITC Market Access Map (MacMap), 2020)

Dünya Bankası WITS verilerine göre Meksika 2018 yılında dünyadan ithal ettiği 4.864 ürünün %49,41'ine bu ürünlerin toplam ithalat tutarının ise %52,97'sine tarife dışı engel uygulamıştır. Meksika'nın ithalat yaptığı sektörler içinde yer alan ürünler içinde NTM uygulanan ürün sayısının oranı incelendiğinde en çok tarife dışı engelin “Hayvansal Ürünler” ile “Deri ve Deri Ürünleri” sektöründe uygulandığı ve adı geçen bütün sektörlerde ithal edilen ürünlerin tamamında tarife dışı engel uygulandığı görülmektedir. Tarife dışı engelin uygulandığı sektörler arasında en çok engel uygulanan ürüne ise 300 ürün ile “Makine ve Elektrikli Ürünler” sektörünün sahip olduğu tespit edilmiştir. En az tarife dışı engelin uygulandığı ürüne sahip olan sektörler ise 3 ürünle “Mineraller” 7 ürünle “Taş ve Cam” ve 19 ürünle “Plastik veya Kauçuk” sektörü olarak sıralanmaktadır. İthalat tutarında en az NTM'ye ise %1,37 ile “Metaller” sektörü ile %3,64 ile “Taş ve Cam” sektörü sahip olmuştur (**Tablo 34**).

Tablo 34. Meksika'nın İthalatta Uyguladığı Tarife Dışı Engellerin Sektöre Göre Oranı

Sektör	İthalattaki NTM Oranı (Toplam İthalat İçindeki %)	NTM Uygulanan İthal Ürün Oranı (İthal Ürün Sayısı İçindeki %)	NTM'ye Konu Olan Ürün Sayısı
Hayvansal Ürünler	100	100	242
Deri ve Deri Ürünleri	100	100	65
Tekstil ve Hazır Giyim	93,72	96,05	753
Sebze	93,93	91,38	297
Gıda Ürünleri	75,79	83,73	175
Yakıtlar	96,71	51,28	20
Ayakkabı	89,76	51,06	24
Çeşitli Ürünler	45,2	43,18	152
Makine ve Elektrikli Ürünler	61,57	38,91	300
Kimyasallar	50,54	38,11	287
Ağaç Ürünleri	13,93	26,64	61
Taşımacılık	32,36	26,36	34
Plastik veya Kauçuk	26,1	9	19
Metaller	1,37	5,92	33
Taş ve Cam	3,64	3,65	7
Mineraller	8,42	3,06	3
Tüm İthalat Ürünleri	52,97	49,41	2.472

Kaynak: (Dünya Bankası WITS (World Integrated Trade Solution), 2020)

Tablo 35'de tarife dışı engellere göre Meksika'nın ithalatında ve ithal ettiği ürün sayısındaki NTM oranları görülmektedir. En çok NTM uygulaması "Etiketleme gereksinimleri (B310) (B-Ticarette Teknik Engeller, TBT)" olup 2018 yılında ithal edilen toplam 4.864 ürünün 1.153'ünde bu NTM uygulanmış olup ürünlerin %23,7'sinde bu NTM'nin uygulandığı ve NTM uygulanan bu ürünlerin ithalat tutarının ise toplam ithalatın %28,6'sına denk geldiği görülmektedir. İkinci sırada en çok NTM uygulaması 615 ürüne uygulanan "İhracat için lisanslama veya izin gereklilikleri (P130) (P-İhracatla ilgili önlemler)" olup NTM uygulanan bu ürünlerin toplam ürünlerin %12,6'sını toplam ithalat tutarının ise %10,6'sını oluşturduğu görülmektedir. Üçüncü sırada ise en çok NTM uygulaması 586 ürüne uygulanan "Muayene gereksinimi (B840) (B-Ticarette Teknik Engeller, TBT)" olup NTM uygulanan bu ürünlerin toplam ürünlerin %12'sini toplam ithalat tutarının ise %9,8'ini oluşturduğu görülmektedir.

En az NTM uygulaması ise 8 ürüne uygulanan "Belirli maddelerin kalıntıları veya kirlenmeleri için tolerans sınırları (B210) (B-Ticarette Teknik Engeller, TBT)" olup NTM uygulanan bu ürünlerin toplam ürünlerin %0,2'sini toplam ithalat tutarının ise %5,9'unu oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 35. Tarife Dışı Engellere Göre Oranı Meksika'nın İthalatta Uyguladığı NTM Oranları

NTM	İthalattaki NTM Oranı (Toplam İthalat İçindeki%)	NTM Uygulanan İthal Ürün Oranı (İthal Ürün Sayısı İçindeki %)	NTM'ye Konu Olan Ürün Sayısı
Ürün kalitesi veya performans gereksinimi (B700) (B-Ticarette Teknik Engeller, TBT)	20,62	6,22	311
Etiketleme gereksinimleri (B310) (B-Ticarette Teknik Engeller, TBT)	34,5	23,05	1.153
Test gereksinimi (B820) (B-Ticarette Teknik Engeller, TBT)	20,07	7	350
Sertifika gereksinimi (B830) (B-Ticarette Teknik Engeller, TBT)	12,29	5,86	293
Muayene gereksinimi (B840) (B-Ticarette Teknik Engeller, TBT)	11,8	11,71	586
Belirli maddelerin kalıntıları veya kirlenmeleri için tolerans sınırları (B210) (B-Ticarette Teknik Engeller, TBT)	7,06	0,16	8
İhracat için lisanslama veya izin gereklilikleri (P130) (P-İhracatla ilgili önlemler)	12,87	12,71	615
İhracatçı ülke tarafından istenen sertifika (P620) (P-İhracatla ilgili önlemler)	8,65	6,3	305
Belirli bir ön kriter olmaksızın lisanslama prosedürü (E111) (E-Ruhsatlar, kotalar, yasaklar ve diğer miktar kontrol önlemleri)	11,86	1,34	67
Sıhhi ve bitki sağlığı (SPS) önlemleri (başka yerde sınıflandırılmamış) (A-900) (A-Sıhhi ve bitki sağlığı (SPS) önlemleri)	7,12	11,53	577

Kaynak: (Dünya Bankası WITS (World Integrated Trade Solution), 2020)

Tablo 36'da Meksika'nın dünyadan yaptığı ithalatta uyguladığı 2018 yılında 2012 versiyonu ile belirlenen tarife (gümrük vergisi) dışı engeller ve bu engel kodlarında yer alan 6'lı GTİP kodlu ürün sayılarının görülmektedir. En fazla ürünü Ticarette Teknik Engeller (TBT'ler) başlığında yer alan B310 kodlu "Etiketleme gereksinimleri" adlı NTM'nin kapsadığı görülürken bu kod altında 5.125 adet 6'lı GTİP kodlu farklı ürünün olduğu tespit edilmiştir. İkinci sırada 1.147 ürünün yer aldığı A-Sıhhi ve Bitki Sağlığı (SPS) Önlemleri başlığında yer alan A830 kodlu "Sertifika gereksinimi" açıklamalı NTM yer alırken üçüncü sırada ise 1.075 ürünün yer aldığı A-Sıhhi ve Bitki Sağlığı (SPS) Önlemleri başlığında yer alan A840 kodlu "Muayene gereksinimi" açıklamalı NTM yer almaktadır. Tabloda en az ürünü kapsayan

NTM'lerin ise 1'er ürünü kapsayan A490 "Başka yerde sınıflandırılmamış hijyenik gereklilikler", A850 "İzlenebilirlik bilgisi gereksinimleri" ile H110 "İthalat için Devlet ticaret idaresi" kodlu NTM'lerin olduğu görülmektedir.

Meksika'nın dünyadan yaptığı ithalatta 12.477 farklı 8'li GTİP kodlu üründe tarife (gümrük vergisi) dışı engel uyguladığı görülmektedir. Ürünler 6'lı GTİP kod başlıkları altında tekrar birleştirildiğinde ise ürün sayısının 5.183'e düştüğü görülmektedir. Bu 12.477 farklı 8'li GTİP kodlu üründe 51 NTM'nin 133.478 defa 5.183 farklı 6'lı GTİP kodlu üründe ise 17.355 defa yer aldığı görülmektedir.

Tablo 36. Meksika'nın Dünyadan İthal Ettiği Ürünlere Uyguladığı NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı (2013 yılı)

NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı
B310	5.125	B820	480	A220	62	A530	11
A830	1.147	C300	412	A860	51	A630	11
A840	1.075	B700	409	B210	43	B890	11
B840	770	B830	391	B220	40	E210	8
F120	716	E600	269	B800	30	E221	5
A900	713	A420	246	A510	28	A590	4
A140	694	B330	214	F710	23	A410	3
A890	690	A820	211	B410	20	A640	3
E111	650	A210	151	A690	18	B320	3
E100	545	A310	146	E621	18	A490	1
B900	534	A330	143	F720	16	A850	1
B810	512	A150	111	B600	14	H110	1
A130	492	A320	70	E211	14	Toplam	17.355

Kaynak: (ITC Market Access Map (MacMap), 2019b)

Not: MacMap'teki 8'li GTİP kodlu ürünler 6'lı GTİP kodlu ürünlere dönüştürülmüştür.

Üst Düzey Düzenleyici İşbirliği Konseyi

Meksika ve ABD arasında düzenlemelere uyumu kolaylaştırmak ve her iki ülke arasında daha fazla ticaret ve yatırım için işlem maliyetlerini azaltma amacı ile iki taraflı bir girişim olan Üst Düzey Düzenleyici İşbirliği Konseyi kurulmuştur.

Konseyin altı ana amacı vardır:

1. Halk sağlığı, kamu güvenliği, çevre koruma ve ulusal güvenliği riske atmadan düzenlemeleri daha uyumlu hale getirmek, sadeleştirmeyi artırmak ve idari maliyetleri azaltmak.
2. Daha fazla rekabet edebilirlik seviyesine ulaşmak ve gelişimi teşvik etmek üzere tasarlanmış düzenleyici çerçevelerin oluşturulması için düzenleyici şeffaflığı arttırmak.
3. Halkın katılımı ile düzenleyici gereklilikleri basitleştirmek.
4. Düzenlemelerin analitik temelini güçlendirerek düzenlemeleri iyileştirmek ve basitleştirmek.
5. Gümrük ve sınır geçiş süreçlerindeki iyileştirmelerle düzenleyici uyumlaştırma ve basitleştirmeyi birbirine bağlamak.
6. Teknik işbirliğini geliştirmek.

4.2. Meksika'nın Türkiye'ye Karşı Uyguladığı Tarifeler

Meksika Türkiye'den yaptığı ithalatı bazı ürünlere gümrük vergisi uygularken bazı ürünlerde tarife dışı engel bazı ürünlerde her ikisini de uygulamaktadır. Bu bölümde ilk önce Meksika'nın 2018 yılında Türkiye'den yaptığı 1,03 milyar dolarlık ithalat içinde hangi ürünlerde hangi oranlarda tarife uyguladığı dikkate alınarak sektörlerin ortalama tarife oranları analiz edilecektir. İkinci aşamada ise Meksika'nın Türkiye'ye uyguladığı tarife dışı engeller analiz edilecektir.

Meksika, 2018 yılında Türkiye'den yaptığı 1.595 ürünün ithalatında 1.021 ürüne gümrük vergisi uygulamıştır. Bu ürünlerde Türkiye Meksika'ya 680,5 milyon dolarlık ürün ihraç ederken dünyaya ise toplamda 117,6 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. Meksika ise bu ürün grubunda dünyadan 324,8 milyar dolarlık alım gerçekleştirmiştir.

Tablo 37'de Meksika'nın Türkiye'den ithal ettiği ürünlerin ithalatı uyguladığı gümrük vergisi oranlarına göre kırılımı görülmektedir. Meksika Türkiye'den ithal ettiği bu ürünler içinde 574 üründe gümrük vergisi uygulamazken, %1'den küçük 25 üründe, %1'den büyük %5'den küçük 154 üründe, %5'den büyük %10'dan küçük 193 üründe, %10'dan büyük %15'den küçük 265 üründe, %15'den büyük %20'den küçük 154 üründe, %20'den büyük %25'den küçük 217 üründe, %25'den büyük %30'dan küçük 7 üründe, %30'dan büyük %35'den küçük 3 üründe ve %35'den büyük 3 üründe gümrük vergisi uygulamıştır. Meksika Türkiye'den yaptığı ithalatı en çok gümrük vergisi uyguladığı ürünlerin 265 ürünün yer aldığı %10-15 arası gümrük vergisi uyguladığı ürün grubundaki ürünler olduğu tespit edilmiştir. Meksika, Türkiye'den ithal ettiği 217 ürünün ithalatında %20-25 aralığında gümrük vergisi uygulamaktadır. Meksika'nın Türkiye'den 2018 yılında ithal ettiği 983 ürünün ithalatında %1-25 aralığında gümrük vergisi uyguladığı tespit edilmiştir.

Meksika'nın dünyadan ithal ettiği toplam 4.864 farklı 6'lı GTİP kodlu ürünün ithalatında uyguladığı gümrük vergisi oranlarının Türkiye'ye uyguladığı gümrük vergi oranları ile aynı olduğu görülmektedir. Meksika Türkiye'ye gümrük vergisi uygulamadığı 574 ürünün hepsinde serbest ticaret anlaşması yapmadığı dünyanın diğer ülkelerine de vergi uygulamamaktadır.

Tablo 37. Meksika'nın Türkiye'den Yaptığı İthalatta Uygulanan Gümrük Vergisi Oranlarına Göre 6'lı Gtip Kodlu Ürün Sayılarının Dağılımı

İthalatta Uygulanan Gümrük Vergisi Oranı	Ürün Sayısı
Gümrük Vergisi Uygulanmayan Ürünler (%0)	574
%0'dan büyük-%1'den küçük	25
%1'den büyük-%5'den küçük	154
%5'den büyük-%10'dan küçük	193
%10'dan büyük-%15'den küçük	265
%15'den büyük-%20'den küçük	154
%20'den büyük-%25'den küçük	217
%25'den büyük-%30'dan küçük	7
%30'dan büyük-%35'den küçük	3
%35'den büyük	3
Toplam	1.595

Kaynak: (ITC Market Access Map (MacMap), 2020)

Tablo 38'de MacMap verilerine göre Meksika'nın Türkiye'ye karşı uyguladığı tarifelerin TİM sınıflamasına göre sektör kırılımları görülmektedir.

Sektörler arasında en yüksek gümrük vergisi oranının "Tütün" sektöründe olduğu görülürken bu sektördeki ortalama vergi oranı %64,62 olarak gerçekleşmiştir. Bu sektörü %22,68 gümrük vergisi oranı ile "Hazırgiyim ve Konfeksiyon" sektörü ile %21,66 gümrük vergisi oranı ile "Meyve Sebze Mamulleri" sektörleri izlemektedir.

Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatta sektörler arasında en yüksek gümrük vergisi gelirinin "Otomotiv Endüstrisi" sektöründe olduğu görülürken bu sektördeki ortalama vergi geliri 41,68 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu sektörü 31,90 milyon dolar gümrük vergisi geliri ile "Hazırgiyim ve Konfeksiyon" sektörü ile 2,9 milyon dolar gümrük vergisi geliri ile "Tekstil ve Hammaddeleri" sektörleri izlemektedir.

Meksika 2018 yılında Türkiye'den yaptığı 1,03 milyar dolarlık ithalat üzerinden 94,78 milyon dolarlık gümrük vergisi elde ederken ithalata ortalama %9,21 gümrük vergisi uygulamıştır. Meksika 2018 yılında Türkiye'den ithal ettiği ürün grubunda dünyadan 324,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirirken Türkiye ise dünya geneline 117,6 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir.

Tablo 38. Meksika'nın Türkiye'ye Uyguladığı Tariflerin (Gümrük Vergileri) Sektörel Ortalaması (milyon \$)

TİM sektör sınıfı	Sektörde Yer Alan 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı	Meksika'nın Türkiye'den İthalatı	Dünyadan Yaptığı İthalat	Türkiye'den Yaptığı İthalatın Payı	Türkiye'nin Dünyaya İhracatı	Ortalama Gümrük Vergisi Oranı	Toplam Gümrük Vergisi Tutarı
Elektrik Elektronik	146	34,8	88.643,3	0,04%	8.111,1	2,55%	0,89
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	206	79,4	64.407,2	0,12%	13.868,0	1,91%	1,52
Otomotiv Endüstrisi	64	255,8	57.197,2	0,45%	19.529,8	16,30%	41,68
Makine ve Aksamları	214	80,0	25.983,0	0,31%	5.495,5	2,74%	2,20
İklimlendirme Sanayii	62	39,0	14.401,3	0,27%	3.449,7	0,73%	0,28
Demir ve Demir Dışı Metaller	114	33,0	12.870,5	0,26%	6.417,2	5,63%	1,86
Çelik	99	78,7	11.193,4	0,70%	9.097,4	0,53%	0,41
Savunma ve Havacılık Sanayii	14	1,6	6.119,5	0,03%	1.330,7	12,61%	0,20
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	187	140,7	4.486,2	3,14%	16.913,5	22,68%	31,90
Tekstil ve Hammaddeleri	202	32,1	4.378,4	0,73%	5.729,4	9,02%	2,90
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	66	15,7	4.257,4	0,37%	4.059,6	1,83%	0,29
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mam.	25	10,1	2.221,1	0,46%	3.775,7	13,60%	1,38
Çimento, Cam, Seramik ve Toprak Ürün.	45	11,2	2.082,6	0,54%	1.371,0	11,29%	1,27
Deri ve Deri Mamulleri	31	3,9	2.051,8	0,19%	1.215,4	17,83%	0,69
Madencilik Ürünleri	33	23,1	832,9	2,77%	3.280,1	4,77%	1,10
Mücevher	11	52,5	779,8	6,74%	4.472,0	3,90%	2,05
Halı	18	4,2	211,7	1,97%	2.263,6	15,00%	0,63
Meyve Sebze Mamulleri	12	1,0	163,3	0,60%	626,1	21,66%	0,21
Fındık ve Mamulleri	3	16,8	104,1	16,16%	1.805,0	0,11%	0,02
Kuru Meyve ve Mamulleri	5	0,7	38,9	1,77%	1.051,0	20,00%	0,14
Zeytin ve Zeytinyağı	2	0,0	36,2	0,01%	217,7	18,80%	0,00
Tütün	2	4,1	11,7	34,99%	850,3	64,62%	2,64
Yaş Meyve ve Sebze	2	0,0	10,1	0,10%	11,5	20,00%	0,00
Diğer Sanayi Ürünleri	6	0,6	1.871,8	0,03%	111,0	6,48%	0,04
TİM sektör sınıflaması dışı	26	109,7	20.491,6	0,54%	2.584,3	0,44%	0,48
Sektörler toplamı	1.595	1.028,8	324.845,0	0,32%	117.636,6	9,21%	94,78

Kaynak: (ITC Market Access Map (MacMap), 2020), (International Trade Centre (ITC), Trademap, 2020) ve TİM

4.3. Meksika'nın Türkiye'ye Uyguladığı Tarife Dışı Engeller

Meksika'nın Türk ihraç ürünlerine ikili tarife dışı engel uygulamadığı diğer ülkelere karşı uyguladığı tarife dışı engelleri ise Türkiye'ye karşı da uyguladığı tespit edilmiştir.

Tablo 39'da Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatta uyguladığı 2012 yılında (versiyonu) belirlenen tarife (gümrük vergisi) dışı engeller ve bu engel kodlarında yer alan 6'lı GTİP kodlu ürün sayılarının görülmektedir. En fazla ürünü *Ticarette Teknik Engeller* (TBT'ler) başlığında yer alan B310 kodlu "Etiketleme gereksinimleri" adlı NTM'nin kapsadığı görülürken bu kod altında 5.125 adet 6'lı GTİP kodlu farklı ürünün olduğu tespit edilmiştir. İkinci sırada 1.147 ürünün yer aldığı *A-Sıhhi ve Bitki Sağlığı (SPS) Önlemleri* başlığında yer alan A830 kodlu "Sertifika gereksinimi" açıklamalı NTM yer alırken üçüncü sırada ise 1.075 ürünün yer aldığı *A-Sıhhi ve Bitki Sağlığı (SPS) Önlemleri* başlığında yer alan A840 kodlu "Muayene gereksinimi" açıklamalı NTM yer almaktadır. Tabloda en az ürünü kapsayan NTM'lerin ise 1'er ürünü kapsayan A490 "Başka yerde sınıflandırılmamış hijyenik gereklilikler", A850 "İzlenebilirlik bilgisi gereksinimleri" ile H110 "İthalat için Devlet ticaret idaresi" kodlu NTM'lerin olduğu görülmektedir.

Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatta 12.477 farklı 8'li GTİP kodlu üründe tarife (gümrük vergisi) dışı engel uyguladığı görülmektedir. Ürünler 6'lı GTİP kod başlıkları altında tekrar birleştirildiğinde ise ürün sayısının 5.183'e düştüğü görülmektedir. Bu 12.477 farklı 8'li GTİP kodlu üründe 51 NTM'nin 133.478 defa 5.183 farklı 6'lı GTİP kodlu üründe ise 17.355 defa yer aldığı görülmektedir.

Tablo 39. Meksika'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünlere Uyguladığı NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı (2012 yılı)

NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu 6'lı GTİP Kodlu Ürün Sayısı
B310	5.125	B820	480	A220	62	A530	11
A830	1.147	C300	412	A860	51	A630	11
A840	1.075	B700	409	B210	43	B890	11
B840	770	B830	391	B220	40	E210	8
F120	716	E600	269	B800	30	E221	5
A900	713	A420	246	A510	28	A590	4
A140	694	B330	214	F710	23	A410	3
A890	690	A820	211	B410	20	A640	3
E111	650	A210	151	A690	18	B320	3
E100	545	A310	146	E621	18	A490	1
B900	534	A330	143	F720	16	A850	1
B810	512	A150	111	B600	14	H110	1
A130	492	A320	70	E211	14	Toplam	17.355

Kaynak: (ITC Market Access Map (MacMap), 2020)

Not: MacMap'teki 8'li GTİP kodlu ürünler 6'lı GTİP kodlu ürünlere dönüştürülmüştür.

Tablo 40'da Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatta yer alan 6'lı GTİP kodlu ürünler içinde 2012 yılında (versiyonu) belirlenen ve en fazla uyguladığı tarife (gümrük vergisi) dışı engel (NTM) sayıları görülmektedir. Meksika, yukarıda da belirtildiği üzere Türkiye'den yaptığı ithalatta 12.477 farklı 8'li GTİP kodlu üründe tarife (gümrük vergisi) dışı engel uygulamakta, ürünler 6'lı GTİP kod başlıkları altında tekrar birleştirildiğinde ise ürün sayısının 5.183'e düştüğü görülmektedir. Bu 51 NTM'nin bu 12.477 farklı 8'li GTİP kodlu ürün 133.478 defa 5.183 farklı 6'lı GTİP kodlu üründe ise 17.355 defa uygulandığı

görülmektedir. Tabloda en fazla NTM uygulanan ürünler incelendiğinde '040210 ve '040221 GTİP kodlu ürünlerde 26 NTM'nin, '040291 GTİP kodlu üründe 25 NTM'nin, '040299 GTİP kodlu üründe 24 NTM'nin ve '040110, '040150 ve '190190 GTİP kodlu ürünlerde 21'şer NTM'nin uygulandığı görülmektedir. Tabloda yer alan 104 üründe 1.629 adet NTM uygulanırken kalan 5.079 üründe ise toplam 15.726 adet NTM uygulanmıştır.

Tablo 40. Meksika'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünlere Uygulanan NTM Sayıları (2012 yılı)

6'lı GTİP Kod	Ürünün Adının Geçtiği NTM Sayısı	6'lı GTİP Kod	Ürünün Adının Geçtiği NTM Sayısı	6'lı GTİP Kod	Ürünün Adının Geçtiği NTM Sayısı	6'lı GTİP Kod	Ürünün Adının Geçtiği NTM Sayısı
'040210	26	'190110	17	'021011	15	'030627	14
'040221	26	'040899	16	'021012	15	'030629	14
'040291	25	'100610	16	'021019	15	'100210	14
'040299	24	'160100	16	'100111	15	'100290	14
'040110	21	'160210	16	'100119	15	'100410	14
'040150	21	'160220	16	'100191	15	'100620	14
'190190	21	'160231	16	'100199	15	'100630	14
'040120	20	'160232	16	'100310	15	'100640	14
'040140	20	'160239	16	'100390	15	'100710	14
'040229	20	'160241	16	'100490	15	'100790	14
'040310	20	'160242	16	'160249	15	'100810	14
'040390	20	'220890	16	'160250	15	'100821	14
'040690	19	'021011	15	'160290	15	'100829	14
'210690	19	'021012	15	'220290	15	'100830	14
'021020	18	'021019	15	'030611	14	'100840	14
'021099	18	'100111	15	'030612	14	'100850	14
'040610	18	'100119	15	'030614	14	'100860	14
'040630	18	'100191	15	'030615	14	'100890	14
'040410	17	'100199	15	'030616	14	'180610	14
'040490	17	'100310	15	'030617	14	'180632	14
'040510	17	'100390	15	'030619	14	'180690	14
'040520	17	'100490	15	'030621	14	'210410	14
'040590	17	'160249	15	'030622	14	'210420	14
'040620	17	'160250	15	'030624	14	'230120	14
'040640	17	'160290	15	'030625	14	'300410	14
'160300	17	'220290	15	'030626	14	'300420	14

Kaynak: (ITC Market Access Map (MacMap), 2020)

Not: MacMap'teki 8'li GTİP kodlu ürünler 6'lı GTİP kodlu ürünlere dönüştürülmüştür.

Tablo 41'de MacMap verilerine göre Meksika'nın Türkiye'ye karşı uyguladığı NTM'lerin² TİM sınıflamasına göre geçerli olduğu sektör sayıları görülmektedir. Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatla 51 NTM'yi 26 sektörde toplamda 394 defa uyguladığı tespit edilmiştir. En fazla sektörde geçerli olan NTM'ler incelendiğinde Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatla B310 "Etiketleme gereksinimleri" kodlu NTM 26 sektörde, A830 "Sertifikasyon gereksinimi, SPS" 21 sektörde, A840 "Muayene gereksinimi, SPS", B840 "Muayene gereksinimi, TBT", ve E100 "Otomatik olmayan lisans" 20'şer sektörde, B820 "Test gereksinimi, TBT" ve B830 "Sertifikasyon gereksinimi, TBT"un ise 19'şar sektörde uyguladığı görülmektedir. En az sektörde geçerli olan NTM'lerin ise 1'er sektör ile A490, A530,

² 2018 yılında 2012 revizyonu ile belirlenen tarife (gümrük vergisi) dışı engeller.

A630, A690, A850, B320, B890, E210, E211 ve H110 NTM kodlu tarife dışı engellerde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 41. Meksika'nın Türkiye'ye karşı uyguladığı NTM'lerin TİM sınıflamasına göre geçerli olduğu sektör sayısı

NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu Sektör Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu Sektör Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu Sektör Sayısı	NTM Kodu	NTM'nin Geçerli Olduğu Sektör Sayısı
B310	26	B330	11	A310	5	E221	2
A830	21	A130	10	B210	5	F710	2
A840	20	A890	10	C300	5	A490	1
B840	20	E600	8	F120	5	A530	1
E100	20	A420	7	A220	4	A630	1
B820	19	B220	7	F720	4	A690	1
B830	19	E621	6	A510	3	A850	1
A140	18	A150	6	A320	2	B320	1
A900	18	A330	6	A410	2	B890	1
B700	18	A820	6	A590	2	E210	1
B810	15	A860	6	A640	2	E211	1
B900	15	B800	6	B410	2	H110	1
E111	14	A210	5	B600	2	Toplam	394

Kaynak: (ITC Market Access Map (MacMap), 2020) ve TİM

Tablo 42'de MacMap verilerine göre Meksika'nın Türkiye'ye karşı TİM sınıflamasına göre sektörlere uyguladığı NTM sayıları görülmektedir. Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatta toplamda 26 sektörde 51 adet NTM'yi toplamda 394 defa uyguladığı tespit edilmiştir. En fazla NTM'ye sahip sektörler incelendiğinde Meksika'nın Türkiye'den yaptığı ithalatta "Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri" sektöründe 34 NTM'yi, "Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller" sektöründe 32 NTM'yi, "Meyve Sebze Mamulleri" sektöründe 28 NTM'yi uyguladığı görülmektedir. Meksika'nın Türkiye'ye karşı TİM sınıflamasına göre sektörlere uyguladığı en az NTM ise 3 NTM ile "Halı", 5 NTM ile "Çelik", 7 NTM ile "Gemi ve Yat" sektörü ile 9'şar NTM ile "Tütün" ve "Mücevher" sektörlerinde görülmektedir.

Tablo 42. Meksika'nın Türkiye'ye karşı TİM sınıflamasına göre sektörlere uyguladığı NTM sayıları

Sıra	TİM sınıflamasına göre sektör	Sektördeki NTM sayısı
1	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	34
2	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	32
3	Meyve Sebze Mamulleri	28
4	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	24
5	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	24
6	Yaş Meyve ve Sebze	22
7	Fındık ve Mamulleri	19
8	Otomotiv Endüstrisi	18
9	Elektrik Elektronik	16
10	Makine ve Aksamları	14
11	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	13
12	Madencilik Ürünleri	13
13	Süs Bitkileri ve Mam.	13
14	Zeytin ve Zeytinyağı	13
15	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	12
16	Demir ve Demir Dışı Metaller	12
17	İklimlendirme Sanayii	12
18	Deri ve Deri Mamulleri	11
19	Kuru Meyve ve Mamulleri	11
20	Savunma ve Havacılık Sanayii	10
21	Tekstil ve Hammaddeleri	10
22	Mücevher	9
23	Tütün	9
24	Gemi ve Yat	7
25	Çelik	5
26	Halı	3
	Diğer Sanayi Ürünleri	13
	TİM sektör sınıflaması dışı	40
	Toplam*	447

Kaynak: (International Trade Centre, MacMap, 2019) ve TİM

*Diğer sanayi ürünleri ve sınıflama dışı ürünler hariç toplam 26 sektörde 51 NTM 394 defa yer almaktadır.

UNCTAD, tarifelerden farklı olarak 16 adet tarife dışı engel tanımlamıştır. Meksika ise bu 16 tarife dışı engelden 7'sini Türkiye'ye karşı kullanmaktadır.

Meksika'nın aralarında Türkiye'nin de olduğu bütün ülkelere genel uyguladığı tarife dışı engel başlığı altında toplamda 778 adet tarife dışı engel bulunmaktadır. Meksika ayrıca daha önce de belirtildiği üzere aralarında Türkiye'nin olmadığı ülkelere 100 adet tarife dışı engel uygulamaktadır.

Tablo 43'de Meksika'nın aralarında Türkiye'nin de olduğu bütün ülkelere genel uyguladığı 778 adet tarife dışı engelin engel türüne göre dağılımı görülmektedir.

Meksika 2019 yılında Türkiye'den yaptığı ithalatla 180 adet "A-Sıhhi ve bitki sağlığı (SPS) önlemleri", 338 adet "B-Ticarete teknik engeller (TBT'ler)", 3 adet "C-Sevkiyat öncesi inceleme ve diğer formaliteler", 136 adet "E-Ruhsatlar, kotalar, yasaklar ve diğer miktar kontrol önlemleri", 3 adet "F-Fiyat kontrol önlemleri: Ücretler, vergiler ve benzer diğer tarife önlemleri", 3 adet "D-Şarta Bağlı

“Koşullu” Ticaret Koruyucu Önlemler”, 114 adet “P-İhracatla ilgili önlemler” kodlu tarife dışı engel (NTM) uygulamıştır (UNCTAD, 2020).

Tablo 43. Meksika’nın Türkiye’ye Uyguladığı 97 Tarife Dışı Engelin Adetsel Dağılımı

Tarife Dışı Engel Kodu	Tarife Dışı Engel Açıklaması	Türkiye Dahil Bütün Ülkeler	Türkiye (bilateral)
A	Sıhhi ve bitki sağlığı (SPS) önlemleri	180	
B	Ticarette teknik engeller (TBT'ler)	338	
C	Sevkiyat öncesi inceleme ve diğer formaliteler	3	
D	Şarta Bağlı “Koşullu” Ticaret Koruyucu Önlemler	3	
E	Ruhsatlar, kotalar, yasaklar ve diğer miktar kontrol önlemleri	136	
F	Fiyat kontrol önlemleri: Ücretler, vergiler ve benzer diğer tarife önlemleri	3	
G	Finans önlemleri		
H	Rekabet karşıtı önlemler		
I	Ticarete bağlı yatırım önlemleri		
J	Dağıtım kısıtlamaları		
K	Satış sonrası hizmetlerde kısıtlama		
L	Sübvansiyonlar (P700 kapsamındaki ihracat sübvansiyonları hariç)		
M	Devlet tedarik kısıtlamaları		
N	Fikri mülkiyet		
O	Menşe kuralları		
P	İhracatla ilgili önlemler	114	
	Diğer önlemler	1	
	Toplam	778	

Kaynak: (UNCTAD, 2020)

5. Meksika Pazarında Türk İhracatçılarının Muhtemel Rakipleri

Meksika’nın dünyadan ithal ettiği ürünlerde ilk 3 ülke arasında yer alan ülkeler analiz edildiğinde ABD 2.463 üründe, Çin 1.088 üründe, Almanya 162 üründe, İtalya 136 üründe ve Hindistan da 120 üründe en çok ithalat yapılan ülke olarak ilk sırada yer almıştır. İkinci sırada en çok yapılan ülkeler analiz edildiğinde ise Çin 985 üründe, ABD 883 üründe, Almanya 420 üründe, İtalya 238 üründe ve İspanya da 227 üründe ikinci sırada en çok ithalat yapılan ülke olarak sıralamada yer almıştır. Üçüncü sırada en çok yapılan ülkeler analiz edildiğinde ise Çin 522 üründe, Almanya 460 üründe, ABD 439 üründe, İtalya 308 üründe ve İspanya da 280 üründe üçüncü sırada en çok ithalat yapılan ülke olarak sıralamada yer almıştır.

Ülkelerin ilk üç sırada yer aldıkları ürünler birlikte incelendiğinde ABD 3.785 üründe, Çin 2.595 üründe, Almanya 1.042 üründe, İtalya 682 üründe, İspanya ise 600 üründe en çok ithalat yapılan ilk üç ülke sıralamasında yer almıştır. Türkiye ise Meksika’nın en çok ithalat yaptığı ilk üç ülke sıralamasında 126 üründe sıralamaya girmiştir. Meksika piyasasında Hindistan 459 üründe, Brezilya 239 üründe, Vietnam ise 155 üründe Meksika’nın en çok ithalat yaptığı ilk üç ülke sıralamasında yer alırken Türkiye’nin ise sadece 126 üründe iddialı olması dikkat çekmekte ve bu piyasada daha kat edilecek birçok yolun olduğunu göstermektedir (**Tablo 44**).

Tablo 44. Meksika'nın Dünyadan İthal Ettiği Ürünlerde İlk 3 Ülke Arasında Yer Alan Ülkeler ve Sıralamada Yer Aldığı Ürün Sayısı

Ülke	En Çok İthalat Yapılan Ülke Olma Sayısı	En Çok İthalat Yapılan İkinci Ülke Olma Sayısı	En Çok İthalat Yapılan Üçüncü Ülke Olma Sayısı	Toplam Sıralamada Yer Alma Sayısı
ABD	2.463	883	439	3.785
Çin	1.088	985	522	2.595
Almanya	162	420	460	1.042
İtalya	136	238	308	682
İspanya	93	227	280	600
Japonya	84	182	279	545
Hindistan	120	156	183	459
Kanada	74	187	187	448
Güney Kore	34	107	175	316
Fransa	55	92	145	292
Brezilya	45	97	97	239
Birleşik Krallık	21	55	90	166
Vietnam	16	58	81	155
İsviçre	41	46	53	140
Hollanda	32	39	57	128
Türkiye	21	43	62	126
Belçika	16	40	69	125
Şili	48	47	29	124
Endonezya	24	49	48	121
Kolombiya	18	30	61	109
Diğer ülkeler	310	658	778	1.746
Toplam	4.901	4.639	4.403	13.943

Kaynak: Comtrade

6. Meksika'nın Küresel Değer Zincirindeki Yeri

UNIDO, "Küresel Değer Zinciri (Global Value Chains, GVC)"ni bir ürünü tasarımından nihai kullanımına ve ötesine taşımak için farklı coğrafi alanlar arasında dağılmış çok sayıda şirket ve işçi arasında bölünen tüm faaliyetler (tasarım, üretim, pazarlama, dağıtım ve nihai tüketiciye destek vb.) olarak tanımlamaktadır.

Küresel Değer Zincirleri (GVC'ler), üretimin farklı ülkelerde gerçekleştirilen faaliyetlere ve görevlere bölündüğü bir fenomen olan uluslararası üretim paylaşımını ifade etmektedir. Adam Smith'in dönemine dayanan iş bölümünün uzmanlaşmasının geniş çaplı bir uzantısı olduğu düşünülebilir. Smith'e atfedilen ünlü örnekte, bir iğnenin üretimi, fabrika içinde her biri özel bir işçi tarafından gerçekleştirilen bir dizi farklı işleme bölünmüştür. Günümüzde GVC'lerde, operasyonlar (aynı yerle sınırlanmak yerine) ulusal sınırların dışına ulaşmış ve üretilen ürünler bir iğneden daha çok karmaşık hal almıştır.

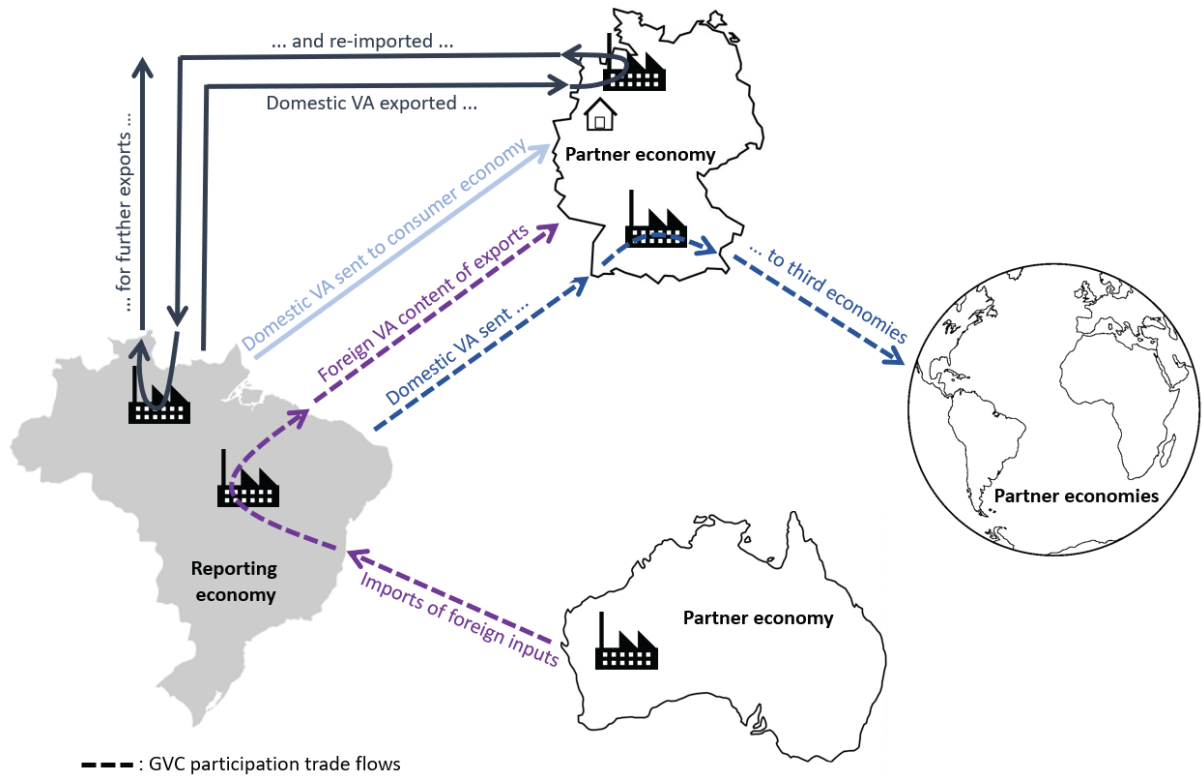
OECD ise, ülkelerin Küresel Değer Zincirine katılımının üretkenliklerine, üretimin çeşitlendirilmesine ve karmaşıklığına (s sofistike üretim) ekonomik faydalar sağlayabileceğini öne sürmektedir.

Katma değer açısından dış ticaret incelendiğinde brüt ihracatın yerli ve yabancı katma değerden oluştuğu görülmektedir.

İhracatın yurtiçi katma değeri içeriği aşağıdaki üç unsurdan oluşmaktadır:

- Tüketici ekonomisine (ihrac edilen ülkeye) gönderilen yurtiçi katma değer, nihai veya ara mal veya hizmetlerde doğrudan ithal eden ekonomi tarafından tüketilen katma değere karşılık gelir. Bir başka ifade ile ülke içinde üretilip ihrac edilen ürün ithal edilen ülke içinde doğrudan tüketilir.
- Ülke içinde üretilip ihrac edilen ara mallar (mal veya hizmetlerde) ithal eden ülke tarafından başka ürünlere dönüştürülerek üçüncü bir ülkeye yeniden ihrac edilebilir. Bu, GVC'ler arasında gerçekleşen birden çok katma değer alışverişini gösterir ve "İleriye Dönük GVC Katılımı/ Forward Participation"na karşılık gelir.
- İhrac edilen ara ürünlerin veya girdilerin belli süreçlerden geçtikten sonra yeniden ithal edilip yurtiçinde katma değer yaratılarak yeni ürünlere dönüşmesini ve katma değerli yeni hali ile tekrar aynı ülkeye veya bir başka ülkeye ihrac edilmesini ifade eder. Ayrıca, iki (veya daha fazla) ekonomi arasında böyle bir katma değerli gidiş-dönüş, bir ekonominin ithalatında mevcut olan yurtiçi katma değer içeriğini vurgular.

İhracatın yabancı katma değeri içeriği ise, ihrac edilecek ara veya nihai mal / hizmet üretmek amacıyla ithal edilen girdilerin katma değerine karşılık gelmektedir. Bu "Geriye Dönük GVC Katılımı/ Backward Participation"na karşılık gelir. Brüt ihracatın yüzdesi olarak ifade edildiğinde "Dikey uzmanlaşma" olarak da adlandırılır.

Şekil 1. Meksika İçin Küresel Değer Zinciri

Kaynak: (Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ, WTO), 2020)

Meksika ekonomisindeki gelişme üç dönemde analiz edilebilir.

- NAFTA'nın 2001 yılına kadar imzalanmasından bu yana, Meksika GVC'ler içinde daha çok yer almış, kaynaklarını daha verimli kullanmış ve üretim daha beceri gerektiren ürünlerde yoğunlaşmıştır (NAFTA Meksika'nın üretim zincirlerinde daha çok yer almasını sağlamıştır). NAFTA sadece Meksika'daki üretim aşama sayısını arttırmakla kalmamış aynı zamanda Meksika'da üretilen, fakat aynı zamanda kaynakların nispeten bu yetenekli endüstrilerde yoğunlaşmasını sağlamıştır.

- b) Meksika'nın bu GVC'lere yüksek katılımı Çin'in DTÖ'ye üye olması ile sektöre uğramıştır.
- c) 2000'li yılların ikinci yarısından günümüze Meksika, otomotiv sektöründeki yüksek entegrasyon ve kaynakların daha az vasıf gerektiren sektörlerde malların üretimine yeniden tahsis edilmesi nedeniyle Çin ile tekrar rekabet edebilecek düzeye gelmiştir. Bu nedenle Meksika, beceri kullanımı açısından farklı özelliklere sahip üretim süreçlerini gerektiren iki farklı GVC yerleştirme modeli kullanmıştır (Meksika Merkez Bankası (Banco de Mexico), 2020).

d)

Meksika'nın İhracatında İleriye ve Geriye Dönük Katılımı

Tablo 45'de Meksika ve Türkiye'nin 2005-2016 yılları arasındaki ihracatı içindeki yabancı katma değer (Geriye Dönük Katılım) oranı görülmektedir. Meksika'nın ihracatı içinde ithalatının payı 2005 yılında %34 iken Türkiye'de bu oran %15,4 OECD ülkeleri ortalamasında ise %19,9 olarak gerçekleşmiştir. Geriye Dönük Katılım Meksika'nın ihracatı içinde ithalatının payı 2005 yılında %34 iken Türkiye'de bu oran %15,4 OECD ülkeleri ortalamasında ise %19,9 olarak gerçekleşmiştir. Geriye Dönük Katılım Meksika'nın ihracatı içinde ithalatının payı 2016 yılında %36,4'a Türkiye'de bu oran %16,5'e OECD ülkeleri ortalamasında ise %21,1'e yükselmiştir. Türkiye hem OECD ortalamasından hem de Meksika'dan daha düşük seviyede ihracatında yabancı girdi (ihracat içinde ithalatın oranı) payına sahip olmuştur. Meksika'nın ihracatında bu kadar yüksek oranda ithalata dayalı girdi kullanması Türk ihracatçıları için de bu pazarı cazip hale getirmektedir.

Tablo 45. Meksika ve Türkiye'nin İhracatında Geriye Dönük Katılımı

Yıllar	Meksika'nın Geriye Dönük Katılımı	Türkiye'nin Geriye Dönük Katılımı	OECD Ülkelerinin Ortalama Geriye Dönük Katılımı
2005	34,0%	15,4%	19,9%
2006	34,2%	17,5%	21,2%
2007	33,4%	18,1%	21,7%
2008	33,3%	19,6%	22,9%
2009	33,6%	15,7%	20,0%
2010	33,9%	17,2%	21,9%
2011	32,3%	19,4%	23,5%
2012	33,8%	20,5%	23,5%
2013	34,6%	19,1%	23,0%
2014	34,1%	18,2%	22,7%
2015	36,1%	16,8%	21,5%
2016	36,4%	16,5%	21,1%

Kaynak: (OECD, 2020)

Meksika'nın 2005 yılında ihraç ettiği ürünlerin %57,6'sı ihracat yapılan ülkelerin iç tüketiminde kullanılırken, %0,2'si başka bir ülkeye ihraç edilmek üzere yurt dışında işleminden geçip tekrar Meksika içine ithal edilmiş, %8,3'ü ithal eden ülkenin başka bir ülkeye ihracatında kullanılmış (İleri Dönük Katılım), %34'ü ise ihraç edilmek üzere başka ülkelere ithal edilmiştir (Geriye Dönük Katılım). Meksika'nın 2015 yılında ihraç ettiği ürünlerin %54,9'u ihracat yapılan ülkelerin iç tüketiminde kullanılırken, %0,2'si başka bir ülkeye ihraç edilmek üzere yurt dışında işleminden geçip tekrar Meksika içine ithal edilmiş, %8,8'i ithal eden ülkenin başka bir ülkeye ihracatında kullanılmış (İleri Dönük Katılım), %36,1'i ise ihraç edilmek üzere başka ülkelere ithal edilmiştir (Geriye Dönük Katılım). Meksika'nın 2005-2015 döneminde tüketim malları ihracatının payının azaldığı buna karşılık hem İleriye Dönük Katılım hem de Geriye Dönük Katılım oranındaki artış ile küresel değer zincirinde daha çok rol aldığı görülmektedir. Meksika'nın 2015 yılındaki ihracatında ithalat girdilerinin sektörel dağılımına bakıldığında %2,9 hammadde, %18,8 imalat malı ve %14,3 ise hizmet sektörü ithalatında olmuştur. Meksika'nın ihraç ettiği ürünlerin ithal eden ülkenin başka bir ülkeye ihracatında kullanılması analiz edildiğinde Meksika'nın en önemli hedef pazarının %41,4 pay ile BAD olduğu görülürken onu

%8,3 pay ile Çin ve %8,2 pay ile Kanada izlemektedir. Bu ülkelere başka bir ülkeye ihracatlarında kullanılmak üzere ihraç edilen ürünler incelendiğinde ise toptan ve perakende ürünleri %5,5'lik pay ile ilk sırada yer alırken onu %10,7'lik pay ile motorlu araçlar, ile %8,3'lük pay ile taşımacılık ve depolama sektörleri takip etmektedir.

Tablo 46'da Meksika ve Türkiye'nin 2005-2015 yılları arasındaki ihraç ettiği ürünlerin bir başka ülkenin ihracatı içindeki katma değerinin (İleriye Dönük Katılım) oranı görülmektedir. Meksika'dan ithal eden ülkenin başka bir ülkeye ihracatında kullanıldığı Meksika'nın yurtiçi katma değer (İleri Dönük Katılım) oranı 2005 yılında %8,3 iken bu oran Türkiye'de %13,5 OECD ortalamasında ise %23,6 olarak gerçekleşmiştir. İleri Dönük Katılım oranı 2015 yılında Meksika için %8,8'a Türkiye için %16,6'ya yükselirken OECD ortalamasında ise %18'e düşmüştür. Türkiye'nin yurtiçi katma değerinin başka ülkenin ihracatı içindeki payının Meksika'dan daha iyi olduğu görülmektedir.

Tablo 46. Meksika ve Türkiye'nin ihracatında İleriye Dönük Katılımı

Yıllar	Meksika'nın İleriye Dönük Katılımı	Türkiye'nin İleriye Dönük Katılımı	OECD Ülkelerinin Ortalama İleriye Dönük Katılımı
2005	8,3%	13,5%	23,6%
2006	8,8%	14,3%	23,3%
2007	10,1%	15,2%	22,1%
2008	10,7%	16,2%	20,8%
2009	8,9%	14,1%	18,2%
2010	10,3%	15,0%	19,0%
2011	12,3%	16,1%	19,2%
2012	12,1%	15,7%	18,4%
2013	11,2%	15,3%	17,9%
2014	10,6%	15,4%	17,8%
2015	8,8%	16,6%	18,0%

Kaynak: (OECD, 2020)

7. İhracatçılarımızın Meksika'ya İhracatta Yaşadığı Problemler

TİM tarafından Meksika'ya ihracat yapan firmalarla yapılan görüşmeler, ihracatçı birliklerimizden gelen görüşler ve ihracatçılarımıza ulaştırılan ankete gelen geri dönüşler sonucu derlenen ihracatçılarımızın Meksika'ya ihracat yaparken karşılaştıkları sorunlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Hububat, Bakliyat ve Yağlı Tohumlar Sektörü

AB ile STA imzalayan ülkeler, Türkiye'ye yüksek vergiler uygulamaya devam etmekte, bu durum haksız rekabetin ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Özellikle sektörümüz için Güney Afrika, Kanada, Meksika gibi AB ile STA'sı olup, ülkemize önemli vergiler uygulamaya devam eden pazarlarda STA girişimlerinde bulunulması uzun vadede fayda sağlayacaktır.

Demir ve Demirdışı Metaller Sektörü

Meksika ile serbest ticaret anlaşmasının gerçekleştirilmesi talep edilmektedir.

İhracatçılarımızın Meksika'ya İhracatta Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Meksika'nın uzak bir ülke olması Türk ihracatçıları için bu ülkeyi cazip kılmamaktadır. Meksika 2018 yılında ortalama 2.810 km uzaklıktaki pazarlara ihracat yaparken mal tedarikini ise ortalama 6.708 km'den yapmıştır. Dünya ortalama 5.106 km'den ürün tedarik ederken Türk ihracatçıların ortalama 2.997 km mesafedeki pazarlara ürün satması yeterli görülmemeli ve daha uzakta bulunan hedef pazarlara erişimde istekli olunmalıdır. Meksika ihracatının aksine ürün tedarikini yakın mesafeden

ziyade uzak mesafeden yapmaktadır. Bu da bu pazara yönelmek isteyen Türk ihracatçıları için itici bir güç olmalıdır.

Farklı kıtalarda bulunan Meksika ve Türkiye arasındaki saat farkı bulunmakta ve ülkede iş çevrelerinde İngilizce dilinden ziyade yerel dil olan İspanyolca'nın yaygın kullanılmasından dolayı yaşanan iletişim zorlukları, iş yapma kültüründeki farklılıklar, yavaş işleyen bürokrasi, Meksika'da güvenlik durumuna ilişkin menfi algı, hali hazırda Türkiye ile Meksika arasında Serbest Ticaret Anlaşması bulunmaması sebebiyle rakip ülkeler karşılaştırıldığında ortaya çıkan ilave vergi yükü, iki taraftaki bilgi eksikliğinden kaynaklanan engeller, güvenilir firma temininin zorluğu, kalifiye teknik eleman veya mühendis bulmaktaki zorluk ile yasal mevzuatın karmaşıklığıdır.

Meksika Türkiye'den yaklaşık 1 milyar dolarlık ithalat yapmakta ve bu pazarda Türk ürünlerinin kalitesi yeterince bilinmemektedir. Meksikalı iş adamları uzaktan e-posta veya telefon yolundan ziyade ürün alacakları firmalarla fuarlarda görüşmeyi veya ikili iş görüşmeleri vasıtasıyla yüz yüze görüşmeler yaparak ve numuneleri görerek iş yapmayı tercih etmektedir.

Meksika pazarında iş yapmak isteyen firmalarımıza acente, temsilci veya distribütör gibi yerel ortaklarla birlikte çalışarak ürünlerini pazara sunmaları; mutlaka fuarlar, heyetler ve/veya pazar araştırmaları vesilesiyle pazarı ziyaret etmeleri, her ne kadar Meksika'da iyi eğitim görmüş çevrelerde İngilizce kullanılsa da söz konusu ziyaretler esnasında İspanyolca hazırlanan tanıtım materyalleri ile ürün numunelerini sunmaları ve İspanyolca bilen bir tercüman ile çalışmaları, Meksikalı firmaları satış sonrası hizmet ve düzenli eğitimler ile desteklemeleri ve ülkenin farklı bölgelerinde temsilcilik açmaları tavsiye edilmektedir.

Başkent Meksiko şehri ülkenin orta ve güney bölgelerine, Guadalajara ülkenin batısına, Monterrey ülkenin kuzeydoğusuna, Baja California ise ülkenin kuzeybatısına ve ABD sınırındaki "maquiladora"³ serbest bölgelerine girişte önemli merkezlerdir.

Meksikalı alıcılar için kalite, zamanında teslim, uluslararası standartlara uygunluk, güvenilir bir yerel hizmet sağlayıcı ve satış sonrası hizmet gibi unsurlar çoğunlukla fiyattan daha önemlidir. Ülke içinde ürün taşımacılığının %60'ı karayolu, %26'sı denizyolu ve %14'ü demiryolu ile yapılmaktadır. Ülke içi taşıma maliyetlerinin oldukça yüksek olması sebebiyle söz konusu maliyet ürün fiyatlarına %8-15 oranında artış şeklinde yansımaktadır (T.C. Ticaret Bakanlığı, 2020).

---

³ Genellikle Meksika'da yabancı sermayeli bir imalat operasyonunu tanımlamak için kullanılır. Bir maquiladora olarak faaliyet göstermek, üreticilere geçici ithalat, düşük tarifeler veya düşük tarifeler (bazen serbest ticaret anlaşmaları kapsamındadır) ve gümrüksüz malzeme, bileşen ve üretim ekipmanı ithalatı için tercihli muamele sağlar.

Kaynakça

- Birleşmiş Milletler DESA Population Division. (2019, Eylül 13). *World Population prospects 2019: Birleşmiş Milletler*. Birleşmiş Milletler DESA Population Division Web sitesi: <https://population.un.org/wpp/Download/Standard/Population/> adresinden alındı
- Dünya Bankası . (2019, Eylül 13). *GDP (current \$): The World Bank Data*. Dünya Bankası Web sitesi: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD> adresinden alındı
- Dünya Bankası (The World Bank). (2019, Eylül 13). *GDP per capita (current US\$): The World Bank data*. Dünya Bankası (The World Bank) Web sitesi: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD> adresinden alındı
- Dünya Bankası (The World Bank). (2019, Şubat 10). *World Integrated Trade Solution (WITS): The World Bank*. Dünya Bankası Web sitesi: <https://wits.worldbank.org/countrystats.aspx> adresinden alındı
- Dünya Bankası (The World Bank). (2020). *World Integrated Trade Solution (WITS): The World Bank*. Ocak 2, 2020 tarihinde Dünya Bankası Web sitesi: https://wits.worldbank.org/about_wits.html adresinden alındı
- Dünya Bankası. (2019, Eylül 13). *Population, total: The Worldbank Data*. Dünya Bankası Web sitesi: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL> adresinden alındı
- Dünya Bankası WITS (World Integrated Trade Solution). (2020). *Product Group: WITS*. Mart 9, 2020 tarihinde WITS Web Sitesi: <https://wits.worldbank.org/CountryProfile/en/Country/MEX/StartYear/2005/EndYear/2018/TradeFlow/Import/Indicator/MFN-WGHTD-AVRG/Partner/WLD/Product/all-groups#> adresinden alındı
- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ, WTO). (2020). *WTO "Trade in Value-Added and Global Value Chains" profiles: WTO*. Mart 10, 2020 tarihinde WTO Web Sitesi: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/miwi_e/Explanatory_Notes_e.pdf adresinden alındı
- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ/WTO). (2020). *Regional Trade Agreements (RTA): DTÖ*. Ocak 13, 2020 tarihinde DTÖ Web Sitesi: https://www.wto.org/english/tratop_e/region_e/region_e.htm adresinden alındı
- Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization, WTO). (2012). *Publications: WTO: A Practical Guide to Trade Policy Analysis*. Ocak 2, 2020 tarihinde WTO Web sitesi: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wto_unctad12_e.pdf adresinden alındı
- Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization, WTO). (2019, Eylül 20). *Publications: WTO: A Practical Guide to Trade Policy Analysis*. WTO Web sitesi: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wto_unctad12_e.pdf adresinden alındı
- IMF. (2020). *Exchange rates selected indicators: IMF Data*. Şubat 25, 2020 tarihinde IMF Web Sitesi: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=61545850> adresinden alındı
- International Trade Centre (ITC), Trademap. (2019). *Trade Map: ITC*. Kasım 7, 2019 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı
- International Trade Centre (ITC), Trademap. (2019, Ekim 30). *Trade Map: ITC*. ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı
- International Trade Centre (ITC), Trademap. (2020). *Trade Map: ITC*. Ocak 3, 2020 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı
- International Trade Centre (ITC), Trademap. (2020). *Trade Map: ITC*. Ocak 4, 2020 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı
- International Trade Centre (ITC), Trademap. (2020). *Trade Map: ITC*. Ocak 3, 2019 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı
- International Trade Centre (ITC), Trademap. (2020). *Trade Map: ITC*. Ocak 3, 2020 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı
- International Trade Centre (ITC), Trademap. (2020). *Trade Map: ITC*. Şubat 25, 2020 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı

International Trade Centre (ITC), Trademap. (2020). *Trade Map: ITC*. Şubat 26, 2020 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı

International Trade Centre (ITC), Trademap. (2020). *Trade Map: ITC*. Ocak 28, 2020 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.trademap.org/> adresinden alındı

International Trade Centre, MacMap. (2019, Ekim 24). *Market Analysis Tools: ITC*. ITC Web sitesi: <https://marketanalysis.intracen.org/TradeMap.aspx> adresinden alındı

International Trade Centre, MacMap. (2020). *Market Analysis Tools: ITC*. Ocak 2, 2020 tarihinde ITC Web sitesi: <https://www.macmap.org/> adresinden alındı

ITC Market Access Map (MacMap). (2019b). *Download data: ITC Market Access Map (MacMap)*. Kasım 1, 2019 tarihinde ITC Market Access Map (MacMap) Web Sitesi: <https://www.macmap.org/en/download> adresinden alındı

ITC Market Access Map (MacMap). (2020). *Download data: ITC Market Access Map (MacMap)*. Mart 9, 2020 tarihinde ITC Market Access Map (MacMap) Web Sitesi: <https://www.macmap.org/en/download> adresinden alındı

ITC Market Access Map (MacMap). (2020). *Download data: ITC Market Access Map (MacMap)*. Ocak 3, 2020 tarihinde ITC Market Access Map (MacMap) Web Sitesi: <https://www.macmap.org/en/download> adresinden alındı

Meksika Merkez Bankası (Banco de Mexico). (2020). *Global Value Chains in Mexico: A Historical Perspective*. Mart 10, 2020 tarihinde Banco de Mexico Web Sitesi: <https://www.banxico.org.mx/publications-and-press/banco-de-mexico-working-papers/%7B0E644F45-DB5A-077B-3C4C-81E98A43AD6F%7D.pdf> adresinden alındı

OECD. (2020). *OECD.Stat: OECD*. Şubat 25, 2020 tarihinde OECD Web Sitesi: <https://stats.oecd.org/> adresinden alındı

OECD. (2020). *Trade in Value Added (TiVA)/ Principal indicators: OECD*. Mart 10, 2020 tarihinde OECD Web Sitesi: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?QueryId=72633#> adresinden alındı

T.C Ticaret Bakanlığı. (2020). *Ülke Masaları Bülteni Aralık 2018: Ticaret Bakanlığı*. Mart 9, 2020 tarihinde Ticaret Bakanlığı Web Sitesi: https://ticaret.gov.tr/data/5c0a604113b8762188986b06/%C3%9Cİke_Masalar%C4%B1_Bulteni_Aral%C4%B1kSay%C4%B1s%C4%B1.pdf adresinden alındı

T.C. Dışişleri Bakanlığı. (2020). *Meksika Dışişleri Bakanlığı*. Mart 10, 2020 tarihinde Dışişleri Bakanlığı Web Sitesi: <http://www.mfa.gov.tr/sub.tr.mfa?6fd4e74f-abd9-afd5-83e5-4ed31ffe96ba> adresinden alındı

T.C. Ticaret Bakanlığı. (2020). *Meksika Ülke Profili*. Mart 10, 2020 tarihinde T.C. Ticaret Bakanlığı Web Sitesi: <https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/orta-amerika/meksika/genel-bilgiler> adresinden alındı

T.C. Ticaret Bakanlığı. (2020). *Ülke Masaları Bülteni: T.C. Ticaret Bakanlığı*. Mart 10, 2020 tarihinde T.C. Ticaret Bakanlığı Web Sitesi: https://dtuegm.ticaret.gov.tr/data/5d3eeb1013b87607d8fef332/NISAN2019_UM_BULTEN.pdf adresinden alındı

Türk Hava Yolları (THY). (2020). *Mali ve Operasyonel Veriler: THY*. Ocak 2, 2020 tarihinde THY Web Sitesi: <https://investor.turkishairlines.com/tr/mali-veriler/ceyreklik-sonuclar> adresinden alındı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2019). *Dış Ticaret Sınıflamaları : TÜİK*. Kasım 7, 2019 tarihinde TÜİK Web sitesi: <https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumListeAction.do?turlId=3&turAdi=%203.%20D%C4%B1%C5%9F%20Ticaret%20S%C4%B1n%C4%B1flamalar%C4%B1&guncel=Y> adresinden alındı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2019, Şubat 26). *Dış Ticaret Sınıflamaları : TÜİK*. TÜİK Web sitesi: <https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumListeAction.do?turlId=3&turAdi=%203.%20D%C4%B1%C5%9F%20Ticaret%20S%C4%B1n%C4%B1flamalar%C4%B1&guncel=Y> adresinden alındı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2020). *Dış Ticaret Sınıflamaları : TÜİK*. Ocak 8, 2020 tarihinde TÜİK Web sitesi:
<https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumListeAction.do?turlId=3&turAdi=%203.%20D%C4%B1%C5%9F%20Ticaret%20S%C4%B1n%C4%B1flamalar%C4%B1&guncel=Y> adresinden alındı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2020). *Dış Ticaret Sınıflamaları : TÜİK*. Ocak 8, 2020 tarihinde TÜİK Web sitesi:
<https://biruni.tuik.gov.tr/DIESS/SiniflamaSurumListeAction.do?turlId=3&turAdi=%203.%20D%C4%B1%C5%9F%20Ticaret%20S%C4%B1n%C4%B1flamalar%C4%B1&guncel=Y> adresinden alındı

Uluslararası para Fonu (IMF). (2019, Ekim 18). *World Economic Outlook Database, October 2019: IMF*. Uluslararası Para Fonu (IMF) Web sitesi:
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/02/weodata/WEOOct2019all.xls> adresinden alındı

Uluslararası Para Fonu (IMF). (2020). *World Economic Outlook Database, October 2019: IMF*. Ocak 2, 2020 tarihinde Uluslararası Para Fonu (IMF) Web sitesi:
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/02/weodata/WEOOct2019all.xls> adresinden alındı

Uluslararası Para Fonu (IMF). (2020). *World Economic Outlook Database, October 2019: IMF*. Şubat 25, 2020 tarihinde Uluslararası Para Fonu (IMF) Web sitesi:
<https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/02/weodata/WEOOct2019all.xls> adresinden alındı

Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC). (2019, Ekim 23). *Trade Map: ITC, Intracen*. ITC Web Sitesi (Intracen): <https://www.trademap.org> adresinden alındı

Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC). (2019, Ekim 23). *Trade Map: ITC, Intracen*. ITC Web Sitesi (Intracen): <https://www.trademap.org> adresinden alındı

Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC). (2019, Ekim 20). *Trade Map: ITC, Intracen*. ITC Web Sitesi (Intracen): <https://www.trademap.org> adresinden alındı

Uluslararası Ticaret Merkezi (International Trade Centre, ITC). (2020). *Trade Map: ITC, Intracen*. Ocak 8, 2020 tarihinde ITC Web Sitesi (Intracen): <https://www.trademap.org> adresinden alındı

UN Comtrade Database. (2019, Eylül 20). *Trade Statistics:UN Comtrade Database*. UN Comtrade Database Web sitesi: <https://comtrade.un.org/data/> adresinden alındı

UN Comtrade Database. (2020). *Trade Statistics:UN Comtrade Database*. Ocak 3, 2020 tarihinde UN Comtrade Database Web sitesi: <https://comtrade.un.org/data/> adresinden alındı

UNCTAD. (2019). *Trade Analysis Information System (TRAINS): UNCTAD*. Kasım 4, 2019 tarihinde Trade Analysis Information System (TRAINS) - UNCTAD Web Sitesi:
<https://trains.unctad.org/Forms/TableViewDetails.aspx?mode=modify> adresinden alındı

UNCTAD. (2020). *Trade Analysis Information System (TRAINS): UNCTAD*. Ocak 3, 2020 tarihinde Trade Analysis Information System (TRAINS) - UNCTAD Web Sitesi:
<https://trains.unctad.org/Forms/TableViewDetails.aspx?mode=modify> adresinden alındı

UNCTAD. (2020). *TRAINS "The global database on Non-Tariff Measures"-UNCTAD*. Ocak 3, 2020 tarihinde UNCTAD Web Sitesi:
<https://trains.unctad.org/Forms/TableView.aspx?mode=modify> adresinden alındı

United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). (2019, Ocak 28). *Data Center: UNCTADSTAT*. UNCTAD Web sitesi:
https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en adresinden alındı